

INARIN KUNTA

**TALOUSARVIO VUODELLE 2023 SEKÄ
TALOUS- JA TOIMINTASUUNNITELMA
VUOSILLE 2023 – 2025**

**Hyväksytty valtuustossa 8.12.2022 § 62
Dnro 188/02.02.00.00/2022**

Sisällys

Sisällys	2
1. KUNNANJOHTAJAN KATSAUS	4
2. TALOUSARVION RAKENNE.....	5
2.1 Talousarvion suunnitelmaperusteet	5
2.1.1 Talousarvion laadinnan lähtökohdat	5
2.1.2 Kuntastrategia.....	6
2.1.3 Inarin kunnan elinvoimaohjelma 2019 – 2025 osana toimialojen talous- ja toimintasuunnitelmaa	6
2.1.4 Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	8
2.1.5 Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	9
2.1.6 Konserniohjaus.....	9
2.2 Yleinen taloudellinen kehitys.....	13
2.2.1 Kuntatalous	13
2.2.2 Toimintaympäristön kehitys	14
2.2.3 Työvoima, työllisyys.....	14
2.2.4 Väestörakenteen kehitys.....	17
2.3. Talousarvion sitovuus.....	18
3. KÄYTTÖTALOUSOSA	21
3.1 Valtuusto (sis. valtuusto, vaalit ja tarkastustoimi).....	23
3.2 Kunnanhallitus	24
3.2.1 Yritys- ja kehittämisspalvelut	28
3.3 Kehittämis- ja yhteistyöhankkeet.....	31
3.4 Eläkemenot.....	33
3.5 Sivistyslautakunta	34
3.5.1 Varhaiskasvatus	37
3.5.2 Esi- ja perustusopetus	41
3.5.3 Lukiokoulutus	44
3.5.4 Kansalaisopisto	46
3.5.5 Kirjasto	48
3.5.6 Kulttuuri	50
3.5.7 Vapaa-aikatoimi	54
3.5.7.1 Liikuntapalvelut.....	54
3.5.7.2 Nuorisotyö.....	56

3.6 Tekninen lautakunta	59
3.6.1 Tekninen lautakunta/yhdyskuntasuunnittelu	63
3.6.2 Tekninen lautakunta/Yhdyskuntarakentaminen.....	65
3.6.3 Tekninen lautakunta/Rakennusvalvonta.....	67
3.6.4 Ympäristöterveydenhuolto, ympäristönsuojelu ja maaseututoimi	68
3.7. Kohderahoitteisen tehtävän käyttötalousosa	71
3.7.1 Kalatalouden kehittämisrahasto.....	72
3.7.2 Ruokapalvelu liikelaitos.....	74
3.7.3 Tilapalvelu liikelaitos.....	78
3.7.4 Saariselän kehittämisrahasto.....	81
4. TULOSLASKELMAOSA.....	83
4.1 Tulovero- ja kiinteistöveroprosentit.....	83
4.2 Valtionosuudet	84
4.3 Poistot.....	85
5. INVESTOINTIOSA	87
6. RAHOITUSOSA JA LAINAKANTA	98
7. HENKILÖSTÖOHJELMA.....	101

1. KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

Koronapandemian siirtyessä taustalle, teemme kolmatta vuotta peräkkäin talousarviota ja toimintasuunnitelmaa poikkeuksellisena aikana ja epävarmoissa olosuhteissa. Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan on aiheuttanut globaalin kriisin ja lisännyt epävarmuutta myös kuntien talouteen ja toimintaan. Sen vaikutukset näkyvät Suomessa mm. nopeana inflaationa, korkotason nousuna sekä mm. rakentamisen, elintarvikkeiden ja energian kustannusten nousuna. Suomen talouskasvun ennustetaan hidastuvan merkittävästi tämän talven aikana ja myös taantuma on mahdollista. Talouskasvun ennustetaan kääntyvään uudelleen nousuun loppuvuodesta 2023.

Kunnan taloudellinen tilanne on ollut vakaa ja myös tulevat vuodet on suunniteltu tasapainoisiksi. Verotulojen kasvu on ollut ennakoitua parempi ja työllisyystilanne on parantunut. Kunta-alan kolmen vuoden palkkasopimus nostaa työvoimakustannuksia keskimäärin 8,79 %. Vuoden 2023 osalta verotuloja arvioidaan kertyvän noin 17 Me ja valtionosuuksia noin 10 Me. Toimintakulujen arvioidaan kasvavan 4,3 % ja tilikauden 2023 tulos arvioidaan noin 1,2 miljoonaa euroa ylijäämäiseksi. Myös suunnitteluvuoden 2024 tuloksen arvioidaan olevan noin 1 Me ylijäämäinen ja vuoden 2025 tulos noin 0,1 Me ylijäämäinen. Kunnan lainakanta ei kasva suunnitelmakaudella, mutta uusien koulujen leasingvastuut ovat merkittäviä. Inarin koulun osalta rakentamisen kustannusten kasvu sekä työvoimapula tuovat epävarmuutta rakentamisen aikatauluun. Nettoinvestointeja suunnitellaan vuosille 2023–2024 noin 3 Me ja vuodelle 2025 4,4 Me.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen ajoitus vahvistaa kuntien taloutta vuonna 2023. Nettokustannukset siirtyvät hyvinvointialueille, mutta verotuloja leikkaava vaikutus ei vielä näy täysimääräisenä kunnallis- ja yhteisöverotuotoissa. Jatkossa talouden ja toiminnan suunnittelu kuitenkin helpottuu, koska sosiaali- ja terveydenhuollon kustannukset ovat vaihdelleet kuntalaisten tarpeiden mukaan.

Olemme historiallisen uudistuksen kynnyksellä. Yli 200 kunnan sosiaali- ja terveystoimen työntekijää ja viranhaltijaa siirtyy Lapin hyvinvointialueen palvelukseen. Kunnan tulot ja menot pienenevät ja toimintakate pienenee jopa 55 %. Kunnalla tulee kuitenkin jatkossakin olemaan paljon erilaisia yhdyspintoja Lapin hyvinvointialueen kanssa ja teemme yhdessä töitä kuntalaisten ja asukkaiden hyvinvoinnin eteen. Yhteisiä asioita ovat mm. oppilashuolto, sote-kiinteistöt, valmius- ja varautumisasiat sekä hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen. Tärkeää on varmistaa palveluiden toimivuus ja jatkuvuus muutostilanteessa.

Kunnalla on edelleen paljon tehtäviä, vaikka vastuu sosiaali- ja terveystoimista siirtyykin muualle. Huolehdimme mm. varhaiskasvatuksesta, perusopetuksesta, lukiokoulutuksesta, vapaa-aikapalveluista, nuorisotyöstä, kaa-voituksesta ja maankäytön suunnittelusta, kunnan elinvoiman edistämisestä ja yritysneuvonnasta. Uutena tehtävänä TE-palvelut eli julkiset työvoima- ja yrityspalvelut siirtyvät valtiolta kunnille vuoden 2025 alusta. Kunnan elinvoimaisuuden kehittäminen mm. matkailuun liittyvien investointien mahdollistamisella, edesauttaa kuntaa ylläpitämään ja kehittämään peruspalveluja sekä tasapainoista kuntataloutta.

Inarin uusi kunnanjohtaja Tommi Kasurinen aloittaa virassa tammikuussa 2023. On ilo todeta, että hän pääsee johtamaan kasvavaa ja elinvoimaista kuntaa. Ajan haasteita ovat asuntojen ja työvoiman saatavuus. Johtamisen tärkeän työvälineen eli Inarin kuntastrategian päivittäminen on ajankohtaista ja työ käynnistetään vuoden 2023 aikana.

Mari Palolahti

vt. kunnanjohtaja

2. TALOUSARVION RAKENNE

2.1 Talousarvion suunnitelmaperusteet

Talouden suunnittelun lähtökohtana on voimassa oleva kuntastrategia, kunnan toiminnalle asetetut pitkän aikavälin tavoitteet, ennakoitujen talouden kehitysnäkymät, väestöennusteet sekä muut toimintaympäristön mahdolliset muutokset. Talouden ja toiminnan suunnittelussa tulee lisäksi huomioida voimassa oleva Inarin kunnan elinvoimaohjelma sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen. Toimintaa ja taloutta suunnitellaan ja seurataan käyttötalouden, investointien, tuloslaskelman ja rahoituksen näkökulmista. Talousarviossa tulee osoittaa riittävät resurssit asetettujen tavoitteiden toteuttamiseksi sekä osoittaa, miten toiminta ja investoinnit rahoitetaan. Suunnitelmien tulee turvata kunnan tehtävien hoitaminen niin, että kunnan talouden tasapaino voidaan säilyttää tai saavuttaa suunnittelukauden aikana. Talousarvion laadinnassa tulee ottaa huomioon kuntakonsernin näkökulmaa talouden vastuissa ja velvoitteissa sekä toiminnan ja talouden tavoitteissa.

Talousarvion käyttötalousosa on jaettu budjetti- ja kohderahoitteisiin tehtäviin. Budjettirahoitteiset tehtävät (peruskunta) ovat rahoitettu ensisijaisesti verorahoituksella eli verotuloilla ja valtionosuuksilla. Kohderahoitteiset tehtävät (liikelaitos ja taseyksiköt) rahoitetaan pääasiassa tulorahoituksella.

2.1.1 Talousarvion laadinnan lähtökohdat

Taloussuunnittelun lähtökohtana tulee olla talouden tasapaino. Lisäksi tavoitteena tulee olla kantokykyinen talous, joka pystyy kantamaan mm. palvelukiinteistöjen investointikuorman lähitulevaisuudessa. Kunnanhallitus antoi kokouksessaan 20.6.2022 vuoden 2023 talousarvion sekä talous- ja toimintasuunnitelman 2024 – 2025 laadintaohjeet. Kunnanhallitus päätti, että taloussuunnittelukehitys vuodelle 2023 on kuluvan vuoden toteutuma-arviot, lisättyinä indeksikorotukset palkkoihin ja hankintoihin sekä erikseen perustellut toiminnalliset muutokset. Verotulojen ja valtionosuuksien arvioinnissa on käytetty Kuntaliiton viimeisimpiä ennusteita. Hyvinvointialueuudistuksen yhteydessä kuntien vuoden 2022 tuloveroprosenteista on vuonna 2023 leikattu 12,64 prosenttiyksikköä. Inarin ensi vuoden tuloveroprosentiksi vahvistui 6,36 % ja sitä on käytetty myös suunnitteluvuosien kohdalla. Lisäksi taloussuunnittelussa on käytetty nykyisiä kiinteistöveroprosentteja. Taloussuunnittelussa on huomioitu tuleva hyvinvointialueuudistus siten, että kuntaan jäävä ympäristönvalvonta on lisätty omaksi yksiköksen teknisen toimen alaisuuteen. Työllisyyden hoito, ehkäisevä päihdetyö sekä vanhus- ja vammaisneuvostot on lisätty kunnanhallituksen alaisuuteen. Lisäksi Tilapalvelu liikelaitoksen ja sivistystoimen talousarvion suunnittelussa on huomioitu tulevat muutokset vuokratulojen ja –menojen osalta.

Lapin hyvinvointialueen vastuulla on järjestää ruokapalvelut sosiaali- ja terveyshuollon asiakkaille ja potilaille. Kunta ei voi myydä ruokapalveluja hyvinvointialueelle eikä hyvinvointialue kunnalle. Suunnittelun edetessä myös Inarin kunnan ruokapalvelujen järjestämistä 1.1.2023 alkaen on käsitelty syksyn aikana. Valtuusto hyväksyi 3.11.2022 kokouksessaan kunnan liittymisen Pohjois-Lapin Ruoka Oy:n osakkaaksi. Ruokapalvelu liikelaitos on kuitenkin edelleen talousarviosuunnittelussa mukana, koska omalla toiminnalla varmistetaan ns. turvallinen siirtymävaihe. Vuoden 2023 tilikauden tulos koko kunnan osalta on ylijäämäinen n. 1,161 milj. euroa. Suunnitteluvuodet 2024 ja 2025 ovat myös jäämässä ylijäämäisiksi.

Valtuustolle esiteltiin 22.9.2022 talousarvion sen hetkistä suunnittelutilannetta, minkä jälkeen valtuusto kävi lähetekeskustelun vuosien 2023 – 2025 talous- ja toimintasuunnitelman perusteista ja sisällöstä.

2.1.2 Kuntastrategia

Kuntalain mukaan kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kuntastrategiassa tulee huomioida kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen, palvelujen järjestäminen ja tuottaminen, kunnan tehtäviä koskevat palvelutavoitteet, omistajapolitiikka, henkilöstöpolitiikka, kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet ja elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen.

Valtuusto on hyväksynyt 12.12.2019 Inarin päivitetyn kuntastrategian.

Kuntalaiset, alueen yhteisöt, luottamushenkilöt ja kunnan henkilöstö ovat luoneet yhdessä näkemyksen Inarin kunnan tulevaisuudesta ja tulevista tekemisen painopisteistä – Arktisen Inarin strategia 2030. Strategia ei ole ainoastaan suunnitelma, vaan se on tavoitteellista yhdessä tekemistä.

Kuntastrategian keskeiset painopisteet ovat inarilainen toimintatapa, arktinen luonto, voimakas identiteetti ja yhteisö sekä ainutlaatuinen kulttuuri.

2.1.3 Inarin kunnan elinvoimaohjelma 2019–2025 osana toimialojen talous- ja toimintasuunnitelmaa

Kunnanhallitus:

Kunnan yritys- ja kehittämisspalvelut ovat osa kunnanhallituksen alaista hallinto-osastoa. Yritys- ja kehittämisspalvelut toteuttavat kunnan elinvoimaohjelman kehittämisen painopisteitä, joita ovat Yrittäjän Inari, Saavutettava Inari ja Arktinen Inari.

Kunnanhallitus edistää toiminnallaan elinvoimaohjelman painopisteitä: yritysten toimintaedellytysten edistäminen, fyysisen ja digitaalisen saavutettavuuden kehittäminen ja sijainnista etua ja elinvoimaa. Kuntastrategia ja maapoliittisen ohjelman linjaukset edesauttavat näiden painopisteiden toteuttamista.

Inarin kunnan viestinnässä tuodaan esiin elinvoimaohjelman tavoitteita aktiivisesti. Arktisuus, saavutettavuus ja yrittäjämysteisyys näkyvät viestinnässä ja kuntamarkkinoinnissa visuaalisesti, teksteinä sekä toimenpiteinä. Paikallisesta elinvoimasta viestiminen on kunnan tehtävä ja se vahvistaa paikallisten ylpeyttä Inarista ja sen arktisista erityispiirteistä. Digitaalisuus huomioidaan sähköisen asioinnin, etätöiden sekä etäkokous- ja koulutusmahdollisuuksien kehittämisessä. Turvallisuusviestintä ja yhteistyö viranomaisten ja järjestöjen kanssa on hallinnon keskeinen tehtävä. Kuntalaisten ja sidosryhmien osallistaminen mm. budjetointiin ja hyvinvoinnin edistämistyöhön kuuluu hallinnon koordinoimiin tehtäviin.

Inarin kunta on saanut valtionavustusta Kirakkajoen kunnostamisen ja luonnonuoman palauttamismahdollisuuksien selvittämiseen kalatalousvaikutuksineen. Kalatalouden kehittämisrahaston investointiohjelman mukaan Veskonien kalahallia laajennetaan vuonna 2023, mikäli siihen saadaan avustusta. Laajennuksella edistetään paikallisen kalan käyttöä ja jalostamista alueella.

Kunnan hyvinvointikoordinaattorin yhtenä tehtävänä on järjestöyhteistyö ja sen kehittäminen. Muun muassa kyläyhdistykset ovat tärkeä yhteistyötaho, ja tavoitteena on edistää kylien kehittämistä esimerkiksi Leader-rahituksen turvin.

Yritys- ja kehittämisspalvelut on käsitellyt elinvoimaohjelman toteuttamista omalta osaltaan kohdassa 3.2.1.

Sivistyslautakunta:

Nopeasti muuttuva lainsäädäntö haastaa meitä niin työvoiman saatavuuden kuin palveluiden järjestämisen osalta. Reagointi vaatii uusia rekrytointeja ulkopuolisten vaateiden muuttuessa ja osaavan väen eläköityessä.

Sivistystoimen toimialue kehittää edelleen toimintaansa ja toimitiloja. Inarin merkitys sivistyskuntana Suomen kuntien joukossa saa uuden merkityksen, kun osoitamme muille, millainen on moderni oppimisympäristö ja kuinka siellä toimitaan. Koulutamme henkilöstön toimimaan ajanmukaisen pedagogiikan mukaisesti ja luomme sille hyvät puitteet niin varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa, lukiossa kuin vapaan sivistystoimen osallakin. Samaan aikaan kehitämme edelleen henkilöstön osaamista ja toimintakulttuuria niin vanhoissa kuin uusissakin tiloissa.

Aktiivinen yhteistyö alueen toimijoiden ja yritysten kanssa lisäävät tietoisuutta oman alueen vahvuuksista ja mahdollisuuksista. Tarkoituksena perusopetuksessa ja lukiossa on saada koulutettua vahvan minäkuvan omaavia inarilaisia nuoria, olivatpa he jatkossa täällä kotiseudullaan tai muualla.

Hyvät vapaa-ajan palvelut lisäävät alueen houkuttelevuutta. Niiden osalta tärkeitä tekijöitä ovat helppo löydettävyys ja hyvä saavutettavuus.

Tekninen lautakunta:

Tarpeita vastaavat tontit ja joustavat tilaratkaisut/yhteistyön selkiyttäminen ja koordinointi

Maankäyttö- ja rakennusluvissa on siirrytty nettipohjaiseen hakuprosessiin (Lupapiste.fi).

Maankäytön suunnittelulla tuotetaan tontteja erilaisiin käyttötarkoituksiin. Konsernin sisäistä tiedonsiirtoa kehitetään ja parannetaan.

Sujuvat ja tehokkaat neuvonta- ja kasvupalvelut/Hankinnat paikallisen elinvoiman edistäjänä:

Teknisellä osastolla ei ole erillistä hyväksyttyä hankintastrategiaa, mutta sisäisenä toimintamallina on, että pienet hankinnat kilpailutetaan suoraan alueella toimivilta yrityksiltä ja laajemmat hankinnat kilpailutetaan Hilmassa ja uutena portaalina Cludiassa. Kilpailutuksesta pyritään tiedottamaan alueella toimivia yrittäjiä.

Toimivat ja turvalliset yhteydet/ Turvallisen tie ja reittiverkoston rakentaminen: Katuverkoston saneeraamista jatketaan, Virkistysreittien saneeraus ja pohjustus miellyttävän liikuntakokemuksen mahdollistamiseksi.

Tilapalvelu liikelaitos

Sujuvat ja tehokkaat neuvonta- ja kasvupalvelut/Hankinnat paikallisen elinvoiman edistäjänä:

Tilapalvelu liikelaitoksella ei ole erillistä hyväksyttyä hankintastrategiaa, mutta sisäisenä toimintamallina on, että pienet hankinnat hankitaan suoraan laadukkaiksi todetuilta yrityksiltä, tai kilpailutetaan alueella toimivilta yrityksiltä. Suuremmat hankinnat, jotka liikelaitos kilpailuttaa, tehdään Cludia-portaalissa. Kilpailutuksista tiedotetaan alueella toimivia yrityksiä.

2.1.4 Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Kuntalain (410/2015) 1 §:n mukaan kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen on kunnan perustehtävä. Vuoden 2023 alussa voimaan tulee uusi laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) 6 §: Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kunnassa. Lain mukaisesti kunnan tehtävä on edistää asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä. Jatkossa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä tehdään yhteistyössä Lapin hyvinvointialueen kanssa. Vuoden 2023 alussa otetaan käyttöön Hyte-kerroin. Hyte-kerroin on valtionosuuden lisäosa, jonka suuruus määräytyy kuntien hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön perusteella. Hyte-kertoimen indikaattorit koostuvat prosessi- ja tulosindikaattoreista. Prosessi-indikaattorit kuvaavat kunnan toimintaa ja tulosindikaattorit kuntalaisten hyvinvointia.

Kunnan on strategisessa suunnittelussaan asetettava paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin perustuvat hyvinvoinnin edistämisen tavoitteet ja määriteltävä niitä tukevat toimenpiteet. Hyvinvointikertomus on kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnittelun, seurannan, arvioinnin ja raportoinnin työväline. Se on tärkeä osa kunnan vuosittaista talouden ja toiminnan suunnittelua. Vuoden 2022 on lisäksi valmisteltu osallisuusohjelma, jonka avulla kuntalaisten osallisuutta vahvistetaan ja vaikutus- ja osallistumismahdollisuuksia parannetaan.

Hyvinvointikertomus tuottaa myös seurantatietoa tehtyjen toimenpiteiden vaikutuksista. Hyvinvointikertomuksessa esitetyt hyvinvointi-indikaattorit liitetään muuhun tietoon kunnan toimintaympäristöstä, ja tietoa hyödynnetään toimialojen talouden ja toiminnan suunnittelussa. Hyvinvointikertomus auttaa tiivistämään eri alojen asiantuntijoiden näkemykset ja yhteiset tavoitteet kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi. Se tarjoaa perusteluja päätöksille, auttaa priorisoimaan toimintaa, tukee toiminnan arviointia ja auttaa varmistamaan toiminnan resursit.

Valtuustokauden 2021–2025 laaja hyvinvointi- ja turvallisuuskertomus on valmisteltu kahdessa osassa. Ensimmäinen osa on laaja hyvinvointi- ja turvallisuuskertomus vuosilta 2017–2020. Se hyväksyttiin valtuustossa 17.6.2021 § 25. Laaja hyvinvointi- ja turvallisuuskertomus vuosilta 2017–2020 sisältää katsauksen kuntalaisten hyvinvoinnin tilaan sekä valtuustokauden 2017–2020 tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumiseen.

Toinen osa on hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma vuosille 2022–2025. Se hyväksyttiin valtuuston kokouksessa 23.6.2022 § 27. Laajassa hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelmassa päätettiin kuluvan valtuustokauden hyvinvoinnin, terveyden ja arjen turvallisuuden edistämisen painopisteet, tavoitteet ja niitä tukevat toimenpiteet. Suunnitelmaan on kirjattu yhteensä 125 inarilaisten hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta edistävää toimenpidettä. Suunnitelman tavoitteille ja toimenpiteille on nimetty päävastuutahot, jotka vievät toimenpiteitä eteenpäin kunnan toiminnassa.

Inarin kunnan hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämistyölle on valittu seuraavat painopisteet vuosille 2022–2025:

- Hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta suunnitelmallisesti edistävä kunta
- Yhteisöllisyyden, osallisuuden ja omaehtoisen toiminnan tukeminen
- Fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistäminen ennaltaehkäisevillä ja varhaisen puuttumisen palveluilla
- Hyvinvointia ja turvallisuutta edistävä ympäristö
-

Onnistunut hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyö edellyttää, että työtä ohjaavat selkeät rakenteet. Inarin hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyö rakentuu hyvinvointikertomustyön ympärille. Laajan hyvinvointikertomuksen tavoitteita ja toimenpiteitä päivitetään vuosittain hyvinvointikertomuksen vuosiraportissa. Se valmistellaan vuosittain samanaikaisesti tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen kanssa. Hyvinvointikertomusta hyödynnetään toimialojen seuraavan vuoden talouden ja toiminnan suunnittelussa. Näin hyvinvointikertomus tukee kunnan pää-

töksentekoa, auttaa priorisoimaan toimintaa ja varmistaa toiminnan resurssit. Se liittyy strategisen hyvinvointijohtamisen kiinteästi eri toimialojen käytännön työhön.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä koordinoi hyvinvointikoordinaattori. Hyvinvointikoordinaattorin tehtävinä on mm. hyvinvoinnin ja terveyden suunnitelmallinen edistäminen, yhteistyön koordinointi eri toimialojen ja järjestöjen kanssa, osallisuuden edistäminen ja hyvinvointikertomuksen laadinta. Lisäksi vuoden 2023 alusta lähtien ehkäisevän päihdetyön koordinointi on osa hyvinvointikoordinaattorin tehtäviä. Kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tukee poikkihallinnollinen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työryhmä, jonka puheenjohtajana toimii kunnanjohtaja. Työryhmään on nimetty hallintojohtaja, sivistysjohtaja, tekninen johtaja, viestintä- ja yhteistoimintapäällikkö, talouspäällikkö ja hyvinvointikoordinaattori.

2.1.5 Sisäinen valvonta ja riskien hallinta

Sisäinen valvonta on kunnan toiminnan omaa valvontaa. Sisäisen valvonnan tarkoituksena on edistää Inarin kunnan ja tytäryhteisöjen toiminnan laadukasta johtamista, riskien ennaltaehkäisyä ja hallintaa, mahdollisuuksien ja vahvuuksien hyödyntämistä, toiminnan jatkuvaa kehittämistä ja tuloksellisuuden arviointia. Sisäisen valvonnan tavoitteena on myös erehdysten, virheiden sekä väärinkäytösten ennaltaehkäisy ja toteaminen sekä kunnan varojen huolellisen hoidon turvaaminen. Jatkuvalla valvonnalla pyritään varmistamaan muun muassa talouden ja toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus sekä johdolle oikeat ja riittävät tiedot taloudesta ja toiminnasta.

Kuntalain 115 § mukaan toimintakertomuksessa on annettava tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä. Lisäksi tilintarkastajan on tarkastettava, onko kunnan sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta järjestetty asianmukaisesti (Kuntal 123 §). Kunnanvaltuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Kunnanhallitus puolestaan hyväksyy ohjeet ja vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä. Ohjeet ovat tulleet voimaan 26.9.2017.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimenpiteet suunnittelukaudella

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa, miten sisäinen valvonta ja riskienhallinta on järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla suunnittelukaudella. Sisäisen valvonnan toimivuutta tulee seurata jatkuvasti tunnistamalla mahdolliset riskit. Johdon ja esimiesten tulee varmistua valvonnan toimivuudesta ja riittävydestä osana päivittäistä johtamista.

Kunnanjohtaja, johtavat viranhaltijat ja tulosalueiden esimiehet vastaavat kokonaisvaltaisen riskienhallinnan ja valvonnan viemisestä käytäntöön tulosalueellaan sekä säännöllisestä raportoinnista kunnanhallitukselle ja lautakunnille. Raportointi tehdään vuosittain – viimeistään tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laadinnan yhteydessä, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen mukaisesti. Nopeita toimenpiteitä vaativat asiat raportoidaan välittömästi kunnan johdolle. (Inarin kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje, kohta 3.4.)

2.1.6 Konserniohjaus

Kunnan talousarviossa ja -suunnitelmassa tulee ottaa huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Kuntakonsernin taloutta tulee suunnitella ja hoitaa kestävästi ja kokonaisvaltaisesti. Tätä varten tytäryhteisöjen tulee toimittaa kuntaan sen edellyttämät tiedot tytäryhteisöjen tulos-, rahoitus- ja investointisuunnitelmista sekä

yhteisöjen toimintaan liittyvistä olennaisista riskeistä ja epävarmuustekijöistä. Tämän lisäksi tulee toimittaa tieto- ja mm. tulevista konserni- ja yhtiöjärjestelyistä, merkittävistä muutoksista mainittujen yhteisöjen liiketoiminnassa ja toimialassa sekä merkittävistä sitoumuksista konsernijohtoon tarkemmin määrittelemällä tavalla. Inarin kunnan omistajapolitiikan pitkän aikavälin tarkastelu ja kytkeytyminen kuntakonserniin hoidetaan tavoitteenasetteluna talousarvio- ja toimintasuunnitelmassa tuleville suunnitteluvuosille. Suunnitelmassa asetetut tavoitteet kunnanhallitus toimeenpanee antaessaan toimivaltuudet yhtiökokousedustajalle vuosittaiseen yhtiökokoukseen.

Kuntalain mukaan valtuuston tulee päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista. Valtuusto asettaa strategiset tavoitteet kuntakonsernissa samaan tapaan kuin se määrittelee ne kunnassa. Tavoitteilla ohjataan konsernijohtoa, kuntaa eri yhteisöissä edustavia henkilöitä sekä tytäryhteisöjä.

Valtuuston tulee lisäksi asettaa tavoitteita, jotka ohjaavat kunnan edustajia tytäryhteisön toimielimissä. Valtuuston tulee ohjata asettamallaan tavoitteilla myös tytäryhteisöjä niiden omassa tavoitteenasettelussa.

Kuntalain säännökset terävöittävät kunnan toiminnan strategista johtamista, omistajaohjausta sekä riskienhallinnan ja arvioinnin merkitystä. Kuntalain uudet säännökset omistajaohjauksesta, kunnan tytäryhteisöjen toiminnasta ja konserniohjeista sekä konsernijohtosta tulivat voimaan 1.6.2017.

Käyttäessään omistajaohjausta kunta ottaa huomioon kutakin yhteisöä koskevaan lainsäädäntöön sisältyvän yhteisön omistajien yhdenvertaisen kohtelun periaatteet. Omistajaohjausta ei saa käyttää siten, että yhteisön päätös tai toimenpide on omiaan tuottamaan yhteisön toiselle omistajalle tai muulle epäoikeutettua etua yhteisön tai yhteisön toisen omistajan kustannuksella (yhdenvertaisuusperiaate).

Valtuuston tulee asettaa määräysvallassa oleville yhteisöilleen (yhtiöt, säätiöt) toiminnan ja talouden tavoitteita, jotka on johdettu kuntastrategiasta ja siihen liittyvästä omistajapolitiikasta sekä yhteisön liiketoiminnasta.

Inarin kunnan konserniohjeet, sisältäen edellä esitetyt seikat, ovat tulleet voimaan 26.4.2018. Konserniohjetta tullaan päivittämään suunnittelukauden aikana.

Valtuusto määrittelee määräysvallassaan oleville yhteisöille (yhtiöt, säätiöt) seuraavat sitovat tavoitteet ja toimintaperiaatteet:

1. Inarin kunnan omistamien yhteisöjen toiminnan tulee olla vakiintuneessa vaiheessa kannattavaa, mikä merkitsee tehokasta ja kilpailukykyistä toimintaa.
2. Toimiva johto ja lakien mukaiset toimielimet vastaavat yhteisöjen tuloksesta sekä tekevät toimintaa koskevat päätökset.
3. Konserniyhteisöjen henkilöstöpolitiikassa tulee noudattaa 1.1.2019 voimaantulleita (muutos 4.2.2019; henkilöstöedut) Inarin kuntakonsernin henkilöstöperiaatteita ja -ohjeita.
4. Konserniyhteisöjen varsinaiseen toimintaan kuulumattomat (yhtiöjärjestyksen toimialan ylittävät) tai siihen vain epäsuorasti liittyvät toimenpiteet ja investoinnit sekä niiden rahoitus eivät ole mahdollisia.
5. Konserniyhteisöjen tulee toimia vastuullisesti niin taloudellisesti, sosiaalisesti kuin ekologisestikin ja vastata näiltä osin paikallisesti asiakkaiden ja kuntalaisten vaatimuksiin, erityisesti kannattavuutensa, tuottavuutensa ja kilpailukykyensä aktiivisella tiedottamisella perustellen.
6. Lähtökohtana on, että konserniyhtiöihin sidotulle kunnan omaisuudelle saadaan kohtuullinen tuotto, joka otetaan huomioon osinkotavoitetta määriteltäessä.

Toiminta- ja yhtiörakenteita tullaan edelleen tarkastelemaan suunnittelukauden aikana.

2.1.7 Kunnan yhteisöjen erityistavoitteet vuosina 2023 – 2025

Inergia Oy (konserni)

Omistajatavoitteet:

1. Inergia-konsernin liikevoittotavoite on 15%.
2. Inergia-konsernin vuosittainen tuloutustaso Inarin kunnalle on 0,8 milj. euroa
3. Inergia-konsernin tuotteiden hinnoittelu pyritään pitämään pääsääntöisesti kohtuullisella valtakunnallisella tasolla siten, että verkosto-omaisuuden arvo säilyy
4. Ympäristötavoitteet
 - a. Kaukolämmön osalta selvitetään tulevaisuuden tuotantotapojen vaihtoehtoja liittyen vihreään siirtymään
 - b. Kirakkakönkään vaelluskalahanketta toteutetaan yhteistyössä kunnan kanssa.

Nuoriso- ja luontomatkailukeskus Inari Oy

1. Yhtiön taloutta pyritään kehittämään niin, että koronan aiheuttamat taloudelliset vahingot jäisivät mahdollisimman pieniksi.
2. Yhtiö kasvattaa toimintaansa edellisiin vuosiin verrattuna, mihin liittyy päärakennuksen sisäremontti vuosina 2023 – 2024. Hankkeen edellytyksenä on valtionavustus 70 %, jolloin omarahoitusosuudeksi jää 150 000,00 – 180 000,00 €. Omarahoitus katetaan Inarin kunnan pääomalainalla tai kunnan lainatakauksella. Ensimmäisessä vaiheessa (2019) on suoritettu päärakennuksen perusteellinen kuntokartoitus, jonka perusteella korjaustarve budjetoidaan tarkemmin. Koronan aiheuttaman taloustilanteen vuoksi suunnitelmia on siirretty. Päärakennuksen remontin rahoitusta tulee alkaa selvittämään. Okm:n viesti on ollut, ettei suuria investointiavustuksia enää jaeta. Kuntotarkastus on suoritettu elokuussa 2022 ja sen pohjalta hankeraportti saadaan syyskuun 22 lopussa. Hankkeen investointisuunnitelman ja aikataulutuksen tekoa jatketaan vuosien 2022-23 aikana.
3. Lisärakentamisen mahdollisuutta kartoitetaan ja suunnitelma tehdään vuoden 2022 aikana. Kartoitusta on siirretty koronan aiheuttaman tilanteen vuoksi.
4. Yhtiö osallistuu Inarin kirkonkylän matkailun kehitystyöhön, pääpainona nuorisomatkailu ja luontoliikuntapalvelut sekä esteettömyys matkailussa.

Omistajatavoitteet:

- yhtiön talous on ylijäämäinen ja mahdollistaa nuorisokeskustoiminnan kehittämisen Inarissa
- yhtiö toimii aktiivisesti osana kunnan työllistämistoimintaa
- yhtiön tilat ovat kohtuulliseen hintaan kunnan ja muiden toimijoiden käytössä
- yhtiö toimii Inarin nuorisotyön tukena.

Inarin Kiinteistöt Oy (konserni)

1. Inarin Kiinteistöt Oy omalta osaltaan osallistuu yhteisesti sopien kuntakonsernissa tapahtuviin omaisuuden järjestelyihin ja toteuttaa kiinteistöpoliittista ohjelmaa.
2. Inarin Kiinteistöt Oy vastaa kuntakonsernin kiinteistöhuollosta ja laitoshuollosta kunkin yksikön kanssa tehdyn palvelusopimuksen mukaisessa laajuudessa.
3. Inarin Kiinteistöt Oy hoitaa kuntakonsernin rakennuttamispalveluita tarvittaessa ja erikseen niin sovittaessa.
4. Inarin Vuokra-asunnot Oy:n omaisuuden arvon säilyttämisestä huolehditaan oikea-aikaisilla peruskorjauksilla taloudelliset resurssit huomioiden.
5. Inarin Vuokra-asunnot Oy vastaa perusparannusinvestointien omarahoitusosuudesta yhdessä emoyhtiön kanssa. Omarahoitusosuuden turvaamiseksi yhtiö kerää vuokrien yhteydessä 1,50 €/m²/kk.
6. Inarin Vuokra-asunnot Oy vastaa tarvittavan uudistuotannon toteuttamisesta ja rahoituksesta hankekohtaisesti emoyhtiön kanssa sovitulla tavalla.
7. Keskinäinen KOy Sevettijärven palvelukeskus toiminnallaan mahdollistaa sekä koulu- että terveysasematoiminnan jatkumisen yhtiön omistamissa toimitiloissa sekä omalta osaltaan mahdollistaa kohtuuhintaisen vuokra-asuntojen saatavuuden yhtiön omistamissa rakennuksissa.

Kiinteistökehitys InLike Oy (konserni)

1. Kiinteistökehitys InLike Oy kehittää aktiivisesti omia toimitilapalveluitaan ja reagoi nopeasti muuttuviin tarpeisiin ja olosuhteisiin.
2. Kiinteistökehitys InLike Oy pyrkii toiminnallaan mahdollistamaan erilaisten toimitilapalveluiden kehittämistä kunnassa ja auttaa sopivien toimitilojen löytämisessä.
3. Kiinteistökehitys InLike Oy jatkaa yhtiön kannattavuuden parantamista erikseen määriteltyjen kiinteistöjen realisoinnilla sekä jatkuvalla toiminnan tarkastelulla.

Saariselän Siula Oy

Siulan osakekanta on nyt kunnan hallussa.

Siulasta on tehty ulkopuolinen arvonmääritys. Valtuuston 14.11.2013 tekemän päätöksen mukaisesti Saariselän Siula Oy:n osakkeet myydään. Päätös myynnistä, myyntiajankohdasta ja –kanavasta tulee päivittää valtuustossa.

Saariselkä Oy

Hiihtokeskuksen teollistamissopimuksen mukaisen lunastamisen nopeuttaminen ja toteuttaminen loppuvuoden 2022 aikana selvityksessä Saariselkä Ski & Sport Resort Oy:n pyynnöstä sekä yhtiön esisopimuksen mukaisen tonttikauppojen loppuun saattaminen vuoden 2022-2023 aikana Valo Investment Holdin Oy:n kanssa. Yhtiön kiinteistöomistusten selvitystyötä jatketaan vuoden 2023 aikana.

2.2 Yleinen taloudellinen kehitys

Valtiovarainministeriön syksyn Taloudellisen katsauksen mukaan Vahva talous- ja työllisyyskehitys on pienentänyt koronaepidemian julkiseen talouteen synnyttämää mittavaa epätasapainoa. Talouskasvu hidastuu kuluvana vuonna, mutta työllisyyskasvu pysyy vahvana ja julkinen talous kohenee verotulojen voimakkaan kasvun siivittämänä. Talouskasvu hidastuu merkittävästi ensi vuonna, ja alijäämä alkaa jälleen kasvaa. Venäjän hyökkäyssodan vuoksi tehdyt lukuisat varautumiseen liittyvät toimet heikentävät julkista taloutta myös tulevina vuosina. Nähtävissä oleva vaimea talouskasvu ei riitä korjaamaan julkisen talouden epätasapainoa ja alijäämä pysyy mittavana lähitulevaisuudessa. Valtionhallinnon, paikallishallinnon ja hyvinvointialueiden yhteenlaskettu alijäämä pysyy suurena, joten velkasuhde alkaa kasvaa uudelleen heti ensi vuodesta lähtien. Pidemmällä aikavälillä julkisen talouden menot ja tulot ovat rakenteellisesti epätasapainossa mm. väestön ikääntymisen johdosta, eikä julkinen talous siksi ole kestäväällä pohjalla. Ensi vuodelle kohdistuu myös väliaikaisia toimia, joilla tuetaan kansalaisten ostovoimaa kuluttajahintojen poikkeuksellisen nopean nousun vuoksi sekä toimia, joilla pyritään lieventämään sähkön korkean hinnan vaikutuksia.

Ensi vuodesta lähtien Suomen julkisyhteisöjen rakenne muuttuu, kun sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisvastuu siirretään kunnilta hyvinvointialueille. Tämä helpottaa kuntien rakenteellisia, väestön ikääntymisestä johtuvia menopaineita, mutta silti kuntatalous jää painelaskelmassa alijäämäiseksi. Hyvinvointialueet aloittavat toimintansa alijäämäisinä. Alijäämä johtuu mm. mittavista investoinneista. (VM: Taloudellinen katsaus, syksy 2022.)

2.2.1 Kuntatalous

Vaikka paikallishallinnon kulutusmenojen kasvu hidastuu v. 2022 covid-19-menojen pienentyessä edellisvuodesta, sen rahoitusasema heikkenee yli miljardi euroa alijäämäiseksi (eli 0,4 % suhteessa BKT:hen), kun yhteisöveron korotetun jako-osuuden ja valtionosuuslisäysten kaltaiset tukitoimet päättyvät. Kulutusmenojen kasvua ylläpitävät v. 2022 palvelutarpeen kasvun lisäksi hoito- ja palvelueläin purkamisen sekä pääministeri Marinin hallitusohjelman mukaiset kuntien tehtävien laajennukset, joissa kustannukset nousevat vuosittain.

Vuonna 2023 sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtävät siirretään hyvinvointialueille ja niitä vastaava rahoitus valtiolle. Kuntien tulot sekä menot lähes puolittuvat uudistuksen seurauksena. Sote-uudistuksen myötä nämä vaikeasti ennakoitavat ja nopeasti kasvavat sosiaali- ja terveydenhuollon menot siirtyvät hyvinvointialueiden vastuulle. Kuntahallintoon (paikallishallinto pl. hyvinvointialueet) luettavat tehtävät painottuvat uudistuksen jälkeen entistä vahvemmin varhaiskasvatukseen ja koulutukseen, joiden yhteenlaskettu palvelutarve on laskeva koko 2010-luvun jatkuneen syntyvyyden alenemisen vuoksi. Kuntataloudesta siirtyy hyvinvointialueiden mukana investointeja arviolta 1,2 mrd. euron edestä. Kuntatalouden investointipaineet pysyvät kuitenkin mittavina muun muassa rakennuskannan iän ja väestön muuttoliikkeen vuoksi. (VM: Taloudellinen katsaus, syksy 2022.)

Inarin kunnan koko kunnan toimintakatteen eli nettomenojen arvioidaan ensi vuonna olevan n. 25 milj. euroa, mikä on n. 1,7 milj. euroa enemmän kuin kuluvan vuoden talousarviossa, josta on vertailun vuoksi poistettu hyvinvointialueelle siirtyvät erät. Nettomenot ensi vuonna on 55,2 % pienemmät kuin kuluvan vuoden talousarviossa, jossa kaikki erät mukana.

Kunnan verotuloennusteen laatimisessa on pohjana käytetty Suomen Kuntaliiton viimeisintä veroennustekehikon ennustetta. Verotulokertymän arvioidaan ensi vuonna olevan n. 17 milj. euroa. Kuluvana vuonna verokertymän arvioidaan nyt olevan n. 32 milj. euroa. Valtionosuuksia arvioidaan ensi vuonna saatavan n. 10 milj. euroa. Kuluvan vuoden valtionosuuden arvio on nyt n. 27,8 milj. euroa.

Verotuloja ja valtionosuuksia käsitellään myös asiakirjan tuloslaskelmaosassa, kohdassa 4.

Vuoden 2023 vuosikate on n. 3,2 milj. euroa. Suunnitelman mukaisten poistojen on arvioitu olevan n. 2 milj. euroa. Vuosikate kattaa ensi vuonna suunnitelman mukaiset poistot. Talouden tasapainoa kuvaavan tunnusluvun näkökulmasta tämä tarkoittaa, että talous on tasapainossa.

Vuoden 2023 nettoinvestoinnit ovat n. 3 milj. euroa. Suurimmat investoinnit kohdistuvat ensi vuonna kaavateiden saneerauksiin, Veskonien kalahallin laajennukseen, Ivalon lukion tilojen muutoksiin ja Saariselän alueen infran peruskorjauksiin. Vuoden 2024 kohdalla investointitaso pysynee samalla tasolla eli n. 3 milj. euroa ja vuoden 2025 kohdalla taso nousee n. 4 milj. euroon. Suunnitteluvuosille on edelleen suunnitelmassa kaavateiden saneerausta, Saariselän infran korjausta ja yhtenä isona investointieränä tulee olemaan kunnantalon peruskorjaus. Talousarviolainaa on tuleville kolmelle vuodelle suunniteltu otettavaksi 1 milj. euroa vuotta kohden. Kuluvalla vuodelle suunniteltua talousarviolainaa ei toistaiseksi olla nostamassa. Kunnan lainakanta on viime vuosina pysynyt alhaisena ja kasvu näyttäisi pysyvän hyvin kohtuullisena myös suunnitteluvuosina.

2.2.2 Toimintaympäristön kehitys

Aluetalouden ja kunnan talouden kannalta merkittävä matkailuelinkeino on selvinnyt koronapandemian ajasta kohtuullisesti kotimaisen matkailun turvin. Talvikaudesta 2022–2023 on odotettu melkein vuoden 2019 kaltaista huippuvuotta, kun ulkomaalaisten matkailijoiden osuus jälleen kasvaa. Uhkana kuitenkin on, että korkojen ja hintojen nousu tulee vaikuttamaan ihmisten vapaa-ajanviettomahdollisuuksiin. Myös matkailualalla haasteena on osaavan työvoiman saanti. Tähän haasteeseen on osaltaan vastaamassa House of Lapland, joka on laatimassa yhteistyössä sidosryhmien kanssa osajamarkkinoinnin toimintasuunnitelman vuosille 2023–2024. Paljon on tekemistä myös matkailun ympärivuotisuuden kehittämisessä.

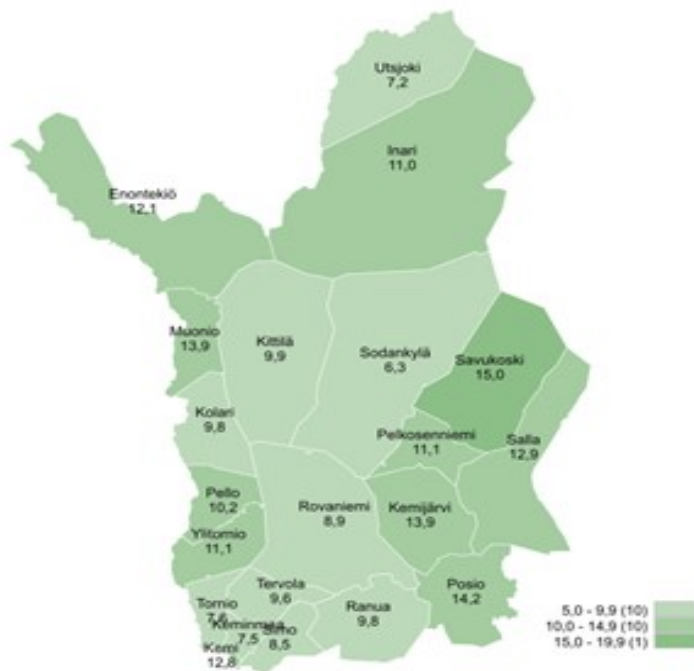
Inarin asuntopula vaikuttaa väestön kehitykseen ja työvoiman saatavuuteen kaikilla aloilla. Ensisijaisesti asuntopula tulisi ratkaista yksityisten toimijoiden kautta. Mikäli näin ei tapahdu, kunnan täytyy toimia itse ja varmistaa siten, että väkiluvun myönteinen kehitys jatkuu.

Energian, polttoaineen, raaka-aineiden, elintarvikkeiden ym. hintojen sekä korkotason nousu koettelee yritysten ja kuntalaisten toimintaedellytyksiä merkittäväällä tavalla tulevana vuonna.

2.2.3 Työvoima, työllisyys

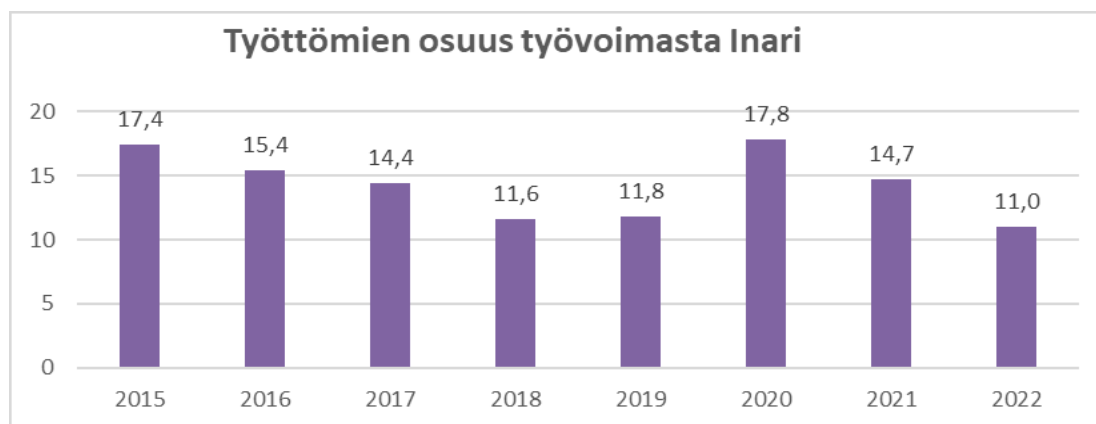
Työttömyyden väheneminen jatkui kuluvan vuoden syyskuussa. Työttömien osuus työvoimasta alitti syyskuussa 10 % kymmenessä Lapin kunnassa. Alimmat osuudet olivat Sodankylän 6,3 %, Utsjoen 7,2 %, Keminmaan 7,5 % ja Tornion 7,6 %. 10 % alittui lisäksi Simossa, Rovaniemellä, Tervolassa, Ranualla, Kolarissa ja Kittilässä. Korkein osuus oli Savukosken 15,0 %. Inarin kunnan työttömyysaste oli 11 %.

Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta kunnittain

TEM Työnvälitystilasto / Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto

ELY-keskus/TE-palvelut syyskuu 2022

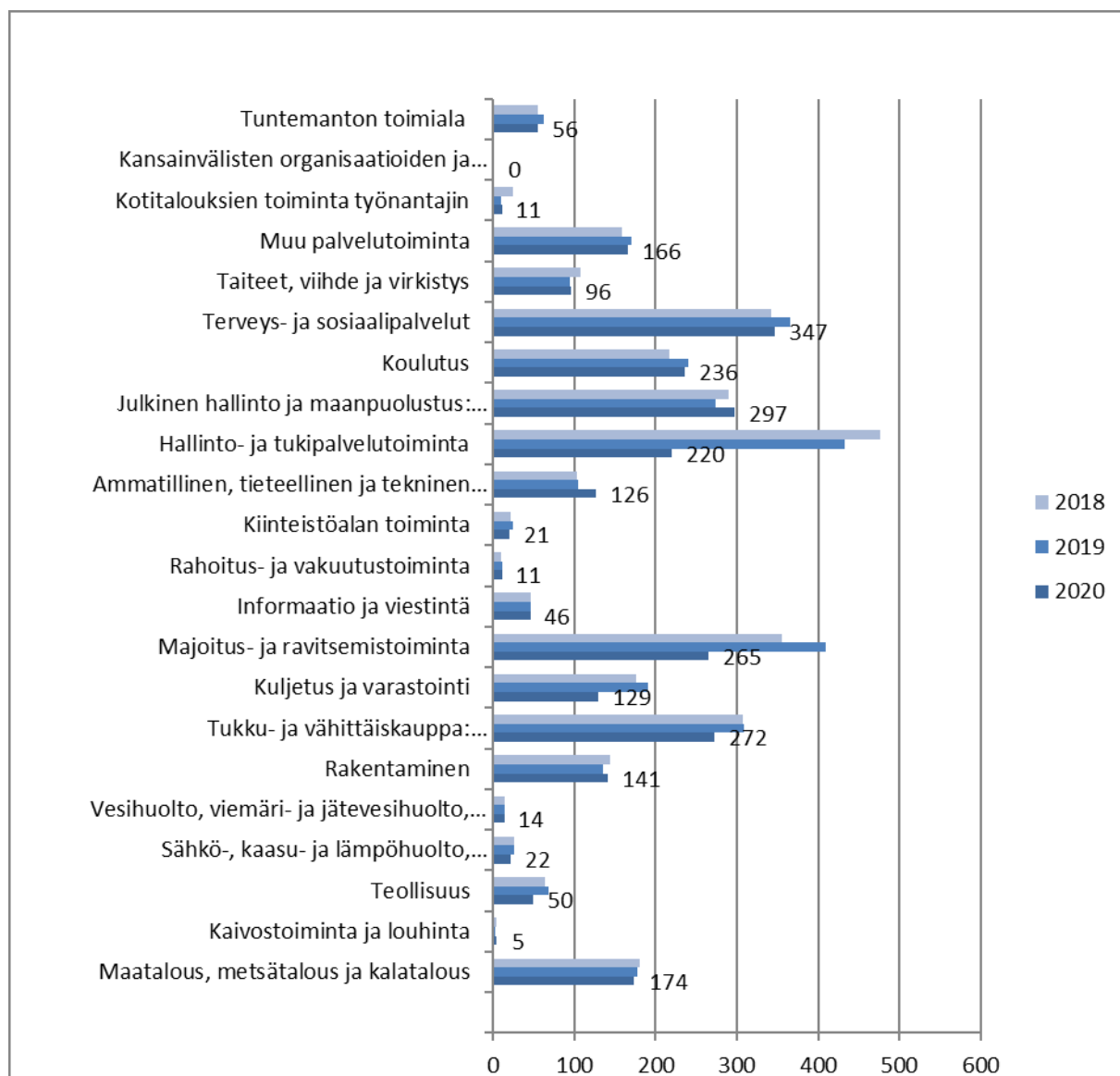

Työ- ja elinkeinoministeriön mukaan syyskuussa 2022 oli työttömiä Inarin kunnassa yhteensä 370 (syyskuu 2021: 411), joista pitkäaikaistyöttömiä 111 (syyskuu 2021: 150). Pitkäaikaistyötön on henkilö, joka on ollut yhtäjaksoisesti työttömänä 12 kuukautta tai pidemmän ajan. Työttömistä alle 25 vuotiaita oli 20 ja yli 50 vuotiaita 173. Avoimia työpaikkoja oli 420 (syyskuu 2021: 361).

Taulukossa edellisten vuosien luvut ovat keskimäärin vuoden aikana. Vuoden 2022 kohdalla on syyskuun lopun tilanne. (ELY-keskus/TE-palvelut 9/2022.)

Elinkeinorakenne Inari

Kunnan alueella työssäkäyvät toimialoittain

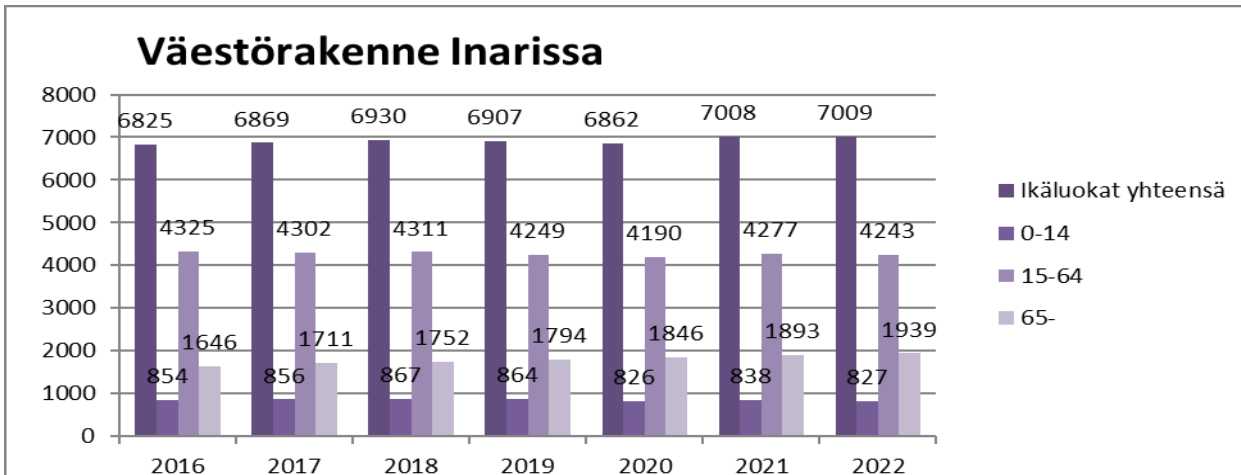
Tilastokeskus: Alueella työssäkäyvät (työpaikat) 27.9.2022

Metsätalous ja puunkorjuu v. 2018: 64, v. 2019: 59 ja v. 2020: 58

Kalastus ja vesiviljely v. 2018: 25, v. 2019: 23 ja v. 2020: 24

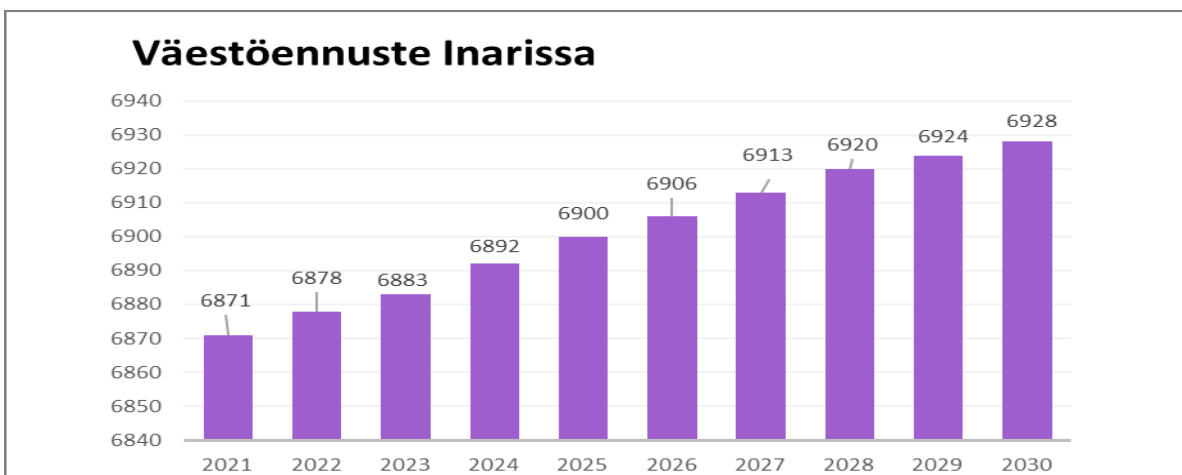
2.2.4 Väestörakenteen kehitys

Tilastokeskuksen väestön ennakkotietojen mukaan väestönkasvu näyttäisi taas lyhyen notkahduksen jälkeen Inarissa lähteneen kasvuun. Tässä vaiheessa ennakkotiedot eivät aivan noudattele uusinta Tilastokeskuksen pitkän aikavälin väestöennustetta. Tilastokeskus julkaisee väestöennusteen kolmen vuoden välein.

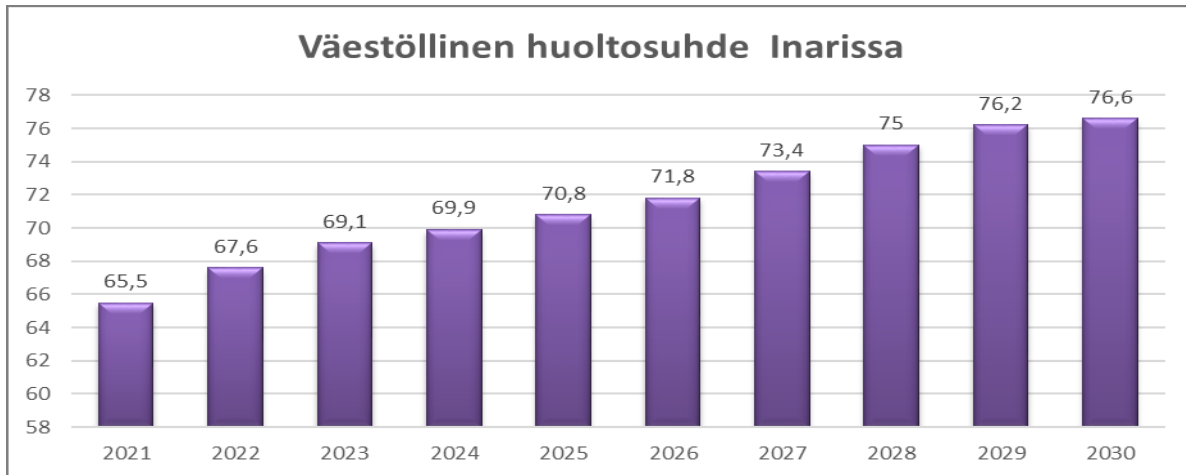
Tilastokeskus 27.9.2022

Vuoden 2022 väestön määrä on tässä taulukossa Tilastokeskuksen julkaisema syyskuun ennakkoväkiluku. Tilastokeskuksen uusimman väestöennusteen (30.9.2021) mukaan vuoden 2022 lopullinen väestön määrä Inarissa olisi 6878. Uusimman ennakkotiedon mukaan väestön määrä olisi kuitenkin jo kuluvan vuoden syyskuussa 7009.

Tilastokeskus, Inarin uusi väestöennuste (30.9.2021)

Tilastokeskuksen tuoreimmassa kuluvan vuoden syyskuun väestöennusteessa oletetaan, että syntyvyys pysyisi vakiona tulevaisuudessa. Miesten elinajanodotteen ennustetaan pitenevän vajaalla viidellä ja naisten runsaalla kolmella vuodella vuoteen 2040 mennessä. Väkiluvun ennustetaan Suomessa kääntyvän laskuun v. 2034. (Tilastokeskus 2021.)

Tilastokeskus 30.9.2021

Väestöllisellä huoltosuhteella tarkoitetaan alle 15-vuotiaiden ja 65 vuotta täyttäneiden määrän suhdetta 15 – 64-vuotiaiden määrään, eli montako "huollettavaa" on sataa työkäistä kohti – mitä korkeampi luku, sitä heikompi huoltosuhde. Väestöllinen eli demografinen huoltosuhde on ollut nousussa, ja se nousee myös tulevina vuosina. Tilastokeskuksen ennusteen mukaan väestöllinen huoltosuhde heikkenee koko maassa.

2.3. Talousarvion sitovuus

Talousarvion sitovia eriä ovat *kuntalain 110 §*:n mukaisesti valtuuston hyväksymät toiminnan ja talouden tavoitteet ja niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Talousarvion sitovuus on oikeudellisesti vahvempi kuin taloussuunnitelman. Taloussuunnitelma on kuitenkin kunnan viranomaisia ja viranhaltijoita toiminnallisesti velvoittava asiakirja. (Kuntaliitto 2016.)

Talousarvioon sekä talous- ja toimintasuunnitelmaan ei ole sisällytetty lautakuntien ja johtokuntien esityksiä eikä perusteluja. Valtuustoon nähden sitovat tekstit ovat esitysten ja perustelujen pohjalta laatineet kunnanjohtaja, talouspäällikkö, toimialajohtajat sekä liikelaitosten johtajat.

Talousarvio ja talous- ja toimintasuunnitelma jakaantuvat seuraaviin osiin:

- Kunnanjohtajan katsaus
- Talousarvion rakenne
- Käyttötalousosa, budjettirahoitteiset (peruskunta) ja kohderahoitteiset (liikelaitokset ja taseyksiköt)
- Tuloslaskelmaosa
- Investointiosa
- Rahoitusosa ja lainakanta
- Henkilöstöohjelma

Valtuustoon nähden sitova asiakirja on ensi vuoden talousarvio ja kuntalain edellyttämä taloussuunnitelma kolmelle vuodelle (suunnitelmakausi). Talousarviota seuraava vuosi on uuden talousarvion laadinnan kehys, jota tarvittaessa taloustilanteen kehittyessä tarkennetaan.

Talousarvio on sitova menojen ja tulojen erotuksen eli neton osalta.

Sitovuustasoja valtuustoon nähden ovat seuraavat nettomenot (netto):

1. valtuuston netto (sisältäen mm. vaalit ja tarkastustoimen)
2. kunnanhallituksen alaisen hallinnon (sisältäen yritys- ja kehittämispalvelut, kunnanhallituksen oman toiminnan, kunnanhallituksen muun toiminnan, hallinto-osaston ja tietohallinnon), kehittämis- ja yhteistyöhankkeiden ja eläkemenojen netto erikseen sekä erillisenä taseyksikkönä Kalatalouden kehittämisrahaston ja Saariselän kehittämisrahaston yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä sekä investoinnit (ja muut kulut) netto
3. sivistyslautakunnan alaisen sivistystoimen netto
4. teknisen lautakunnan alaisen teknisen toimen (netto) sisältäen rakennustarkastuksen ja ympäristövalvonta (netto) erikseen. Ympäristövalvonta on kirjattu teknisen toimen menokohtaan erillisenä sitovaksi
5. rahoitusosa: antolainojen netto ja pitkäaikaisten lainojen netto
6. tuloslaskelmaosa: rahoitustuottojen ja rahoituskulujen netto
7. Investointiosa: tulojen ja menojen erotus eli nettomenot.

Kunnan liikelaitosten ja taseyksiköiden sitovuus noudattelee kunnan muita sitovuusmääräyksiä. Eriytetyt taseyksiköt Kalatalouden kehittämisrahasto ja Saariselän kehittämisrahasto sekä Ruokapalvelu liikelaitos ovat hallinnollisesti kunnanhallituksen alaisia. Tilapalvelu liikelaitos on teknisen lautakunnan alainen. Liikelaitoksissa ja taseyksiköissä sitovaa on yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä sekä investoinnit (ja muut kulut) netto. Valtuustoon nähden sitovia määrärahoja ei saa ylittää. Kuitenkin toimielinten alaisuuteen kuuluvia määrärahoja voidaan kunnanhallituksen päätöksellä siirtää sitovuustasojen välillä edellyttäen, että siirrot eivät vaikuta talousarvion loppusummaan.

Varsinainen talousarvio, taloussuunnitelma ja henkilöstöohjelma ovat kaikilta osin sitovia. Kunnan palvelukseen otettavasta tilapäisestä määräaikaisesta (pl. sijaiset) henkilöstöstä on oltava maininta informatiivisuuden vuoksi henkilöstöohjelmassa (tilapäistä henkilöstöä ei lasketa henkilöstön lukumäärään). Talousarvio ja taloussuunnitelma ovat sellaisenaan kunnanhallituksessa kunnanjohtajan päätösehdotusta ja valtuustossa kunnanhallituksen ehdotusta, ellei toisin mainita.

Henkilöstömenoja saa käyttää vain henkilöstöohjelman mukaisen henkilöstön, näiden sijaisten ja mahdollisesti erikseen käyttösuunnitelmissa hyväksytyin tilapäisen henkilöstön palkkaukseen. Edellä oleva ei koske työllistämiseen varattujen määrärahojen käyttöä.

Investointiosassa määrärahat myönnetään toimielimille, jotka voivat päätöksillään siirtää käyttämättömiä määrärahoja tai muuttaa niiden käyttötarkoitusta sellaisten ennalta arvaamattomien investointien kattamiseksi, joiden kustannukset eivät ole korkeampia kuin varattu määräraha. Maanhankintoihin voidaan käyttää käyttötalouden kehittämis- ja yhteistyöhankkeisiin kirjattavia maamyyntin myyntivoittotuloja.

Investoinneiksi kirjattavan irtaimiston tulee olla hankintahinnaltaan yli 10 000 euroa. Määrärahoja ei saa käyttää muihin kohteisiin, kuin mitä suunnitelmassa on mainittu, jollei toimitin toisin päättä.

Talousarvio sekä toimintasuunnitelma on tehty seuraavien tavoitearvojen pohjalta:

Vuosi	2021	2022	2023	2024	2025
Väkiluku	7008	6945 (TA)	7010	7020	7030

3. KÄYTTÖTALOUSOSA

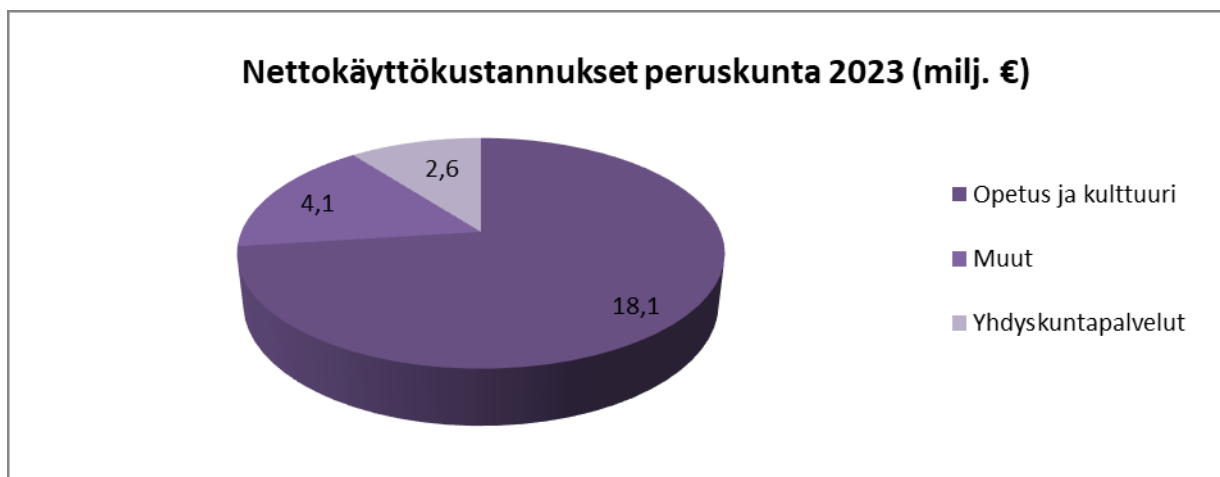
Käyttösuunnitelmilla toimitukset jakavat toimitusten ja osastojen määrärahat ja tuloarviot taloudellisen vallan siirtämisen ja toiminnan tulosten vastuun kannalta tarkoituksenmukaisiin tehtäviin. Vastaavasti toimitukset jakavat investointiosassa hankeryhmän / hankkeen määrärahat ja tuloarviot kohteisiin sekä antavat samalla valtuuston määrittelemien tavoitteiden kanssa yhdenmukaiset tarkennetut tavoitteet tehtäville.

Edelleen johtavat viranhaltijat voivat jakaa toimitusten vahvistamien tehtävien osamäärärahat, osatuloarviot ja osatavoitteet edelleen pienempiin ja tarkempiin osiin.

Sen jälkeen, kun valtuusto on vahvistanut talousarvion, tulee toimituksen tarvittaessa päättää talousarvion laadintavaiheessa hyväksytyjen käyttösuunnitelmien tarkistamisesta vastaamaan valtuuston hyväksymää talousarviota. Edelleen myös viranhaltijan tulee tarvittaessa tarkistaa käyttösuunnitelmaehdotuksensa vastaamaan toimituksen hyväksymää tehtävän käyttösuunnitelmaa.

Toimitukset ja projektit vastaavat siitä, että tulot ja tuet kertyvät kunnalle käytettyjen menomäärärahojen suhteessa.

Projekteista on tehtävä selvitys edellisen vuoden toiminnastaan ja tuloksistaan kunnan toimintakertomuksessa.

INARIN KUNTA						
Peruskunta 2023 - 2025	tulot, menot, netto					
	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Muutos%	TS 2024	TS 2025
Valtuusto						
Tulot	8 249	10 000	20 000	100,0	20 000	
Menot	129 379	98 645	104 727	6,2	107 285	110 000
Netto	-121 130	-88 645	-84 727	-4,4	-87 285	-110 000
Kunnanhallitus						
Tulot	405 981	213 150	215 254	1,0	215 921	216 680
Menot	2 988 546	3 056 259	3 944 213	29,1	4 014 428	4 090 063
Netto	-2 582 565	-2 843 109	-3 728 959	31,2	-3 798 507	-3 873 383
Eläkemaksut, tasausmaksu						
Tulot						
Menot	338 891	284 669	153 186	-46,2	142 832	132 167
Netto	-338 891	-284 669	-153 186	-46,2	-142 832	-132 167
Keh.ja yht.työhankkeet						
Tulot	277 540	250 500	230 500	-8,0	230 500	230 500
Menot	165 117	279 000	401 024	43,7	236 000	236 000
Netto	112 423	-28 500	-170 524	498,3	-5 500	-5 500
Sosiaali- ja terveyslautakunta						
Tulot	6 758 300	5 277 665				
Menot	28 294 874	27 957 165				
Netto	-21 536 574	-22 679 500	0	-100,0	0	0
Erikoissairaanhoido						
Tulot	643 277	39 244				
Menot	10 262 283	10 436 163				
Netto	-9 619 006	-10 396 919	0	-100,0	0	0
Sivistyslautakunta						
Tulot	2 541 608	2 236 614	2 379 516	6,4	2 419 967	2 465 947
Menot	18 741 286	19 646 402	20 437 103	4,0	21 421 798	22 369 397
Netto	-16 199 678	-17 409 788	-18 057 587	3,7	-19 001 831	-19 903 450
Tekninen lautakunta						
Tulot	1 444 760	555 443	704 069	26,8	716 038	729 643
Menot	3 108 628	2 471 369	2 673 395	8,2	2 731 311	2 793 691
Netto	-1 663 868	-1 915 926	-1 969 326	2,8	-2 015 273	-2 064 048
Ympäristövalvonta						
Tulot			145 009		147 475	150 277
Menot			769 669		789 514	810 193
Netto	0	0	-624 660		-642 039	-659 916
Lapin pelastuslaitos						
Tulot						
Menot	793 829	869 768				
Netto	-793 829	-869 768	0	-100,0	0	0
Peruskunta yhteensä						
Tulot	12 079 715	8 582 616	3 694 348	-57,0	3 749 901	3 793 047
Menot	64 822 833	65 099 440	28 483 317	-56,2	29 443 168	30 541 511
Netto	-52 743 118	-56 516 824	-24 788 969	-56,1	-25 693 267	-26 748 464

3.1 Valtuusto (sis. valtuusto, vaalit ja tarkastustoimi)

Toiminta-ajatus

Valtuusto vastaa kuntakonsernin toiminnasta ja taloudesta toteuttamalla Inarin kuntastrategiaa.

Tehtävät

Valtuusto käyttää kunnan ylintä päätösvaltaa. Päättää kuntalain 14 §:n mukaan mm. kuntastrategiasta, hallintosäännöstä, konserniohjauksesta, talousarviosta ja toimintasuunnitelmasta, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista, tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapaudesta.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioitava, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet. Tarkastuslautakunnan tulee myös seurata kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutumista.

Palvelusuunnitelma

Toiminnan keskeisenä tavoitteena on turvata toimintaedellytykset kunnallisen itsehallinnon toimivuudelle varaamalla valtuuston, tarkastustoimen ja vaalien toteutukselle tarvittavat määrärahat.

Strategiset painopisteet:

Arktinen luonto
Voimakas identiteetti ja yhteisö
Ainutlaatuinen kulttuuri

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Kunnanhallitukseen nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toimenpiteet
<i>Vaikuttavuustavoitteet</i> Kuntastrategia Talous- ja toimintasuunnitelma	<i>Vaikuttavuustavoitteet</i>	Hyte -kerroin Ohjelmien toteutumisen seuranta Tasapainoinen ja kestävä talous	Laajan hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman toteuttaminen, maapoliittisen ohjelman toteuttaminen, organisaation kehittäminen, osallisuusohjelman toteuttaminen Talous- ja toimintasuunnitelman toteuttaminen
<i>Tuottavuustavoitteet</i> Talousarvion toteutuminen	<i>Tuottavuustavoitteet</i>	Sitovuustaso	Talousarvion toteuttaminen

Tunnusluvut

Tunnusluvut	2021 tp (1 000 €)	2022 ta (1 000 €)	2023 ta (1 000 €)	2024 ts (1 000 €)	2025 ts (1 000 €)
Talous					
Toimintatulot	8	10	20	20	
Toimintamenot	-129	-99	-105	-107	-110
Toimintakate (sito- va)	-121	-89	-85	-87	-110
Nettokustannukset €/asukas (7010)	-17	-13	-12	-12	-16

Talousarvion perustelut

Valtuuston käyttötalouteen on varattu määrärahat valtuuston oman toiminnan lisäksi vaalien toteutukseen ja tarkastustoimen toimintaan. V. 2023: Eduskuntavaalit, v. 2024: Presidentinvaali ja v. 2025: Kuntavaalit ja hyvinvointialuevaalit.

3.2 Kunnanhallitus

Toiminta-ajatus

Kunnanhallituksen keskeisenä toiminta-ajatuksena on keskittyä kuntalain edellyttämien tehtävien hoitamiseen siten, että tehdyt päätökset ovat kuntastrategian tavoitteiden ja muiden voimassa olevien kunnan omien suunnitelmien ja ohjeiden mukaisia. Tehtävien hoitamisen lähtökohtana on kuntalaisten elinolojen ja hyvinvoinnin kehittyminen.

Tehtävät

Kunnanhallituksen omana tehtävänä on kuntalain mukaisesti vastata kunnan hallinnosta, taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kunnanhallitus valvoo kunnan etuja, yleensä edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa, jota käyttää myös kunnanjohtaja. Kunnanhallitus, konsernijaosto ja kunnanjohtaja vastaavat konserni- ja omistajaohjauksesta.

Kunnanhallituksen muu toiminta perustuu vakiintuneeseen toimintaan, kuten mm. työsuojelu ja henkilöstön yhteistoiminta, tiedotustoiminta, saamen kielilain toteutukseen liittyvät asiat, saamenkielinen tiedotus.

Hallinto-osasto vastaa ensisijaisesti valtuuston ja kunnanhallituksen tarvitsemista ja kunnan yhteisistä hallinnollisista ja muista palveluista. Hallinnollisia yhteisiä palveluja ovat kunnallisen demokratian toteutumiseen liittyvät ja sitä tukevat talous- ja toimintasuunnittelu ja konsernitilinpäätöksen ohjaus. Hallinto-osastolla huo-

lehditaan myös kunnan yhteisestä tietohallinnosta ja tähän liittyvistä keskitetyistä hankinnoista. Kuntalaisten turvallisuuden ja hyvinvointiin liittyvän suunnittelun yhteensovitus kuuluu hallinto-osaston tehtäviin. Ensi vuodesta lukien kunnanhallituksen alaiseen toimintaan siirtyvät sosiaali- ja terveystoimesta työllistämispalvelut, kotoutumisen edistäminen, ehkäisevä päihdetyö sekä vanhusneuvosto ja vammaisneuvosto.

Palvelusuunnitelma

Hallinnossa tavoitteena on palvelujen riittävän saatavuuden ja riittävän palvelutason turvaaminen kuntalaisten hyvinvointia silmällä pitäen. Henkilöstö sitoutuu valtuuston asettamiin toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin. Keskeinen tehtävä on toimia valtuuston ja kunnanhallituksen toimialaan kuuluvien asioiden valmistelussa ja täytäntöönpanossa sekä kunnan ja kuntakonsernin toimintojen yhteensovituksessa, suunnittelussa ja johtamisessa.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kunnan perustehtävä. Kunnan laajan hyvinvointi- ja turvallisuus-suunnitelma laaditaan valtuustokausittain hytetyöryhmän ja hyvinvointikoordinaattorin johdolla. Lisäksi kuntalaisten hyvinvoinnin tilasta ja turvallisuudesta raportoidaan vuosittain valtuustolle ja raporttia hyödynnetään talous- ja toimintasuunnittelussa.

TE –palvelut ovat todennäköisesti siirtymässä kuntien vastuulle vuodesta 2025. Vuoden 2023 alusta sotesta hallintoon siirtyvät nuorten kesätyöllistäminen, harkinnanvarainen työllistämistuki ja työmarkkinatuen kunta-osuus hoidetaan yhteistyössä sivistystoimen etsivän nuorisotyöntekijän kanssa.

Hallinto-osaston henkilöstöön kuuluvat hallintojohtaja, viestintä- ja yhteistoimintapäällikkö, talouspäällikkö, taloussuunnittelija, hyvinvointikoordinaattori, hallintosihteeri, tiedonhallinnan asiantuntija ja kolme toimistosihteeriä yhteisissä hallinnon ja talouden toimistopalvelutehtävissä sekä atk-päällikkö.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet			
Kuntastrategian toteuttaminen			
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Kunnanhallitukseen nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toimenpiteet
<p><i>Vaikuttavuustavoitteet</i></p> <p>Kuntalaisten hyvinvointi ja turvallisuus; palvelujen laatu ja toimivuus, hyvä hallintotapa</p> <p>Kuntastrategian toteuttaminen</p> <p>Onnistunut elinkeinopolitiikka</p>	<p><i>Vaikuttavuustavoitteet</i></p>	<p>Palvelujen saatavuus, riittävyys, laatu ja asiakastyytyväisyys</p> <p>Avoin ja tehokas hallinto, työhyvinvointi</p> <p>Hyvinvoinnin edistäminen, kuntalaisten ja sidosryhmien osallistaminen</p> <p>Elinvoimaohjelman toimenpiteiden toteutuminen</p>	<p>Kuntalaisten hyvinvointia ja turvallisuutta koskeva suunnittelu ja raportointi vuosittain, viestintäsuunnitelman päivittäminen</p> <p>Henkilöstön työterveyspalveluiden saatavuuden parantaminen, etätyömahdollisuudet, tehtävänkuvat osaamisen mukaan</p> <p>Selvitys Hinku-verkoston liittymisestä, ilmastosuunnitelman laadinta, maapoliittisen ohjelman toteuttaminen, osallisuusohjelman toteuttaminen</p> <p>Hyvien edellytysten luominen elinkeinoelämälle sekä yhteistyön ylläpitäminen mm. elinvoimaohjelman kautta.</p>
<p><i>Tuottavuustavoitteet</i></p> <p>Tasapainoisen talouden turvaaminen</p> <p>Talousarvion toteutuminen</p>	<p><i>Tuottavuustavoitteet</i></p>	<p>Menojen ja tulojen kehitys suhteessa talousarvioon</p> <p>Verrokkikuntajoukon tunnusluvut</p>	<p>Talouden seuranta; käyttötalouden menokehityksen seuranta. Neljännesvuosiraportointi ja konsernin puolivuotisraportointi.</p>

Vuoden 2023 hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen tavoitteet ja toimenpiteet		
Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen tavoite	Toimenpide	Mittari
Hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta suunnitelmallisesti edistävä kunta	Kunnan ja Lapin hyvinvointialueen yhteistyö huomioidaan kunnan hytetu-työn rakenteissa, rakenteet on kirjattu ja kaikkien löydettävissä	toteutunut / ei toteutunut
	Tehdään periaatepäätös vaikutusten ennakkoarvioinnin (EVA) käyttöönotosta Inarin kunnassa sekä laaditaan kunnan toimintamalli ja ohje	toteutunut / ei toteutunut
	Järjestetään vuosittain kiertävä turvallisuustilaisuus Inarin kylissä, 1 kylässä/vuosi	toteutunut / ei toteutunut
	Kunnassa on hyväksytty EPT-suunnitelma, joka suuntaa kunnan EPT-toimintaa ja jossa kuvataan kunnan EPT-työn rakenteet	toteutunut / ei toteutunut
	Varaudutaan TE-palveluiden siirtymiseen kunnille vuonna 2025	toteutunut / ei toteutunut
Yhteisöllisyyden, osallisuuden ja omaehtoisen toiminnan tukeminen	Osallisuus- ja tervetulo-ohjelman toimenpiteet huomioidaan toimialojen talous- ja toimintasuunnittelussa	toteutunut / ei toteutunut
	Luodaan kirjattu yhteistyökäytäntö kunnan ja Lapin hyvinvointialueen vanhus- ja vammaisneuvostojen yhteistyölle	toteutunut / ei toteutunut
	Kunnan ja järjestöjen yhteistyöasiakirjan laatiminen	toteutunut / ei toteutunut
Fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistäminen ennaltaehkäisevillä ja varhaisen puuttumisen palveluilla	Laaditaan EPT-toiminnan vuosikello, jossa huomioidaan teemaviikot ja erityiset viestintätarpeet	toteutunut / ei toteutunut

Tunnusluvut

Tunnusluvut	2021 tp (1 000 €)	2022 ta (1 000 €)	2023 ta (1 000 €)	2024 ts (1 000 €)	2025 ts (1 000 €)
Talous					
Toimintatulot	406	213	215	216	217
Toimintamenot	-2 989	-3 056	-3 944	-4 015	-4 090
Toimintakate (sitova)	-2 583	-2 843	-3 729	-3 799	-3 873
Nettokustannukset €/asukas	-369	-409	-532	-542	-552

Talousarvion perustelut

Kunnanhallituksen omassa toiminnassa on varattu määrärahat kunnanhallituksen toiminnan lisäksi kunnanjohtajan, hallintojohtajan, talouspäällikön ja osittain myös viestintä- ja yhteistoimintapäällikön palkkauskustannuksiin. Viestintä- ja yhteistoimintapäällikön palkkauskustannukset on sisällytetty myös työsuojeluun ja yhteistoimintamenettelyyn. Lisäksi määrärahaa on varattu harjoittelijan kolmen kuukauden palkkakustannuksiin.

Kunnanhallituksen omaan toimintaan kuuluvat kunnanhallituksen kokoukset ja niistä aiheutuvat kustannukset kuten kokouspalkkiot.

Kunnanhallituksen muussa toiminnassa on varattu määrärahat tiedotustoimintaan, jäsenmaksuihin ja avustuksiin, kansainvälisiin- ja varsinaisiin yhteiskuntasuhteisiin, rintamaveteraanien kuntoutus- ja virkistysavustuksiin, kokous- ja arkistotilojen vuokriin, osallistuvaan budjetointiin, työsuojeluun, yhteistoimintamenettelyyn, henkilöstön työterveyshuoltoon, saamen kielilain täytäntöönpanoon, hallinnon, kunnallisverotuksen, yhteisen henkilöstöhallinnon, työllistämispalveluihin, ehkäisevään päihdetyöhön, vanhus- ja vammaisneuvostoihin, IT – kustannuksiin sekä yritys- ja kehittämispalveluihin.

Kunta ostaa osan talous- ja henkilöstöhallintopalveluista Sarastia Oy:ltä ja ict -palvelut Laplt Oy:ltä. Kunnanhallituksen menoihin sisältyy verkkoliikenteen ja osastojen yhteisten atk-ohjelmien ylläpitomaksuja. Ostopalvelukustannukset jaetaan hallintokuntien kesken käytön mukaan. Tiedonhallintalain vaatimuksia toteutetaan, asianhallintaprosessin digitalisointia ja sähköisen arkiston käyttöönottoa jatketaan.

Kuntastrategian puitteissa jatketaan kaikkia toimialoja koskevaa organisaation toimintojen ja rakenteiden tarkastelua, jonka tavoitteena on kehittää ja tehostaa toimintaa. Henkilöstöä koskevia muutoksia toteutetaan eläköitymisten myötä ja lisäksi tehtävänkuvia uudistetaan kunnan muuttuviin tehtäviin.

Tehdään periaatepäätös päätösten vaikutusten ennakoarvioinnin (EVA) käyttöönotosta Inarin kunnassa sekä laaditaan kunnan toimintamalli ja ohje.

Alkuvuodesta 2023 kunnan osalta varmistetaan sosiaali- ja terveyspalveluiden häiriötön siirtyminen Lapin hyvinvointialueelle.

3.2.1 Yritys- ja kehittämispalvelut

Tehtävät

Inarin kunnan hallintosäännön 25 §:n mukaan elinvoimajaoston tehtävät ovat:

1. elinkeino- ja työllisyyspoliittisten linjausten valmistelu kunnanhallitukselle.
2. elinkeino- yritys- ja koulutuspalveluiden kehittämisen ohjaus.
3. kehittämishanketoiminnasta vastaaminen sekä kansainvälisen toiminnan ohjaus.
4. kunnan näkyvyyden edistäminen, sisältäen markkinoinnin.

Vuoden 2023 hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen tavoitteet ja toimenpiteet		
Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen tavoite	Toimenpide	Mittari
Jokaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus osallistua harrastus- ja liikuntatoimintaan	Hyvinvointipäivä järjestetään yhteistyössä vapaa-aikatoimen, järjestöyhdyshenkilön ja nuorisovaltuuston kanssa, jotta tapahtumassa saadaan tuotua lapsille ja nuorille suunnattua harrastustoimintaa esiin	Vuosittain järjestetty Hyvinvointipäivä-tapahtuma
Edistetään Inarin veto- ja pitovoimaa lisäämällä asuntoja, monipuolistamalla elinkeinorakennetta ja parantamalla yritystoiminnan tiedolla johtamista	<p>Lisätään Inarin alueen asuntotuotantoa houkuttelemalla yksityistä asuntotuotantoa (Invest in Inari -hankkeen toimenpiteet), edunvalvonnalla ARA:n korkotuetun asuntorakentamisen saamiseksi Inariin ja/tai kunnan omana asuntotuotantona (Inarin Kiinteistöt Oy)</p> <p>Elinkeino rakenteen monipuolistaminen ja uuden yritystoiminnan saaminen Inariin Invest in Inari –yrittäjäksi Inariin -hankkeen toimenpiteillä, mm. tiedotusmateriaalit, toimintamalli, jolla yrittäjiä lähestytään, yritysten kontaktointi</p> <p>Kehitetään yritys- ja kehittämispalveluiden tietotarjontaa Tiedolla johtaminen Inarin kunnan elinvoiman moottoriksi –hankkeen toimenpiteillä: nykytila-analyysi, tietoperustan ja -portaalin luominen, koulutukset</p>	<p>ARA:n ohjaukseen liittyvää edunvalvontaa toteutettu</p> <p>Invest in Inari –yrittäjäksi Inariin -hankkeen toimenpiteet on aloitettu</p> <p>Tiedolla johtaminen Inarin elinvoiman moottoriksi -hankkeen toimenpiteet on aloitettu</p> <p>Kunnan asukasluku, muutovoitto</p> <p>Asuntojen määrä</p> <p>Työpaikkojen määrä</p> <p>Perustettavien yritysten määrä –</p> <p>10 % kasvu tarkastelujaksoon 2019–2021 verrattuna</p>
Työllisyyspalveluilla on toimivat rakenteet ja käytännöt	<p>Varaudutaan TE-palveluiden siirtymiseen kunnille vuonna 2025</p> <p>Luodaan toimivat ja kirjatut työllisyyden edistämisen rakenteet ja käytännöt yhteistoiminta-alueelle</p>	Sopimus yhteistoiminta-alueesta on syntynyt
Inarin alueen matkailun ja kunnan toiminnan kehittäminen kestävän kehityksen näkökulma huomioiden	<p>Toteutetaan Kestävää matkailua ja digitaalista vastuullisuusviestintää Pohjois-Lapissa -hankkeen toimenpiteet, hyvien käytäntöjen ottaminen osaksi pysyvää toimintaa</p> <p>Toteutetaan VÄLKKY – vähähiilisuuden ja taloudellisesti kestävän kehityksen edistäminen Lapin matkailussa -hankkeen toimenpiteet, hyvien käytäntöjen ottaminen osaksi pysyvää toimintaa</p> <p>Selvitetään Lapin Liiton ”Tehemmä yhdessä ilmastotyötä” -hankkeen puitteissa Hinku-verkoston liittymisen mahdollisuus</p>	<p>Hankkeiden toimenpiteiden toteuttaminen</p> <p>Hankkeiden toimenpiteet ovat osa pysyvää toimintaa</p> <p>Ilmastosuunnitelma on laadittu (edellyttäen, että suunnitelmaa koskeva lainsäädäntö tulee voimaan)</p>
Saamelaiden perinteisten elinkeinojen vahvistaminen osana kunnan monipuolista elinkeinorakennetta	Tiivistetään yhteistyötä kunnan ja Saamelaiskäräjien välillä ja etsitään yhdessä uusia keinoja saamelaiden perinteisten elinkeinojen vahvistamiseen osana kunnan elinkeinorakennetta	Toteutunut yhteistyö kunnan ja Saamelaiskäräjien välillä perinteisten saamelaiselinkeinojen vahvistamiseksi

Tunnusluvut

Tunnusluvut	2021 tp (1 000 €)	2022 ta (1 000 €)	2023 ta (1 000 €)	2024 ts (1 000 €)	2025 ts (1 000 €)
Talous					
Toimintatulot	285	168	165	168	171
Toimintamenot	-1 099	-1 115	-1 178	-1 198	-1 221
Toimintakate	-814	-947	-1 013	-1 030	-1 050

Talousarvion perustelut sekä palvelusuunnitelma

Inarin kunnan Yritys- ja kehittämispalveluiden talousarvio sisältyy kunnanhallituksen talousarvioon. Talousarvio ja taloussuunnitelma perustuvat valtuuston 22.8.2019 § 29 hyväksymään Inarin kunnan elinvoima 2019-2025 –ohjelmaan. Elinvoimaohjelman kärjet ovat Yrittäjän Inari, Saavutettava Inari ja Arktinen Inari. Valituilla painopisteillä korostetaan tahtotilaa toimia yritysmyönteisesti, edistää Inarin saavutettavuutta ulkoisesti ja kunnan alueen sisällä sekä vahvistaa Inarin arktisia erityispiirteitä. Elinvoimaohjelmaa päivitetään tarvittaessa vuosittain.

Yrittäjän Inari: Inarin kunta tuottaa yritysneuvontaa omana toimintana. Inarin kunnalla on käytössä kunnan kotisivuilla avautuva uusi ja monipuolinen yritys- ja palveluhakemisto, jossa on näkyvillä runsaat 700 inarilaista yritystä. Inarin kunta markkinoi eri tahojen lyhytkoulutuksia ja tarvittaessa järjestää myös yrityksille lyhytkoulutuksia ja -kursseja. Inarin kunta myöntää oppisopimuskoulutustukea inarilaisille yrityksille työntekijöidensä tai yrittäjän omaan oppisopimuskoulutukseen. Yritys- ja kehittämispalvelut tarjoavat aikuisopiskelijoille tentinvalvontapalvelua. Yhteistyötä yritysrahoituksen neuvonnan osalta tehdään kiinteästi Leader Pohjoisin Lappi ry:n kanssa.

Saavutettava Inari: Inarin kunta tekee edunvalvontatyötä lentoliikenneyhteyksien lisäämiseksi, turvallisen tie- ja reittiverkoston kehittämiseksi, kevyen liikenteen turvallisuuden parantamiseksi ja tietoliikenneyhteyksien saamiseksi. Inarin kunta on mukana Lapin liiton laajakaistahankkeessa, jonka avulla pyritään saamaan laajakaistayhteydet Inarin taajamiin. Inarin kunta on aktiivisesti mukana tukemassa alueellisen sähköautotausverkoston kehittämistä, tarjoamalla muun muassa tietoa eri tukimuodoista ja kannustamalla yrityksiä yhteistyöhön asian tiimoilta sekä mahdollisesti myös hallinnoimalla yhteishankintojen kilpailutuksia. Inarin kunnalla on kilpailutetut ostopalvelusopimukset asiointiliikennereiteistä Inarin kunnan alueella.

Arktinen Inari: Inarin kunnan tärkein toimiala työvoiman määrällä ja liikevaihdolla mitattuna on matkailu ja siihen kunnassa panostetaan jatkossakin voimakkaasti. Inarin kunta käyttää vuoden 2023 talousarviosta määrärahaa Inari-Saariselkä-matkailualueen kehittämiseen pääasiassa kunnan osakkuusyhtiönsä, Lapland North Destinationin, kautta. Inarin kunta jatkaa Lapin tunnetuksi tekemistä yhteistyössä myös Lapin kuntien yhteisesti omistaman brändi- ja markkinointitoimisto House of Laplandin kanssa. Muita matkailua tukevia palveluita ovat Metsähallituksen kanssa yhteistoiminnassa järjestettävä matkailuinfo –toiminta Inarissa, Ivalossa ja Saariselällä sekä kuntaosuus SkiBus –toiminnassa.

Yritys- ja kehittämispalvelujen kansainvälisiin tehtäviin kuuluvat vieraskielisten yrittäjien palvelun ja neuvonnan lisäksi kansainväliset tapahtumat, kuten vuosittain järjestettävä matkailuseminaari. Koulutusta järjestetään vuosittain tullimuodollisuuksiin ja muihin kansainvälistymistöimiin liittyen sekä jaetaan tietoa muiden

organisaatioiden järjestämistä koulutuksista. Eri toimialojen yrityksille järjestetään tutustumis- ja messumatkoja Norjaan ja EU:n alueelle. Vuoden 2023 tapahtumista päätetään tapauskohtaisesti. Rahoitus tapahtumiin osallistumiseen haetaan yhdessä kumppanien kesken.

Inarin kunta on mukana Leader- ja ns. Kalaleader -toiminnoissa yhteistoimintasopimusten mukaisesti rahoituskahdella 2022-2027.

Talousarvion toimintatulojen osuus perustuu vuosittain vaihtelevaan hankerahoitukseen, avustuksiin sekä pieniin markkinointituottoihin kuten tapahtumien ja mainoskampanjoiden yritysmaksuosuuksiin. Hankerahoituksen osuus vaihtelee riippuen siitä mille ja minkä suuruusluokan hankkeille saadaan rahoituspäätös. Hankerahoitus on kunnan ulkopuolelta tulevaa toimintatuloa ja perustuu aktiiviseen kunnan elinvoiman ylläpitämiseen ja kehittämiseen.

Vuonna 2023 yritys- ja kehittämispalveluissa jatkuu kolme jo käynnissä olevaa hanketta: Kestävää matkailua ja digitaalista vastuullisuusviestintää Pohjois-Lapissa, Saariselän maastopyöräilyn lähialuereittien suunniteluhanke sekä Inarin kylän kestävän matkailun skenaariot 2035, aluesuunnittelun Master Plan.

Vuodelle 2023 on myös haettu ”Tiedolla johtaminen osaksi strategista päätöksentekoa” –hanke, jossa muun muassa päivitetään kuntamme tilastot ajan tasalle ja luodaan malli ja ohjeet tilastojen pitämiseksi ajan tasalla myös jatkossa. Hankkeen keräämää tietoa voidaan hyödyntää toisessa suunnitteilla olevassa ”Invest in Inari” –kuntamarkkinointihankkeessa, jossa Inari tuodaan esille kiinnostavana paikkana asua, elää ja yrittää. Uusia hankkeita suunnitellaan tarvittaessa kunnan tai yritysten tarpeiden pohjalta.

Yritys- ja kehittämispalvelut ovat mukana muiden ulkopuolisten hankehallinnoijien kuten Lapin liiton, Lapin yrittäjät ry:n, Lapin Ammattikorkeakoulun ja Leader Pohjois-Lapin ry:n hankkeissa kuntarahoitusosuudella, partnerina tai ohjausryhmän jäsenenä. Vuonna 2023 Yritys- ja kehittämispalveluissa työskentelee vakituisesti neljä henkilöä ja vaihtelevasti 3-5 hanketyöntekijää.

3.3 Kehittämis- ja yhteistyöhankkeet

Toiminta-ajatus

Kehittämis- ja yhteistyöhankkeisiin varataan määrärahat kunnan osuuksiin yritystoiminnan, palvelujen, työllisyyden, toimialojen yhteisiin avustuksiin ja muihin kehittämis- ja yhteistyöhankkeisiin valtuuston hyväksymän elinvoimaohjelman tavoitteiden mukaisesti.

Palvelusuunnitelma

Keskeisenä tavoitteena on turvata valtuuston eri suunnitelmissa ja ohjelmissa asettamien yleiset, yritystoimintaan, palveluihin, työllisyyteen ja muuhun toimintaan asetettujen tavoitteiden toteuttaminen.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet			
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Kunnanhallitukseen nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toimenpiteet
<i>Vaikuttavuustavoitteet</i> Kuntastrategia ja elinvoimaohjelma	<i>Vaikuttavuustavoitteet</i> Turvataan valtuuston asettamien tavoitteiden toteuttaminen kehittämis- ja yhteistyöhankkeissa	Asiakastyytyväisyys, asiakaspalautteet	Talousarvion ja toimintasuunnitelman toteutumisen seuranta

Tunnusluvut	2021 tp (1 000 €)	2022 ta (1 000 €)	2023 ta (1 000 €)	20234ts (1 000 €)	2025 ts (1 000 €)
Talous					
Toimintatulot	278	250	231	230	230
Toimintamenot	-165	-254	-401	-236	-236
Toimintakate (sitova)	-113	-4	-171	-6	-6

Talousarvion perustelut

Kunnanhallitus päättää määrärahan jaosta erillisen, laaditun käyttösuunnitelman perusteella.

Määrärahasta maksetaan toiminta-avustusta Saamelaismuseo Siidalle (50 000 euroa). Määrärahaan sisältyvät toimialojen yhteiseen avustushakuun (90 000 euroa), Osuuskunta Lumimuutoksen avustus (15 000 euroa), Saariselän reitistöjen ylläpito (20 000 euroa), SM hiihtokisojen lupamaksu SHL:lle (25 000 euroa) sekä Ivalojoen sillan turvallisuuden parantaminen Ely –keskuksen kanssa (kunnan osuus 100 000 euroa).

Määrärahaan sisältyy myös yleiskaavoituksesta aiheutuvat kulut (20 000 euroa) sekä kunnan maksuosuus Pohjois-Lapin alueyhteistyön kuntayhtymään kuntien välisen sopimuksen mukaisesti (26 000 euroa). Lisäksi määrärahaa on varattu yksityisteiden kunnossapidon tukemiseen (kunnan osuus 20 000 euroa/v) sekä kuntarajat (Enontekiö, Inari, Sodankylä ja Utsjoki) ylittävän Lapinpolku –reitit suunnittelun kuntaosuuteen vuodelle 2023 (5 024 euroa). Irrotusmäärärahaa on varattu 30 000 euroa ennalta suunnittelemattomiin menoihin. Tulot muodostuvat pääosin maanmyyntivoitoista.

3.4 Eläkemenot

Toiminta-ajatus

Entisen eläkemenoperusteisen maksun tilalle tulee v. 2023 lukien kuntakohtainen tasausmaksu. Tasausmaksu jaetaan hyvinvointialueiden ja kuntien kesken siinä suhteessa, mikä on niiden osuus julkisten alojen eläkelain 85 ja 86 §:ssä tarkoitetuista työansioista lain voimaantullessa. Keva on käyttänyt alustavana ennusteena sitä, että kuntiin jää 45 % palkkasummasta ja hyvinvointialueille 55 %.

Palvelusuunnitelma

Keskeisenä tehtävänä on hoitaa kunnalle kuuluva edellä mainittu eläkemaksuvelvoite.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Kunnanhallitukseen nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toimenpiteet
<i>Vaikuttavuustavoitteet</i>	<i>Vaikuttavuustavoitteet</i>		
Eläkemaksuvelvoite	Turvataan veloitteen täyttämisen		Huolehditaan vuosittain veloitteen täyttämisestä.

Tunnusluvut

Tunnusluvut	2021 tp (1 000 €)	2022 ta (1 000 €)	2023 ta (1 000 €)	2024 ts (1 000 €)	2025 ts (1 000 €)
Talous					
Toimintatulot					
Toimintamenot	-339	-285	-153	-143	-132
Toimintakate (sitova)	-339	-285	-153	-143	-132
Nettokustannukset €/asukas	-48	-41	-23	-20	-19

Talousarvion perustelut

Tasausmaksun kuntien osuus jaetaan kuntien kesken kunakin vuonna kuntien viimeiseksi vahvistetun tilinpäätöksen mukaisen verorahoituksen suhteessa. Inarin kunnan osuus vuodelle 2023 on Kevan ilmoituksen mukaan 529 589,52 €. Kuntaliitto on jälkepäin antanut ohjeet tasausmaksun kirjanpitokäsittelystä. Maksu tulee vyöryttää varsinaisille palveluluokille, jotta se on mahdollista saada osaksi kunnan peruspalvelujen valtionosuuspohjaa. Tasausmaksusta on jaettu sivistystoimeen ja teknisen toimeen Kuntaliitosta saadun keskimääräisen prosenttiosuuden (3,5 % palkkasummasta) mukaan. Kunnanhallituksen alaiseen Eläkemenot kohtaan jää tällöin kuntakohtaisen ennakkomaksun ja toimialoille vyörytysten erotus.

3.5 Sivistyslautakunta

Toiminta-ajatus

Sivistyslautakunnan alaisten toimialojen tehtävänä on tuottaa palveluita, joilla turvataan toimivat sivistyspalvelut kaiken ikäisille kuntalaisille. Laadukkaat sivistyspalvelut tukevat kuntalaisten elinikäistä oppimista, hyvinvointia ja viihtyvyyttä.

Tehtävät

Inarin kunnan hallintosäännön mukaan sivistyslautakunta johtaa ja kehittää alaistaan toimialaa ja vastaa palvelujen tuloksellisesta järjestämisestä. Lautakunta päättää seuraavista toimialaansa kuuluvista asioista:

1. perusopetuslain mukainen esi- ja perusopetus
2. perusopetuslain mukainen koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta
3. lukiolain mukainen lukiokoulutus
4. ammatillinen koulutus
5. vapaasta sivistystyöstä ja taiteen perusopetuksesta annettujen lakien mukainen koulutus
6. kirjasto- ja tietopalvelut, kulttuuritoiminta, liikuntatoimi ja nuorisotyö
7. varhaiskasvatus
8. koulujen perustaminen ja lakkauttaminen talousarvion ja toimintasuunnitelman mukaisesti

Vuoden 2023 hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen tavoitteet ja toimenpiteet			
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kärkitavoite	Hyvinvointisuunnitelman tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Mittari
Terveellinen ja turvallinen ympäristö	Esteetön ja turvallinen asumis-, kasvu- ja liikuntaympäristö	Jänkkävaaran alueen kehittäminen ympärivuotisuutta parantaen yhteistyössä teknisen toimen kanssa. Ulkoliikuntapaikkojen huolto säännölliseksi, jolloin niiden käyttö on turvallista.	Ulkoilureitin käyttäjämäärä, asiakaspalautteet.
Yhteisöllisyyden ja osallisuuden kehittäminen ja vahvistaminen	Yhteisöllisyyden lisääminen, yhdessä tekeminen ja osallisuuden edistäminen Syrjäytymisen ehkäiseminen ja sosiaalisen turvallisuuden vahvistaminen Kunnan ja järjestöjen yhteistyön kehittäminen muuttuvassa ympäristössä <i>Lasten ja nuorten kuuleminen asioita ratkaistaessa</i>	Verkkopohjaisten palveluiden kehittäminen ja vakiinnuttaminen/Varhaiskasvatus, vapaa-aika, kulttuuri, kirjasto, kansalaisopisto Kulttuurikasvatussuunnitelman käyttöönotto Osallistuminen Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman laatimiseen, vastuuhenkilönä kunnan hyvinvointikoordinaattori Yhteistyöasiakirjan laatiminen/vapaa-aikatoimi osallisena Lasten ja nuorten monipuolisen kerhotoiminnan kehittäminen Harastamisen Suomen mallin kautta. Toimivien kanavien rakentaminen hyvinvointialueen kanssa <i>Kyselyt eri aiheista lapsille ja nuorille/ koululaisille</i> <i>NuVan toiminnan kehittäminen perustetun toimintakassan osalta</i>	Tarjottavien palveluiden määrä, palveluiden käyttäjämäärä, asiakaspalautteet. Lasten ja nuorten tapahtumien määrä, osallistujamäärät, asiakaspalautteet. Tarjottavien palveluiden määrä, asiakaspalautteet, lasten ja nuorten hyvinvointi (mm. koulu-terveyskyselyn tulokset). Yhteistoiminnan määrä ja laatu. Järjestöjen ja kuntalaisten palaute. Kerhojen osallistujamäärät <i>NuVan kärkihankkeet ja yhteistyöpalaute, kyselytulokset, Koulu-terveyskyselyn tulokset</i>
Terveellisen ja liikunnallisen elämäntavan edistäminen	Liikunnan lisääminen kohderyhmälle sopivalla tavalla	Voimaa vanhuuteen ohjelma, vertaisohjattu liikuminen, päivätanssit/ vapaa-aikatoimi Kansalaisopiston liikuntaryhmät työikäisille Lasten ja nuorten monipuolisen kerhotoiminnan kehittäminen Harastamisen Suomen mallin kautta.	Vertaiskoulutettujen määrä, osallistujamäärät, asiakaspalautteet, kuntalaisten hyvinvointi. Kerhojen osallistujamäärät Seurojen tukeminen tiloin ja avustuksin

	Terveysneuvontaa kaikenikäisille	Terveys- ja liikuntaneuvonnan huomioiminen erityisryhmien palveluohjauksen suunnittelussa /Vapaa-aikatoimi	Yksilöohjaukseen tai ryhmään osallistuneiden määrä, asiakaspalautteet, kuntalaisten hyvinvointi.
--	----------------------------------	---	--

Tunnusluvut

Tunnusluvut	2021 tp	2022 ta	2023 ta	2024 ts	2025 ts
Talous					
Toimintatulot	2542	2232	2770	2817	2871
Toimintamenot	-18741	-19624	-20828	-21339	-21882
Toimintakate (sitova)	-16200	-17410	-18058	-18522	-19011
Nettokustannukset €/asukas	-2312	-2507	-2576	-2642	-2712

Talousarvion perustelut

Sivistyslautakunnan toimitilojen uudistustyö etenee. Ivalon koulukeskus on pääpiirteissään valmis ja sitä sisään ajetaan käyttöön. Osa mitoituksista selviää käytön myötä. Inarin koulun suunnitteluvaihe etenee rakentamiskäytävään. Jo useaan otteeseen siirtynyt Sevettijärven hanke, rakennetaan todennäköisesti tulevana vuonna. Se on monitoimitila, joka palvelee koulutoiminnan lisäksi varhaiskasvatusta ja Lapin hyvinvointialuetta sekä monipuolista vapaa-ajan ja kolmannen sektorin käyttöä. Taito- ja taideainekäytössä oleva rakennus korvataan uudella. Näillä toimilla on merkittävää vuokravaikutusta, niin tilapäisesti Inarissa kuin pysyvästi Inarissa ja Sevettijärvellä. Vuokravaikutuksesta ei vielä ole tietoa, ja vaikutus on osan vuotta. Inarin kirkonkylällä väliaikaistilojen saatavuudessa on haastetta, mikä tulee rajaamaan palveluita ennen uusien kiinteistöjen valmistumista.

Sivistystoimen henkilöstörakennetta tarkastellaan henkilöstön vaihtuessa ja muuttunutta lainsäädäntöä vastaavaksi. Sosiaali- ja terveystoimen erkaantuessa kunnasta, sivistystoimesta hyvinvointialueelle siirtyvät kuraattorin ja psykologin tehtävät.

Investointiosa pitää edelleen sisällään merkitseviä investointeja, jolla on heijaste myös käyttötalouteen, mm. koulutarvikehankintoihin. Kansalaisopiston, vapaa-aika- ja kulttuuritoimen käyttöön uudistetaan tilat aiemman lukion tiloihin.

3.5.1 Varhaiskasvatus

<p>Toiminta-ajatus ja tehtävät</p> <p>Varhaiskasvatuksen tehtävä on edistää lasten kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista yhteistyössä huoltajien kanssa. Varhaiskasvatus edistää lasten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta ja ehkäisee syrjäytymistä. Varhaiskasvatuksessa opitut tiedot ja taidot vahvistavat lapsen osallisuutta sekä aktiivista toimijuutta yhteiskunnassa. Varhaiskasvatus tukee huoltajia kasvatustyössä ja mahdollistaa heidän osallistumisensa työelämään ja opiskeluun.</p>
<p>Palvelusuunnitelma</p> <p>Varhaiskasvatusta järjestetään päiväkodeissa, ryhmäperhepäiväkodeissa ja perhepäivähoidossa. Perusopetuslain mukaista esiopetusta järjestetään Saariselän alueen lapsille Saariselän päiväkodissa. Varhaiskasvatuksen tavoitteena on lakisäateisen (subjektiivisen) varhaiskasvatusoikeuden toteutuminen. Kunnallista lakisäateistä varhaiskasvatusta järjestetään alle kouluikäisille lapsille lapsen omalla äidinkielellä (Inarissa suomen- ja saamenkielellä) päiväkotitai perhepäivähoitona. Maksutonta esiopetusta järjestetään 6-vuotiaille lapsille Saariselän päiväkodissa. Varhennettua esiopetusta järjestetään tarvittaessa viisivuotiaille lapsille päiväkodeissa. Lakisäateistä lasten kotihoidontukea maksetaan Kelan toimesta alle 3-vuotiaille lapsille ja sisaruksille. Inarin kunta maksaa harkinnanvaraista kotihoidontuen kuntalisää alle 2-vuotiaille lapsille sekä sisaruksille kunnan päättämin ehdoin.</p> <p>Koltansaamenkielistä kielipesätoimintaa järjestetään Ivalon ja Sevettijärven kielipesässä. Inarinsaamenkielistä kielipesätoimintaa järjestetään Ivalon kielipesässä sekä Inarissa kahdessa kielipesässä. Koululaisten hoitoa järjestetään kunnan päättämin ehdoin 1-2. lk oppilaille, jotka tarvitsevat vuorohoitoa tai erityistä tukea sekä 1. luokan oppilaille koulun loma-aikoina. Koululaisten hoito ei ole lakisäateistä ja sitä myönnetään määrärahojen puitteissa kalenterivuosi kerrallaan.</p> <p>Varhaiskasvatus toteutetaan Opetushallituksen 1.3.2022 uudistuneiden varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden ja Sivistyslautakunnan hyväksymän Inarin kunnan varhaiskasvatussuunnitelman 1.8.2022 mukaisesti. Valtakunnalliset varhaiskasvatussuunnitelman perusteet uudistettiin vastamaan varhaiskasvatuslain muutoksia.</p> <p>Varhaiskasvatussuunnitelmia päivitetään huoltajien ja henkilöstön palautteiden pohjalta ja tarkennetaan vuosittain yhteisten tavoitteiden osalta. Henkilöstölle järjestetään koulutuksia, jotka tukevat osaamista sekä varhaiskasvatussuunnitelman toteuttamista. Varhaiskasvatuksen henkilöstön työhyvinvointia sekä työssä jaksamista tuetaan yhteistyössä työterveyshuollon kanssa. Työnohjausta järjestetään tarvittaessa työyksikköjen toiminnan ja yhteistyön kehittämiseksi.</p> <p>Opetus- ja kulttuuriministeriö toteuttaa vuosien 2021-2023 aikana kaksivuotisen esiopetuksen kokeilun, johon Inarin kunta (Saariselän päiväkotit) osallistuu verrokkikuntana. Verrokkikunnassa vastataan kokeiluun liittyviin tilastokyselyihin sekä osallistutaan lapsia koskevaan seurantatutkimukseen. Seurantatutkimuksessa arvioidaan 5-vuotiaiden lasten kielellisiä ja matemaattisia valmiuksia, sosiaalisia taitoja, itsetuntoa ja hyvinvointia kolmena peräkkäisenä syksynä vuosina 2021, 2022 ja 2023. Varhaiskasvatus osallistuu yhteistyössä Itä-Suomen yliopiston ja ruokapalveluliikelaitoksen kanssa vuosina 2022-2023 ruokakasvatuksen kehittämishankkeeseen; Kokoava - kokonaisvaltaista ruokakasvatusta varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen - hankkeen toimenpi-</p>

teiden mukaisesti. Hankkeen tarkoituksena on jalkauttaa ruokakasvatuksen toimintamalleja, vahvistaa ruokakasvatuksen sisältöosaamista ja pedagogista ammattitaitoa sekä kehittää yhteistyötä perheiden kanssa Neuvokas perhe- ruokakasvatustoimintamallin kautta.

Kansallisen koulutuksen arviointikeskus (Karvi) toteuttaa yhteistyössä saamenkielistä varhaiskasvatusta tarjoavien kuntien ja saamelaiskäräjien kanssa saamenkielisen varhaiskasvatuksen arviointityökalun pilottihankkeen. Arviointityökalu liitetään tulevaisuudessa osaksi Valssi-laadunarviointijärjestelmää, jonka avulla arviointia voidaan toteuttaa paikallisella tasolla ja jonka kautta Karvi tulevaisuudessa toteuttaa ulkoiset arvioinnit.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet

Kunnallista lakisääteistä varhaiskasvatusta ja esiopetusta järjestetään kysyntää vastaavasti. Koltan- ja inarinsaamenkielistä kielipesätoimintaa järjestetään resurssien mukaan valtionapurahoituksen (85 %) avulla. Varhaiskasvatuspalvelut tukevat ennaltaehkäisevää lastensuojelu- ja perhetyötä. Varhaiskasvatuspalveluja kehitetään valtakunnallisten varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden sekä kunnan varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti.

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Sivistyslautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toimenpiteet
<i>Vaikuttavuustavoitteet</i>	<i>Vaikuttavuustavoitteet</i>		
<p>1. Lasten tuen järjestämisen kolmitasoisen mallin mukaan</p> <p>2. Varhaiskasvatuksen toimintakulttuurin ja oppimisympäristön kehittäminen</p>	<p>Lasten tuen ja henkilöstöresurssien oikea-aikainen ja -laajuinen kohdentaminen tukea tarvitseville lapsille.</p> <p>1. Kasvuilmapiiri tukee lapsen kasvua, oppimista ja hyvinvointia. Turvallinen ja myönteinen ilmapiiri</p> <p>2. Varhaiskasvatuksen toiminnassa painotetaan kielten rikasta maailmaa, luonto- ja ympäristökasvatusta sekä liikunnan merkitystä lapsen hyvinvoinnin ja</p>	<p>Yleisen tuen tavoitteiden toteutumisen seuranta, vasukirjaukset</p> <p>Lasten pedagogisten selvitysten määrä</p> <p>Tehostetun ja erityisen tuen päätökset</p> <p>varhaiskasvatuksen erityisopettajan opetus ja pedagogisten suunnitelmien toteutus</p> <p>Henkilöstön kelpoisuus</p> <p>Kysely yksiköille tavoitteiden toteutumisesta</p> <p>Itsearviointi, kansalliseen arviointiin osallistuminen</p> <p>Toimintakertomus</p>	<p>Henkilöstön perehdytys ja koulutus</p> <p>Erytisopettajan ohjaus ja konsultointi</p> <p>Tuen portaat-ohjeistus ja selkeät kaavakkeet</p> <p>Henkilöstön rekrytointi</p> <p>Monialainen yhteistyö</p> <p>Pedagoginen johtaminen</p> <p>Kehityskeskustelut</p> <p>Täydennyskoulutus</p> <p>Projektioppiminen /yhteistyö</p> <p>Työpajatoiminta</p> <p>- sadutusmenetelmä</p> <p>- luontoretket</p>

	oppimisen mahdollistajana		- liikunta - kierrätyksen mahdollistaminen - oppimisympäristöjen uudistaminen uusien tilaratkaisujen myötä
Tuottavuustavoitteet			
1. Joustavat, oikea-aikaiset ja muutoskykyiset palvelut	<p>Varhaiskasvatuspalveluja järjestään kysyntää vastaavasti</p> <p>Muutoskykyinen organisaatio ja riittävä henkilöstö, joka vastaa palvelutarpeeseen.</p> <p>Sähköisen asioinnin kehittämisen jatkaminen ja tarvittavien ohjelmien käyttöönotto; sähköiset varhaiskasvatushakemukset ja -päätökset, Wilma, Läsäsovellus</p>	<p>Varhaiskasvatuspaikkojen järjestäminen lain edellyttämässä aikataulussa - järjestelyaika 4 kk, kiireellisessä tilanteessa 2 vk)</p> <p>Henkilöstön rakenne ja määrä / lasten määrä, ikä oikeassa suhteessa henkilöstön määrään.</p> <p>Varhaiskasvatushakemusten määrä ja käsittelyajat</p>	<p>Palveluohjaus ja tiedottamisen kehittäminen (Wilma, www.sivut)</p> <p>Tehokas rekrytointi</p> <p>Sijaisjärjestelyjen kehittäminen yhteistyössä eri yksiköiden kanssa</p> <p>Toimitilamuutokset ja -ratkaisut</p> <p>Uusien sähköisten ohjelmien käyttökoulutukset ja työnjako sekä asiakkaiden neuvonta</p>

Tunnusluvut

Tunnusluvut	2021 tp	2022 ta	2023 ta	2024 ts	2025 ts
Todelliset hoitopäivät	34364	30300	35000	36000	37000
Lapsia kunnallisessa varhaiskasvatuksessa 31.12.	217	230	235	240	245
- joista ostopalvelut/lapsia 31.12.	19	0	0	0	0
- joista vuorohoidossa	44	60	60	65	70
Lapsia esiopetuksessa (Saariselän pk)	0	3	3	3	3
Kotihoidon/yksityisen hoidon tuen saajat 31.12.	32	40	40	40	40
-joista kotihoidon	20	22	22	22	22

kuntalisän saajat/ ka					
- joista yksityisen hoidontuen saajat/ka	0	0	0	0	0

Talousarvion perustelut

Matkailun ja työelämässä tapahtuvien muutosten myötä varhaiskasvatuspaikkojen äkillinen tarve ja muutokset ovat jatkuvia, mikä näkyy erityisesti talviesonkiaikoina sekä vuorohoitotarpeen vaihteluna (ilta-, yö- ja viikonloppuhoito) päiväkodeissa. Vuorohoitotarpeen määrä ja - muutokset vaikuttavat Inarin kunnan varhaiskasvatuksen henkilöstömäärään ja - rakenteeseen. Varhaiskasvatuksen tarve perheillä vaihtelee kunnan eri osissa mm. työllisyyden, matkailun sesonkiaikojen sekä syntyvyyden mukaan. Vuonna 2023 arvioidaan kunnallisessa varhaiskasvatuksessa olevan noin 230 lasta.

Varhaiskasvatuksen kustannuksia lisäävät Inarin kunnan elinkeinorakenteesta sekä pitkistä etäisyyksistä johtuvat lasten pitkät hoitoajat ja vuorohoito. Kustannuksia ja henkilöstöresurssitarvetta lisää pienissä yksiköissä järjestettävä monikielinen varhaiskasvatus- sekä kielipesätoiminta sekä päiväkotien toimiminen väistötiloissa.

Inarin päiväkodin kolme ryhmää toimii toistaiseksi edelleen erillisissä väistötiloissa omakotitaloissa. Inarin varhaiskasvatustarpeen kasvun myötä tarvitaan joko lisätiloja ja- henkilöstöä Inariin kirkonkylään tai perhepäivähoitopalveluja.

Ivalon koulukeskuksen valmistumisen myötä varhaiskasvatuksen käyttöön siirtyy vuonna 2023 Ivalon päiväkodin vuoroyksikön yhteydessä olevat tilat. Tilojen muutostyösuunnitelmat tehdään yhteistyössä tilapalveluliikelaitoksen kanssa tarkoituksena siirtää tiloihin nykyisissä Ivalon vuokra-asunnoissa toimivat varhaiskasvatusryhmät.

Sijaisten ja henkilöstön rekrytointi on haasteellista koko kunnan alueella ja erityisesti Inarin kk:ssä ja sen pohjoispuolella. Henkilöstön rekrytointia ja erilaisia toimia sijaisresurssien kehittämiseen on tarpeen edelleen jatkaa, jotta lakisääteiset varhaiskasvatuspalvelut pystytään turvaamaan myös tilanteissa, jossa henkilöstö on lomalla tai äkillisesti poissa työstä.

Päiväkotipalveluja on lisätty, koska hakijoiden määrä, vuorohoitotarve ja lasten tuen tarpeet ovat kasvaneet. Kotona tapahtuvan perhepäivähoidon tarve on vähentynyt ja kaikkia perhepäivähoitajien toimia ei ole saatu täytettyä rekrytoinnin tehostamisen ja perhepäivähoitajien palkkauksen kehittämisestä huolimatta.

Valtakunnalliset varhaiskasvatussuunnitelman perusteet uudistuivat 1.3.2022 alkaen, josta johtuen Inarin kunnan varhaiskasvatussuunnitelma päivitettiin ja otettiin käyttöön 1.8.2022 alkaen. Suurimmat lakimuutokset liittyivät lapselle tarjottavaan kehityksen ja oppimisen tukeen. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin kirjattiin määräykset lapsen oikeudesta varhaiskasvatuksessa annettavaan tukeen heti tuen tarpeen ilmettyä osana varhaiskasvatuksen perustoimintaa. Kolmitasoisien tuen mallin tarkoituksena on varmistaa, että jokainen lapsi saa tarvitsemansa kehityksen ja oppimisen tuen myös varhaiskasvatuksessa. Aikaisemmin tuen järjestämistä koskevat säädökset varhaiskasvatuksessa ovat olleet suosituksia, nyt kolmitasoinen tuki on velvoittava. Varhaiskasvatuslain ja valtakunnallisen varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden päivityksen myötä yleisen tuen kirjaukset lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan (vasuun), lasten pedagogiset arviot ja selvitykset sekä lasten tuen päätösten määrät lisääntyvät. Lasten tuen järjestämisessä ja ennaltaehkäisevässä työssä on keskeistä riittävät henkilöstöresurssit ja henkilöstön

osaaminen. Inarin kunnassa on yksi kiertävän erityisopettajan toimi, jonka toimialueeseen kuuluu koko Inarin kunta. Lisäksi Ivalon päiväkodissa on yksi lapsiryhmässä toimiva varhaiskasvatuksen erityisopettajan toimi ja määräaikaaisesti palkattu toinen erityisopettaja, jonka tämänhetkinen sijoituspaikka on Ivalon päiväkoti. Ensi vuodelle esitetään määräaikaisten ryhmässä toimivan erityisopettajan toimen vakinaistamista, jotta lain mukaiset erityisopettajan palvelut voidaan turvata kaikille erityisopetusta tarvitseville lapsille koko kunnan alueella.

Ivalon päiväkodin vuoroyksikössä vakinaistetaan 1.8.2022 alkaen yksi määräaikaaisesti täytettynä ollut lastenhoitajan toimi.

Inarin päiväkodin vuoro- ja varhaiskasvatarpeen kasvusta johtuen vakinaistetaan 1.8.2022 alkaen yksi määräaikaaisesti täytettynä ollut lastenhoitajan toimi ja perustetaan yksi varhaiskasvatuksen sosionomin toimi, jotta lainmukaiset varhaiskasvatuspalvelut kyetään järjestämään.

Mikäli Inarin kirkonkylään saadaan palkattua omassa kodissa työskentelevä perhepäivähoitaja, ei kaikkia toimia ole todennäköisesti tarpeen ensi vuonna täyttää. Toiseen Inarissa toimivaan Inarinssaamen kielipesään lisättiin kielipesäpaikkoja ja palkattiin yksi määräaikainen lastenhoitaja, joka mahdollisti kielipesäpaikkojen lisäämisen 12 paikkaan toimintakaudelle 2022-2023. Kielipesäpaikkojen määrästä tehdään jatkopäätös tarpeen ja henkilöstöressurssien mukaan ensi vuoden aikana.

Hallintotöiden kasvun ja sujuvuuden kehittämiseksi jatketaan varhaiskasvatuksen sähköisen asioinnin kehittämistä, joka aloitettiin vuonna 2021. Varhaiskasvatuksessa otetaan käyttöön tarvittavat sähköiset ohjelmat mm. sähköiset hakulomakkeet ja -päätökset ja Wilma-ohjelman tiedotusosio. Lisäksi laajennetaan asiakasmaksujen kirjaamiseen liittyvän Läsnä-ohjelman käyttöä kaikkiin yksiköihin.

Lasten kotihoidontuen kuntalisää maksetaan vuodesta 2019 alkaen kunnan päättämien ohjeiden mukaisesti alle 2-vuotiaista lapsista ja heidän sisaruksistaan, jotka eivät käytä varhaiskasvatuspalveluja.

Hallitus on tehnyt esityksen varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen alentamisesta 1.1.2023 alkaen. Esityksen mukaan asiakasmaksuja alennettaisiin nostamalla tulorajoja 33 %, mikä vähentäisi ensi vuoden asiakastuloja.

3.5.2 Esi- ja perusopetus

Toiminta-ajatus

Esi- ja perusopetuksen tehtävänä on edistää lasten ja nuorten kasvamista itsenään, kanssaihmissiä ja ympäristöään arvostaviksi yhteiskunnan jäseniksi.

Perusopetuslain edellyttämää esi- ja perusopetusta annetaan kunnan kolmessa koulussa:

1. Inarin koulu, esiopetus ja perusopetuksen vuosiluokat 1-9
2. Ivalon koulussa, esiopetus ja perusopetuksen vuosiluokat 1-9
3. Sevettijärven koulu, esiopetus ja perusopetuksen vuosiluokat 1-9

Esi- ja perusopetuksessa opetuskielenä on suomi. Opetusta annetaan lisäksi inarinsaamen-, koltansaamen- ja pohjoissaamenkielellä (perusopetuslaki, 10§).

Tehtävät

Opetuksen ensisijaisena tehtävänä on antaa oppilaille riittävät tiedot ja taidot sekä motivaatio jatko-opintoihin ja siten mahdollisuus omien edellytyksiensä mukaisesti ammattiin ja itsenäiseen elämään. Tavoitteena on, että jokainen oppilas saa perusopetuksesta päättötodistuksen ja siirtyy jatko-opintoihin. Jatko-opintoihin siirtymistä seurataan vuosittain.

Palvelusuunnitelma

Opetuksessa tärkeä laatukriteeri on opettajan ja oppilaan välinen vuorovaikutus. Toinen tärkeä laatukriteeri on opetusryhmän koko. Tavoitteena on, että valtuuston hyväksymässä koulutuksen kehittämissuunnitelmassa mainittuja opetusryhmien enimmäiskokoja ei ylitettäisi. Toteutuneita ryhmäkokoja seurataan lukuvuosittain. Näiden lisäksi opetuksen laatukriteerinä ovat kelpoisuusvaatimukset täyttävän henkilöstön määrä. Tavoitteena on, että Inarin kunnan esi- ja perusopetuksen työntekijät täyttävät kelpoisuusvaatimukset 100 prosenttisesti.

Työnantaja järjestää koulutuksia, jotka tukevat opetussuunnitelmien kehittämistä sekä monipuolisten opetusmenetelmien hyödyntämistä opetuksessa. Uusittu välineistö edellyttää niiden käytön osaamista, jotta panostetulle uusimiselle saadaan hyvä vaste. Täten tuetaan kuntastrategian mukaisesti osaamista ja koulutusta sekä turvataan toimivat ja kehittyvät esi- ja perusopetuspalvelut.

Inarin kunnan kouluissa annettavaa koulutusta ja sen vaikuttavuutta arvioidaan sivistyslautakunnassa hyväksytyin arviointisuunnitelman mukaisesti. Inarin kunnan perusopetuksen koulujen arviointisuunnitelma vuosille 2022-2024 pitää vuoden 2023 painopistealueena teeman opetusmenetelmät ja kouluviihtyvyys, vastaajaryhmänä koululaiset.

Oppilasennuste on tällä hetkellä laskeva ja kunnan kokonaisuus huomioiden, sen ennustetaan laskevan olemassa olevilla tiedoilla 5 vuodessa noin 90 oppilasta. Toteutuma on kuitenkin ollut muutaman oppilaan verran positiivinen vuosittain. Todennäköistä on kuitenkin hieman pienenevä oppilasmäärä viisivuotisjaksolla. Inarin kunnassa on jo merkkejä siitä, että alueen matkailu monessa muodossaan toimii vetovoimatekijänä myös pandemian jälkeen. Inarin kunnan väestö on jälleen lähtenyt pandemiaa edeltäneen tapaiseen nousuun.

Koulujen aamu- ja iltapäivätoiminta järjestetään sivistyslautakunnan hyväksymin periaattein. Yhteistyö varhaiskasvatuksen kanssa on tärkeä osa toimivaa kuntapalvelua. Ivalon koulukeskuksen valmistuminen vahvistaa mahdollisuutta palvella myös inarinsaamen, pohjoissaamen ja koltankielillä.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet			
Lasten ja nuorten hyvinvoinnin kehittäminen, perheiden kasvatustyön tukeminen. Laadukkaat palvelut sekä kustannustehokkaat ja –vaikuttavat toimintaprosessit.			
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Sivistyslautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toimenpiteet

<i>Vaikuttavuustavoitteet</i>	<i>Vaikuttavuustavoitteet</i>		
Oppilaiden jatko-opintojen ja ammatinvalinnan kannalta tarpeellisten tavoitteiden saavuttaminen	Opetusmenetelmien kehittäminen, opetussuunnitelman toteuttaminen	Peruskoulun päättötodistuksen saaneiden lukumäärä, jatko-opintoihin ohjaaminen	Opetussuunnitelman jatkuva päivittäminen ja ajan tasalla pitäminen
Motivoitunut ja kelpoisuusvaatimukset täyttävät henkilöstö	Pedagogiikan ja vuorovaikutustaitojen kehittäminen, työssä tukeminen	Vuosittainen koulutuksen järjestäjän suorittama toiminnan arviointi	
Terveet ja turvalliset koulujen tilat	Opetussuunnitelman mukaiset oppimisympäristöt, joissa opiskelu on terveellistä ja turvallista	Opettajien kelpoisuutta tarkastellaan vuosittain Päätökset koulurakentamisesta Eri toimijoita osallistetaan rakentamiseen	Uusien oppimisympäristöjen suunnittelu ja toteutus
<i>Tuottavuustavoitteet</i>	<i>Tuottavuustavoitteet</i>		
Kustannustehokas- ja vaikuttava palvelutoiminta talouden tasapainossa pitämiseksi	Opettajien virkojen määrän sopeuttaminen rakenteellisiin muutoksiin	Opettajien virat/oppilas	Opettajien virkojen kokonaisvaltainen suunnittelu ja tarkistaminen vuosittain ikäluokkien pienentyessä

Tunnusluvut (2022 - 2024 kaikki toiminnalliset muutokset perusopetuksessa)

Tunnusluvut	2021 tp	2022 ta	2023 ta	2024 ts	2025 ts
Nettokustannukset €/asukas					
Esiopetus	-82	-66	-80	-82	-84
Perusopetus	-1233	-1291	-1245	-1276	-1310
Iltapäivätoiminta	-39	-72	-38	-39	-41

Talousarvion perustelut

Suuria hankintoja pyritään rajoittamaan Inarin koulussa samaan aikaan kun uutta koulua rakennetaan. Ivalossa hankitaan täydentäviä tarpeellisia koulutarvikkeita.

Inarin koulun rakentaminen alkaa, Sevettijärvelle suunnitellaan ja toteutetaan taito- ja taideainetila monitoimitalona, johon suunnitellaan myös muita toimintoja.

Uudet tilat nostavat neliömääräistä vuokratukustannusta Ivalossa. Väistötilat käytössä Inarissa normaali neliömääräistä kustannetta korkeampine vuokrineen. Kiinteistöjen kokonaiskustannuksiin pyritään vaikuttamaan pitkällä tähtäimellä luopumalla tarpeettomista tai vähälle käytölle jäävistä tiloista. Toimintoja pyritään ohjaamaan kunnan omiin tiloihin, erityisesti syksyllä 2023.

3.5.3 Lukiokoulutus

Toiminta-ajatus

Lukiokoulutuksen aikana opiskelija rakentaa identiteettiään, ihmiskäsitystään, maailmankuvaansa sekä paikkaansa maailmassa. Lukiokoulutus syventää opiskelijan kiinnostusta tieteiden ja taiteiden maailmaan sekä kehittää valmiuksia jatko-opintoihin ja työelämään.

Tehtävät

Lukiokoulutus tuottaa opiskelijoille jatko-opintokelpoisuuden korkea-asteen opintoihin. Lukio-opiskelu antaa opiskelijoille opiskelutaidot, joita elinikäinen opiskelu vaatii. Ivalon lukiossa tuetaan nuorten kasvua ja identiteetin kehittymistä esimerkiksi siten, että heille tarjotaan mahdollisuus opiskella inarin-, koltan- ja pohjoissaamen kieliä äidinkielenä.

Palvelusuunnitelma

Ivalon lukio tarjoaa laadukasta ja yksilöllistä toisen asteen opetusta alueen nuorille. Yhteistyössä Saamelaisalueen koulutuskeskuksen kanssa opiskelijoille tarjotaan mahdollisuus suorittaa lukion oppimäärä, ylioppilastutkinto ja ammatillinen perustutkinto. Kansainvälistä toimintaa jatketaan ja kehitetään edelleen. Yhteistyötä perusopetuksen kanssa tiivistetään uudessa koulu- ja kulttuurikeskus Kaarteessa sekä kehitetään uusia yhteistyön muotoja.

Lukuvuonna 2022-2023 jatketaan uuden opetussuunnitelman käyttöönottoa. Ensimmäisen ja toisen vuoden opiskelijat opiskelevat uuden opetussuunnitelman mukaisesti. Sen sijaan kolmannen vuoden opiskelijat jatkavat opiskelua vanhan opetussuunnitelman mukaisesti. Siirtymä kautena kiinnitetään huomiota opiskelijoiden hyvinvointiin. Koulutyön aloittaminen uudessa koulu- ja kulttuurikeskus Kaarteessa vaatii uudenlaisen toimintakulttuurin luomista. Kehittämistyöhön osallistuvat sekä opettajat että opiskelijat.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet			
Nuorten hyvinvoinnin kehittäminen ja laadukkaat lukiokoulutuspalvelut sekä kustannustehokkaat toimintaprosessit. Lukiokoulutuksen ja perusopetuksen yhteistyön kehittäminen ja uuden yhteisen toimintakulttuurin kehittäminen koulu- ja kulttuurikeskus Kaarteessa.			
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Sivistyslautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toimenpiteet
<i>Vaikuttavuustavoitteet</i>	<i>Vaikuttavuustavoitteet</i>		
Opiskelijoiden hyvinvoinnin ja osallisuuden tukeminen	Aktiivinen ja osallistuva kansalainen	Seuranta hyvinvoinnin kehittymisestä esim. palautekyselyt opiskelijoille	Hyvinvointitapahtuminen järjestäminen
Uuden opetussuunnitelman käyttöönotto	Uuden opetussuunnitelman käyttöönotto	Seuranta uuden opetussuunnitelman käyttöönottamisesta esim. kyselyt opiskelijoille	Opetussuunnitelman toimeenpaneminen
Opettajien osallisuus	Opettajien osallisuus uuden opetussuunnitelman käyttöönotossa	Opettajien kokemukset opetussuunnitelman käyttöönottamisesta, osaamisen jakaminen	Opetussuunnitelman käyttöönottamisen ja opetussuunnitelman kehittäminen
<i>Tuottavuustavoitteet</i>	<i>Tuottavuustavoitteet</i>		
Taloudelliset ja tehokkaat rakenteet ja toimintamallit	Henkilöstön virkojen määrän tarkistaminen koko Ivalon alueella	Tarvittavat virat/koulu	Opetushenkilöstön virkojen kokonaisvaltainen suunnittelu ja tarkistaminen Ivalon alueen kouluissa
Opetustoiminnan aloittaminen ja kehittäminen koulu- ja kulttuurikeskus Kaarteessa	Henkilöstön välisen yhteistyön tehostaminen esim. koulukeskusten sisäisten tiimien yhteistyö	Yhteistyön toteutumisen arviointi esim. koulujen tiimit arvioivat yhteistyötä	Kehitetään uusia yhteistyömuotoja perusopetuksen koulujen kanssa, luodaan pohja uudelle yhteiselle toimintakulttuurille

Tunnusluvut

Tunnusluvut	2021 tp	2022 ta	2023 ta	2024 ts	2025 ts
Nettokustannukset €/asukas					
Ivalon lukio	-138	-145	-168	-172	-177

Talousarvion perustelut

Lukion opiskelijamäärä on pienentynyt siten, että syksystä 2020 alkaen opiskelu on tapahtunut yksisarjaisesti. Jotta voidaan taata opiskelijoiden valmistautuminen ylioppilastutkinnon kokeisiin, on heille tarjottava kaikki

pakolliset ja vapaaehtoisen valtakunnalliset opinnot. Tämä on mahdollista tehdä tehokkaasti siten, että vapaaehtoisia opintojaksoja tarjotaan vuorovuosin kahdelle ikäluokalle kerrallaan.

Uusien opetussuunnitelmien käyttöönottoa jatketaan lukuvuonna 2022-2023. Siirtymäkaudella joudutaan opetusta tarjoamaan sekä uuden että vanhan opetussuunnitelman mukaisesti, jolloin ei ole mahdollista yhdistää eri ikäluokkia samoihin opetusryhmiin. Tästä johtuen joudutaan järjestämään erikseen uuden ja vanhan opetussuunnitelman mukaista opetusta eri aineiden valinnaisissa opinnoissa. Syksyllä 2023 on hankittava uuden opetussuunnitelman mukaiset oppimateriaalit kaikille kolmelle ikäluokalle, joita koskee maksuton toisen asteen opiskelu. Tämä tarkoittaa sitä, että myös oppimateriaalien hankintaan on varattava enemmän resursseja, kuin aikaisemmin.

3.5.4 Kansalaisopisto

Toiminta-ajatus

Kansalaisopisto tarjoaa kohtuuhintaista ja monipuolista koulutusta sekä laaja-alaisia harrastusmahdollisuuksia. Opiskelu ja harrastaminen mahdollistavat itsensä kehittämisen, lisäävät henkistä hyvinvointia ja hyvää elämänlaatua sekä tarjoavat onnistumisen ja omaehtoisen oppimisen elämyksiä, yhteisöllisyyttä ja osallisuutta.

Tehtävät

Kansalaisopiston tehtävänä on toteuttaa asukkaiden tarpeisiin perustuvaa, kaikkien saatavilla olevaa vapaavoittoista yleissivistävää koulutusta, joka antaa tilaisuuden itsensä omaehtoiseen kehittämiseen, elinikäiseen oppimiseen, opiskelutaitojen ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseen sekä tukee fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia.

Palvelusuunnitelma

Kansalaisopiston tavoitteena on turvata elinikäisen, omaehtoisen oppimisen periaatteen mukaan kuntalaisten monipuolisen kehittymisen, hyvinvoinnin, moniarvoisuuden ja kansanvaltaisuuden toteutuminen.

Opisto kehittää aktiivisesti kurssitoimintaansa asukkaiden toiveita vastaavaksi.

Opisto tekee yhteistyötä alueen muiden oppilaitosten kanssa, kuin myös Lapin ja valtakunnan alueella toimivien kansalaisopistojen kanssa.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet			
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Sivistyslautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toimenpiteet
<p><i>Vaikuttavuustavoitteet</i></p> <p>Hyvinvoinnin ja elämänlaadun edistäminen.</p> <p>Oppimisympäristöjen kehittäminen ja osaamisen hyödyntäminen.</p>	<p><i>Vaikuttavuustavoitteet</i></p> <p>Kansalaisopisto antaa elinikäisen oppimisen, kansalaisvalmiuksien ja itsensä kehittämisen mahdollisuuden ja lisää henkistä ja fyysistä hyvinvointia.</p> <p>Monipuolinen, mielenkiintoinen ja ajassa oleva kurssitarjonta, joka ottaa huomioon eri ikäryhmät ja kunnan eri asuinalueet. Etäopetuksen kehittäminen.</p> <p>Kuntalaisille tarjotaan vuositasolla 6400 tuntia opetusta.</p>	<p>Opistopalaute</p> <p>Opiskelijoiden määrä (kaikki / netto-opiskelijat)</p> <p>Opetustuntien määrä</p>	<p>Kuntalaisten kurssitoiveiden toteuttaminen mahdollisuuksien mukaan.</p>
<p><i>Tuottavuustavoitteet</i></p>	<p><i>Tuottavuustavoitteet</i></p> <p>Kurssimaksutuotot vuositasolla n. 60 000 euroa.</p>	<p>Kurssimaksutuottojen määrä.</p>	<p>Kurssimaksujen laskuttaminen.</p>

Tunnusluvut

Tunnusluvut	2021 tp	2022 ta	2023 ta	2024 ts	2025 ts
Nettokustannukset €/asukas					
kansalaisopisto	-70	-69	-99	-102	-104

Talousarvion perustelut

Talousarvio on laadittu annetun ohjeistuksen ja raamin mukaisesti.

Työkaudella 2022-2023 opisto toimii Ivalossa Kuulaassa (Ivalontie 6) ja yläasteen koululla (Rantatie 10). Yläasteen koulun siirryttyä kansalaisopiston hallintaan, on se lisännyt vuokramenoja merkittävästi.

3.5.5 Kirjasto

Toiminta-ajatus

Kirjasto on helposti saavutettava sivistys- ja kulttuurilaitos, joka pyrkii tavoittamaan kaikki kuntalaiset. Kirjasto edistää aktiivisesti monilukutaitoa ja kirjallisuuden harrastusta. Se on matalan kynnyksen yhteisöllinen kohtaamispaikka ja erilaisten kulttuuritapahtumien esteetön keskus. Kirjasto on joustava oppimisympäristö, joka tukee elinikäistä oppimista tarjoamiensa etäopiskelu- ja etätyöskentelymahdollisuuksien kautta. Perinteisten aineistojen ja palveluiden ohella kirjasto tarjoaa monipuolisia verkkoaineistoja ja -palveluja. Kattavalla tarjonnallaan kirjasto edistää sivistystä ja aktiivista kansalaisuutta, mikä lisää luottamusta ja hyvinvointia Inarin kunnassa ja koko yhteiskunnassa.

Tehtävät

Kirjasto toteuttaa kirjastolain 29.12.2016/1492 6 §:n mukaisia tehtäviä. Kirjasto tarjoaa asiantuntevaa asiakas- ja tietopalvelua sekä tilojen aukiolokäyttöä laajentavaa, laajaa omatoimiaikaa. Lukemisharrastusta, monilukutaitoa, yhteiskunnallista osallisuutta, harrastamista ja kulttuurin kokemista edistetään opastus- ja opetuspalveluiden sekä tapahtumien avulla. Kirjasto ylläpitää uudistuvaa kokoelmaa, johon kuuluu perinteisiä ja verkkoaineistoja, sekä näihin liittyviä palveluita. Asiakkaita ja sidosryhmiä ohjataan kirjaston, tietolähteiden ja verkko- palveluiden käytössä. Käyttäjiä autetaan löytämään mieluisia sisältöjä kirjaston monipuolisista kokoelmista ja palveluista.

Palvelusuunnitelma

Kaikilla on oikeus kirjastopalveluihin. Asiakslähtöisyyden avaintekijöitä ovat kirjastopalvelujen esteettömyys, saavutettavuus ja vuorovaikutteisuus. Kirjaston kokoelmia ja palveluita arvioidaan systemaattisesti.

Palvelut tuotetaan laadukkaasti, taloudellisesti ja kaikkia osapuolia vastavuoroisesti hyödyttävässä yhteistyössä kunnan sivistystoimen, kunnan koulujen, muiden paikallisten toimijoiden ja Lapin kirjastojen kesken. Kirjastolla on oma, kunnan varhaiskasvatussuunnitelman ja kulttuurikasvatussuunnitelman kanssa yhdenmukainen lukijuuksikasvatussuunnitelma. Lukijuuksikasvatussuunnitelman kautta kirjasto tukee varhaiskasvatuksen ja koulujen toimintaa ja osallistuu koordinoitusti kunnan kulttuurikasvatukseen. Yhteistyössä kulttuuritoimen kanssa kirjasto tuo elämyksiä arkeen erilaisten kulttuuritapahtumien avulla ja osallistuu panoksellaan Inari-viikkojen toteuttamiseen. Kirjastossa myydään liikuntatoimen liikuntapasseja ja se lainaa kylpyläkortteja yhteistyössä vapaa-aikatoimen ja Saariselän kylpylän kanssa. Inarin kirjasto osallistuu aktiivisesti Lapin kirjastojen yhteiseen kehittämistoimintaan. Kirjastotoimenjohtaja kuuluu Lapin kirjaston johtoryhmän puheenjohtajistoon.

Saavutettavuuden nimissä kirjasto tarjoaa tilojaan oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan. Kirjastossa on laaja palveluaika. Lisäksi kirjastossa on palveluaikaa täydentävä omatoimiaukiolo vuoden jokaisena päivänä. Kirjastoauton avulla lähipalvelua viedään säännöllisesti maantieteellisesti laajan kunnan eri osiin ja palvelee kunnan kaikkia kouluja ja päiväkotia. Kirjastoauton reittejä ja pysäkkiaikatauluja kehitetään asiakkaiden tarpeiden mukaisesti. Autossa myydään apteekkituotteita ja välitetään reseptilääkkeitä.

Kirjasto tuottaa näyttelyitä sekä kirjallisuuteen ja lukemiseen liittyvää toimintaa ja tapahtumia, lukupiirejä ja kirjallisuussilloja. Kirjasto tuottaa lisäksi pedagogisia ja perinteisiä satutunteja sekä systemaattista eri-ikäisten

kirjavinkkausta ja kirjastonkäytön opetusta. Kirjastossa markkinoidaan lukemisesteisille tarkoitettuja erityispalveluita (Celia). Saamenkielistä palvelua kehitetään. Kirjastonkäytön opetusta annetaan kirjastoautossa inarinsaamen kielellä.

Kirjastolain 29.12.2016/1492 6 §:n mukaiset tehtävät ja Lapin kirjaston johtoryhmän 2.9.2021 hyväksymä Lapin kirjaston strategia 2021-2024 kirkastetaan henkilöstön tavoitetyöpajoissa osaksi kirjaston toimintaa. Henkilöstön osaamista kehitetään systemaattisesti sisäisillä ja ulkoisilla koulutuksilla.

Kotiseututuntemusta ja paikallista kulttuuriperinnettä rikastetaan ylläpitämällä kirjaston Inari-kokoelmaa ja Tarinoiden Inari -verkkoarkistoa.

Kirjasto kehittää toimintaansa kehityshankkeilla ja hakee aktiivisesti hankerahoitusta toiminnan kehittämiseksi.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Sivistyslautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toimenpiteet
<p><i>Vaikuttavuustavoitteet</i></p> <p>Aktiivinen, osallistuva ja osaava kuntalainen</p> <p>Elinikäisen oppimisen ja osaamisen kehittäminen</p> <p>Lukemisen edistäminen</p> <p>Kuntamarkkinointi</p>	<p><i>Vaikuttavuustavoitteet</i></p> <p>Palveluja kehitetään asiakasnäkökulmasta ja yhdessä asiakkaiden kanssa.</p> <p>Kokoelmat ovat ajantasaiset, monipuoliset ja asiakkaiden tarpeisiin sopivat.</p> <p>Tilat ja välineet ovat toimivat.</p> <p>Lapset, nuoret ja nuoret aikuiset lukevat monipuolisesti ja osaavat sekä ymmärtää että soveltaa lukemaansa.</p> <p>Tarinoiden Inari -verkkopalvelun kehittäminen ja markkinointi</p>	<p>Kokeilujen ja kyselyiden määrä ja tulokset</p> <p>Tavoite: Seurattavat tunnusluvut ovat valtakunnallista tasolla.</p> <p>kokoelmat/asukasluku hankinnat/kokoelma poistot/kokoelma kirjastoaineistokulut/asukas</p> <p>Käyttäjäkoulutuksien ja vinkkauksien osallistujamäärä</p> <p>Tarinoiden kuvailumäärä</p>	<p>Osallistavan palvelujen kehittämisen kokeilut. Asiakaskyselyt.</p> <p>Tarjotaan tiloja ja välineitä oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan. Annetaan kirjaston käytön, monilukutaidon, tiedonhallintataitojen ja tietoyhteiskunta- valmiuksien opastusta.</p> <p>Tuetaan lasten, nuorten ja nuorten aikuisten lukuharrastusta, monilukutaitoa ja itsenäistä tiedonhankintaa kehittämällä systemaattista koulu- ja muuta sidosryhmäyhteistyötä. Järjestetään pedagogisia ja perinteisiä satutunteja ja muita lasten tapahtumia.</p> <p>Opastetaan, markkinoidaan ja kehitetään tarinoideninari.fi -kartta- ja mobiilisovellusta.</p>

<i>Tuottavuustavoitteet</i>	<i>Tuottavuustavoitteet</i>	Tavoite: Seurattavat	Ylläpidetään riittävää, uusiutuvaa ja monipuolista perinteisten ja verkkoaineistojen kokoelmaa. Markkinoidaan aineistoja sisältöjä avaamalla. Kehitetään Lapin kirjastoverkkopalveluja
Lainamäärät		tunnusluvut ovat valtakunnallisella tasolla.	
Käyntien määrät		kokonaislainaus/asukas fyysiset käynnit/asukas lainaajat/asukasluku % verkkokäyntien määrä kasvava	
Koulutus- ja kulttuuritapah- tuminen osanottajamäärä		3 000 osallistujaa/v	
Laajat aukioloajat		Aukiolotunnit	Asiakaspalveluaukiolot ja omatoimikirjasto.

Tunnusluvut

Tunnusluvut	2021 tp	2022 ta	2023 ta	2024 ts	2025 ts
Nettokustannukset €/ asukas					
kirjasto	-84	-91	-86	-88	-90

Talousarvion perustelut

Talousarvio on laadittu annetun ohjeistuksen ja raamin mukaisesti.

3.5.6 Kulttuuri

Toiminta-ajatus

Inarin kulttuuritoimi noudattaa 1.3.2019 voimaantullutta lakia kuntien kulttuuritoiminnasta 166/2019.

Kulttuuritoiminnan keskeinen toiminta-ajatus on taata monipuolinen, mahdollisimman saavutettava kulttuuritarjonta kaikenikäisille kuntalaisille yleisen hyvinvoinnin ja viihtyvyyden lisäämiseksi. Tavoitteena edistää kulttuurin ja taiteen yhdenvertaista saatavuutta ja monipuolista käyttöä lisäten kunnan pitovoimaa. Kulttuuritoiminta pyrkii innovatiivisesti tukemaan inarilaisia kulttuurialan harrastajia ja ammattilaisia ostamalla heiltä kulttuuripalveluita ostopalveluina.

Kulttuuritoimi toimii aktiivisesti yhteistyössä eri kulttuuritoimijoiden kanssa, pyytäen tarvittaessa yhteistyöhön

kolmannen ja neljännen sektorin toimijoita. Toiminnan motivaationa toimii ”kulttuuri kuuluu kaikille” –ajatus huomioiden kulttuurilliset saavutettavuustekijät tavoitteellisesti paremmin.

Tehtävät

Kulttuuritoimen tehtävänä on tuottaa tai tukea kulttuurilain 3 § mukaisia palveluita eli helposti koettavia, mahdollisimman saavutettavia kulttuurielämyksiä kaikenikäisille kuntalaisille. Kulttuuritoimi toimii yhteistyössä varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja lukio-opetuksen kanssa taaten erilaisia kulttuurielämyksiä läpi lapsen opinpolun. Aikuisväestölle, ikäihmisille ja erityisryhmille tarjotaan helposti koettavia, virkistäviä kulttuuritapahtumia arjessa jaksamisen tueksi. Tavoitteena on edistää kulttuurista hyvinvointia –ajatusta.

Inarin kulttuuritoimi on mukana Maakunnallisessa kulttuuritoimijoiden asiantuntijaverkostossa, Lapin lastenkulttuuriverkostossa ja Lapin Alueteatterin/Rovaniemen Teatterin -jäsenkuntana. Kulttuuritoimi on ollut mukana myös Kultti-hankkeen alkuvaiheen suunnittelutyössä.

Kulttuuritoimi toteutti Inarin kulttuurikasvatussuunnitelman yhteistyössä varhaiskasvatuksen, peruskoulujen ja Ivalon lukion kanssa. Kulttuurikasvatussuunnitelma on varhaiskasvatussuunnitelmaa ja opetussuunnitelmaa täydentävä kokonaisuus siitä, kuinka lapsia ja nuoria tutustetaan paikalliseen kulttuuriin ja oman kunnan kulttuurikohteisiin. Kulttuurikasvatussuunnitelman tarkoituksena on järjestelmällisesti taata jokaiselle inarilaiselle lapselle vähimmäismäärä kulttuuria, mikä jokaisen tulisi saada kokea koulupolkunsa aikana. Kulttuurikasvatussuunnitelma alkaa varhaiskasvatuksesta, jatkuu läpi peruskoulun lukioon saakka. Kannustetaan kasvavaa lasta etsimään nuorena ja aikuisena etsimään hyvinvointia rohkeasti kulttuuripalveluiden äärestä. KOPS:n varsinaiset toteuttajat palkataan sopimuksilla ja palvelut tarjotaan kouluille tukemaan opetusta.

Inarin KOPS:n toteuttaminen aloitetaan 2022 syyslukukaudella. Inarin KOPS tukee lapsia ja nuoria osallistumaan monipuolisiin kulttuuripalveluihin. Kulttuurikasvatussuunnitelman toteuttaminen pohjautuu valtakunnallisiin varhaiskasvatus- ja koulujen opetussuunnitelmiin, sekä Inarin tarkentavaan suomenkieliseen ja saamenkieliseen varhaiskasvatussuunnitelmaan, että lakiin 166/2019 kuntien kulttuuritoiminnasta. KOPS:n avulla pystytään paremmin seuraamaan tasapuolisen kulttuurisisällön toteuttamista kouluilla ja varhaiskasvatustyksissä. Inarin KOPS:n toimintakulut kirjataan kulttuuritoimen Lapin lastenkulttuuriverkoston kustannuspaikalle. Ensimmäisen KOPS:n toteuttamistyökauden jälkeen saadaan selville varsinaisen toteuttamisen vuosibudjetti.

Inarin kulttuuritoimi vastaa kulttuurillisen perustoiminnan ohella kunnallisesta elokuvateatteritoiminnasta, sekä Inariviikot-tapahtumakokonaisuuden koordinoinnista, että markkinoinnista. Kulttuuritoimi avustaa kulttuurialan toimijoita ja eri kulttuuritapahtumien järjestäjiä harkinnanvaraisesti sekä resurssien mukaisesti. Tavoitteena osallistava kulttuuripalveluiden ideointi.

Vuosittain palkitaan ansioitunut paikallinen kulttuuria edistänyt henkilö tai yhteisö tuhannen euron arvoisella Inarilaisteko-stipendillä. Palkinto luovutetaan itsenäisyyspäivän juhlan yhteydessä. Kuntalaiset saavat jättää ehdotuksia Inarilaistekopalkinnon saajasta, mutta Inarin sivistyslautakunta ratkaisee palkinnon saajan.

Inarin kulttuuristipendit myönnetään kevätkuuhissa peruskoulun 6.- ja 9.-luokkalaisille sekä lukion ylioppilaille, jotka ovat osoittaneet erityistä ansioita ja mielenkiintoa kulttuurialalla. Kulttuurisihteeri valitsee stipendin saajat opettajien ehdotuksesta.

Kunnallinen elokuvateatteri pidetään yhtä aktiivisena ja monipuolisena kaikille käyttäjäryhmille myös siirryttä-

essä Ivalon koulu- ja kulttuurikeskus Kaarteeseen. Myös Kulttuuritila Kuulaassa jatketaan aktiivista taidenäyttelytoimintaa Kuulas-vuokra-ajan loppuun saakka 2024 tammikuuhun.

Uusiin toimitiloihin siirtyminen Ivalon koulu- ja kulttuurikeskus Kaarteeseen aiheuttaa paljon taloudellisia ja toiminnallisia muutoksia kulttuuritoimessa, joita on vaikea arvioida etukäteen. Samoin Inarin kulttuurikasvatussuunnitelman käytännön toteuttaminen näkyy vasta ensimmäisen toimintakauden myötä taloustoteumassa.

Palvelusuunnitelma

Kulttuuripalveluita pyritään tarjoamaan läpi vuoden eri-ikäisille kohderyhmille saatavuuden mukaan. Pyritään tarjoamaan monipuolisia kulttuurilajeja; konsertteja, teatteria, tanssikursseja, taidenäyttelyitä ja innovatiivisia poikkitaiteellisia tapahtumia.

Kulttuuritoimi pyrkii huomioimaan toiminnassa juhluvuodet ja teemaviikot sekä kuulemaan kunnan asukkaiden toiveita, kuten kulttuurilain 5 §:ssä ohjeistetaan. Inarin kulttuuritoimi huolehtii vuosittaisista kuntaliiton suosittelemista kulttuuritapahtumista, kuten veteraanipäivän ja itsenäisyyspäivän juhlallisuuksista kuntalaisille ja Inarin peruskoulujen 4.-luokkalaisille.

Kulttuuritoimi pyrkii osallistamaan kuntalaisia kulttuurin saralla ja palkkaamaan mahdollisuuksien mukaan paikallisia kulttuurialan osaajia. Inarin kulttuurikasvatussuunnitelman toteuttamiseen palkataan saatavuuden mukaan paikallisia kulttuuriosaajia.

Kunnallisen elokuvateatteritoiminnan avulla voidaan tarjota mediakasvatuksellisia palveluita koulukinoyesitysten ja varhaiskasvatukseen lasten päiväelokuvaesitysten avulla. Arkipäivien elokuvanäytöksistä luovutaan siirryttäessä järjestämään elokuvateatteritoimintaa elokuvateatteri Aslakista Ivalon koulu- ja kulttuurikeskus Kaarteeseen.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet

Kulttuuripalvelut parantavat ihmisten viihtyvyyttä ja hyvinvointia. Monipuolisten kulttuuripalveluiden avulla voidaan lisätä kuntalaisten viihtyvyyttä ja yhteisöllisyyden tuntua.

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Sivistyslautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toimenpiteet
<p><i>Vaikuttavuustavoitteet</i></p> <p>Hyvinvoinnin ja viihtyvyyden lisääminen kulttuuripalveluiden avulla.</p>	<p><i>Vaikuttavuustavoitteet</i></p> <p>Kulttuurilain 166/2019 noudattaminen.</p> <p>Kulttuuripalvelut kuuluvat kaikille –periaatteella toteutettavia kulttuurielämyksiä.</p> <p>Monipuoliset kulttuuripalvelut.</p>	<p>Vuosittain järjestettävien kulttuuritapahtumien lukumäärä ja niihin osallistuneiden henkilöiden määrä.</p>	<p>Tilastointi tapahtumien määrästä, tapahtumien osallistujamäärästä ja lipunmyyntituloista.</p> <p>Ostopalvelut kulttuurialan yrityksiltä sekä kolmannelta että neljänneltä sektorilta.</p>

	<p>Vuoden 2020 alusta Inarin kulttuuritoimi mukana Lapin lastenkulttuuriverkostossa.</p> <p>Eri ikäryhmille vuosittain vaihtuvat tapahtumat sekä kulttuuritoimen vuosittain järjestettävät tapahtumat.</p> <p>Kulttuuriavustusten myöntäminen niitä hakeville kulttuurialan henkilöille ja yhdistyksille.</p> <p>Peruskoulun 6.- ja 9 – luokkalaisten sekä ylioppilaiden kulttuuristipendien myöntäminen kevätkuuhlassa.</p> <p>Kunnallisen elokuvateatteritoiminnan ylläpitäminen aktiivisella tasolla.</p> <p>Hyvinvointisuunnitelmasta nostetaan käytännön toteutukseen nuorisovaltuustolle perustettava kulttuuribudjetti eli 3000 €:n määräraha, jolla suunnitellaan kulttuuritoimintaa nuorilta nuorille –periaatteella. Kulttuuritoimi tahtoo tukea nuorten tapahtumien suunnittelua ja toteuttamista ja tukea nuorten ymmärrystä tapahtumatuottamisesta.</p>	<p>Lasten ja nuorten tapahtumien määrä ja tapahtumiin osallistuneiden määrät.</p> <p>Tapahtumien määrä ja tapahtumissa kävijöiden määrä.</p> <p>Kulttuuritoimelta jaettavien kulttuuriavustusten summa.</p> <p>Vuosittain myönnettyjen stipendien määrä. Aina ei myönnetä.</p> <p>Elokuvateatterin lipunmyynnin ja oheistuotteiden myynnin seuranta.</p> <p>Määrärahan käyttö vs. toteutuneet tapahtumat ja niihin osallistuneiden nuorten määrä. Tavoitteena saavutettavat nuortentapahtumat.</p>	<p>Tarkempi seuranta lasten ja nuorten saavuttamisesta kulttuuripalveluiden avulla. Lapin lastenkulttuuriverkostosta avustusta vuosittain lasten- ja nuorten-kulttuurin toiminnan toteuttamiskuluihin.</p> <p>Tavoitteena seurata tarkemmin, kuinka kulttuuripalveluiden osallistuvien ikäkauma toteutuu.</p> <p>Kulttuuriavustukset siirretty kunnan yhteisavustussummaan. N. 10 000 € kulttuuriavustuksiin.</p> <p>Koulujen opettajat ja rehtorit ehdottavat kulttuuristipendien saajia, kulttuurisihteeri myöntää.</p> <p>Elokuvateatteritulojen seuranta ja tilitykset.</p> <p>Varataan Lapin lastenkulttuuriverkoston kustannuspaikan alle.</p>
<p><i>Tuottavuustavoitteet</i></p>	<p><i>Tuottavuustavoitteet</i></p> <p>Tavoitteena säilyttää saavutettu tuottavuustaso ja tarjottujen tapahtumien määrä.</p>	<p>Kävijämäärät ja lipputulot.</p> <p>Kulttuuritapahtumien tuotot vuosittain n. 3000-5 000 €.</p> <p>Elokuvateatteri Aslakin tuotto riippuvainen vuosittain vaihtuvasta elokuvaohjelmistosta. Vuosituotto lipunmyynnistä ja oheistuotemyynnistä normaali-</p>	<p>Tilastointi kulttuuritapahtumien määristä, tapahtumien osallistujamääristä sekä elokuvaesitysten lukumääristä, että lipputuotoista.</p> <p>Haetaan vuosittain toiminta-avustusta Suomen elokuvasäätiöltä monipuolisten elokuvasisältöjen toteuttamiseksi.</p>

	<p>Uusiin toimitiloihin siirtyminen Ivalon koulu- ja kulttuurikeskus Kaarteeseen aiheuttaa paljon taloudellisia ja toiminnallisia muutoksia kulttuuritoimessa, joita on vaikea arvioida etukäteen. Samoin Inarin kulttuurikasvatussuunnitelman käytännön toteuttaminen näkyy vasta ensimmäisen toimintakauden myötä taloustoteumassa.</p>	<p>vuonna n. 30 000 – 40 000 €.</p> <p>Tapahtumamäärät, lipunmyyntitulot, osallistujamäärät.</p>	<p>Aktiivinen seuranta muutosten aikana.</p>
--	---	--	--

Tunnusluvut

Tunnusluvut	2021 tp	2022 ta	2023 ta	2024 ts	2025 ts
Nettokustannukset €/ asukas					
kulttuuritoimi	-30	-30	-45	-45	-46

Talousarvion perustelut

Talousarvio on laadittu annetun ohjeistuksen ja raamin mukaisesti.

3.5.7 Vapaa-aikatoimi

3.5.7.1 Liikuntapalvelut

Toiminta-ajatus

Inarin kunnan vapaa-aikatoimen tehtävänä on järjestää kuntalaisille liikunta- ja hyvinvointitapahtumia ja tukea sellaisten erityisryhmien liikuntaa, joilla on vaikeuksia vamman, sairauden tai muun toimintakyvyn heikentymisen tai sosiaalisen tilanteen vuoksi osallistua yleisesti tarjottuun liikuntaan sekä tukea ja luoda edellytykset seuratoiminnalle. Tehtävänä on pääsääntöisesti kuntalaisten hyvinvoinnin ja elämänlaadun edistäminen luomalla ja ylläpitämällä terveystoimintaharrastamiseen mahdollistavat puitteet kunnan alueella.

Inarin kunnan Vapaa-aikatoimi tuottaa, osallistuu ja tekee yhteistyötä kunnan alueella, sen lähikunnissa sekä kansainvälisesti järjestettävissä urheilu-, liikunta- ja hyvinvointitapahtumissa.

Tehtävät

Vapaa-aikatoimen keskeinen tehtävä on vastata liikunnanharrastamisen edellytysten luonnista kunnan alueella. Vapaa-aikatoimi järjestää monipuolista perustoimintaa ja tapahtumia kaikenikäisille kysynnän mukaan. Vapaa-aikatoimi huolehtii liikuntatilojen kehittämisestä ja ylläpidosta yhteistyössä tilojen omistajien kanssa. Vapaa-aikatoimi osallistuu ulkoliikuntapaikkojen ylläpitoon ja kehittämiseen teknisen toimen tukena.

Palvelusuunnitelma

Toiminnan tavoitteena on saada kuntalaisia innostettua sekä aktivoitua terveyttä ja hyvinvointia edistävään liikuntaan luomalla puitteet jotka lisäävät toiminnan helppoutta sekä madaltavat kynnyksiä.

Yhteistyössä kunnan muiden toimijoiden kanssa (mm. terveystieteiden keskuksen fysioterapiapalvelut) pyritään luomaan kuntouttava ja terveyttä edistävä palveluketju, joka mahdollistaa asiakkaalle hänelle sopivimman liikunta- tai kuntoutuspalvelun.

Toimintaa kehitetään tarjoamalla etäyhteyksin toteutettavia ohjauksia sekä viemällä erilaisia teemapäiviä kunnan syrjäkyliin. Mahdollistetaan erityisesti syrjäkylien lasten osallistuminen toimintaan ja tapahtumiin järjestämällä kuljetuksia. Kunnan alueella sijaitsevaa seuratoimintaa tuetaan vuosittain jakamalla avustuksia sekä tarjoamalla urheiluseuroille maksuttomien liikuntapaikkojen käyttöä.

Vapaa-aikatoimi kannustaa kuntalaisia aktiiviseen liikkumiseen ja edistää hyvinvointia ja terveyttä kehittämällä liikuntapaikkoja ja pitämällä ne helposti saavutettavissa.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Sivistyslautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toimenpiteet
<p><i>Vaikuttavuustavoitteet</i></p> <p>Elämäntapasairauksien ennaltaehkäisy</p> <p>Hyvinvoinnin ja elämänlaadun edistäminen sellaisille henkilöille joilla on jokin vamma tai sairaus joka vaikeuttaa henkilön osallistumista yleisesti tarjottuun liikuntaan.</p> <p>Lasten liikunnan lisääminen ja tutustuttaminen ulkoliikunta mahdollisuuksiin Inarin kunnan alueella.</p>	<p><i>Vaikuttavuustavoitteet</i></p> <p>Kuntalaisten aktiivinen liikuntatilojen ja -paikkojen käyttö.</p> <p>Monipuolinen ohjaustoiminta.</p> <p>Hyvinvoinnin edistämisen palveluketjun kehittäminen yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.</p> <p>Ohjaustoimintaa kunnan alueella toimiville erityisryhmille.</p> <p>Vähän liikkuvien koululaisten aktivointi ja ulkoliikuntaan tutustuttaminen. Monipuoliset lajikoikeudet ja kerhot koulun oheena.</p>	<p>Kävijämäärä tilastot.</p> <p>Kävijämäärät.</p> <p>Kuntalaisten hyvinvointi.</p> <p>Palautteet ryhmiltä, kävijämäärät.</p> <p>Kouluhenkilökunnan palaute</p>	<p>Kävijämääriä kartoittavien vihkojen ja lappujen saatavuudesta huolehtiminen.</p> <p>Ohjaustoiminnan monipuolistaminen, kysyntään vastaaminen.</p> <p>Henkilökohtainen liikuntasuunnitelma, tuki ja ohjaus sitä tarvitsevalle. Yhteistyö kunnan muiden toimijoiden kanssa palveluketjun luomiseksi.</p> <p>Liikunnanohjaajan erityisryhmät (soveltava liikunta). Ryhmiä perustetaan kysynnän mukaan.</p> <p>Liikuntakerhot koulupäivän yhteyteen (Harrastamisen Suomen malli). Kulje-</p>

			tusten järjestäminen erityisesti syrjäkylä- lapsille. Erilaiset tapahtumat. Uima- koulu kesällä 2023. Lajiesitel- lyt/toimintapäivät yhteistyössä seuro- jen kanssa. Jänkkävaaran luontoreitit –hanke LAA- VI/405/2022. Avustus 6 600 €, omara- hoitusosuus 15 400€. Avustuksen käyt- töaika on 01.01.2022 – 31.12.2024.
<i>Tuottavuustavoitteet</i>	<i>Tuottavuustavoitteet</i> Liikuntapassien ja kertalippujen tuotto n. 15 000€	Myytyjen liikuntapassien ja kertalippujen määrä.	

Tunnusluvut

Tunnusluvut	2021 tp	2022 ta	2023 ta	2024 ts	2025 ts
Nettokustannukset €/ asukas					
liikuntatoimi	-93	-92	-130	-132	-135

Talousarvion perustelut

Talousarvio on laadittu annetun ohjeistuksen ja raamin mukaisesti.

3.5.7.2 Nuorisotyö

Toiminta-ajatus

Vapaa-aikatoimen nuorisotyö toimii inarilaisten nuorten hyvinvoinnin puolesta käyttäen menetelminään yhteisöllistä nuorisotoimintaa, yksilöllistä tukea sekä moniammatillista ja -yhteisöllistä työotetta.

Tehtävät

Nuorisotilatoiminta sekä tavoitteelliset toimintaryhmät Inarissa ja Ivalossa, tiedotus- ja yhteistoiminta, tapahtumat ja kansainvälinen toiminta, järjestöjen tuki, etsivä nuorisotyö ja nuorten työpajatoiminta, nuorisopoliittiset tehtävät ja nuorisovaltuustotoiminta.

Palvelusuunnitelma

Vapaa-aikatoimen nuorisotyön kohderyhmänä 13-29 –vuotiaat nuoret. Nuorisotyö edistää nuorten osallisuutta ja hyvinvointia. Toiminta on kasvatuksellista ja päihteetöntä. Kaikessa toiminnassa noudatetaan moniammatillista sekä -yhteisöllistä työotetta. Nuorisotyö on syrjinnästä vapaa alue. Kestävän kehityksen periaatteet huomioidaan.

Nuorisotilat Ivalossa ja Inarissa ovat nuorille avoimena pääasiassa arkisin, Ivalossa säännöllisesti myös lauantaisin, Inarissa satunnaisesti myös viikonloppuisin. Nuorisotilojen kohderyhmänä pääasiassa 10-18 –vuotiaat. Nuorisotiloilla järjestetään perustoiminnan lisäksi teematapahtumia valtakunnallisten aiheiden mukaisesti. Lisäksi järjestetään nuorille monipuolisia toimintoja ja tapahtumia nuorten toiveiden mukaan.

Tulevien vuosien aikana kehitetään myös digitaalista nuorisotyötä, esim. osallistamalla Netari-toimintaan. Digitaalilla nuorisotyöllä palveluja voidaan tarjota myös niille nuorille, jotka eivät pysty osallistumaan tilatoimintaan.

Tiedottamisessa käytetään monipuolisesti eri kanavia. Kohderyhmänä ovat nuorten ohella toiminnassa mukana olevien vanhemmat, työn kannalta keskeiset yhteistyökumppanit ja kuntalaiset ylipäänsä.

Nuorisotyöllä on vahva yhteistyöverkosto ja sitä kehitetään edelleen.

Nuorisotyö vastaa nuorten työpajan, Viestintäpaja, toiminnasta ja kehittämisestä. Viestintäpajan toimintoja kehitetään vastaamaan kysyntää, nuoria kiinnostavat tehtävät. Työpajalla on käytössä PAIKKO-osaamistodistus. Työpajalla tehdään pääasiassa kunnan omia projekteja (videot, still-kuvaus, streamaus). Näiden projektien lisäksi tehdään myös muita asiakastöitä (yksityiset henkilöt, yritykset).

Etsivä nuorisotyöntekijä huomioi jokaisen tukea tarvitsevan nuoren, selvittää osaltaan palvelutarpeet ja ohjaa heidät erilaisten palveluiden asiakkaiksi sekä tukee nuoria muutoinkin. Nuoret voivat ohjautua työkokeiluun työpajalla, kunnan muihin omiin toimintoihin tai yritysten palvelukseen.

Nuorisovaltuuston toiminnan tukeminen sekä kehittäminen ja siihen liittyvät koulutustehtävät on merkittävä osa nuorisotyötä. Nuoria kannustetaan tuomaan aktiivisesti esille omia ajatuksiaan ja tarpeitaan kuulemalla heitä. Yhteydenpitoa kunnalliseen päätöksentekoon kehitetään ottamalla nuoret mukaan heitä koskevissa asioissa jo asioiden valmisteluvaiheessa. Nuorisovaltuuston toimintaa tukee tukiaikuinen (nuoriso-ohjaaja).

Nuorisotyö tukee nuorisojärjestöjen sekä nuorten toimintaryhmien työtä taloudellisin avustuksin sekä tarjoamalla niiden käyttöön toimitiloja.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet			
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Sivistyslautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toimenpiteet
<i>Vaikuttavuustavoitteet</i>	<p>Nuorisotilatyö Inarissa ja Ivalossa.</p> <p>Nuorille suunnattu monipuolinen suomen- ja saamenkielinen toiminta ja erilaiset tapahtumat.</p> <p>Nuorten työpaja, Viestintäpaja, matalan kynnyksen palvelupisteinä.</p> <p>Viestintäpaja tarjoaa nuorille monipuolisia tehtäviä erilaisten asiakaspalvelutehtävien kautta. Nuoren ohjaaminen työpajajakson jälkeen opintoihin tai työelämään.</p> <p>Etsivä nuorisotyö nuorten tukena.</p> <p>Nuorisotyöllä on eritasoisia yhteistyöverkostoja paikallisella ja maakunnallisella tasolla.</p> <p>Toiminnoista tiedottaminen.</p> <p>Nuorisovaltuustotoiminnan</p>	<p>Kävijämäärät.</p> <p>Nuorten hyvinvointi, osallistujamäärät.</p> <p>Työpajan asiakasmäärät, etsivän nuoriso-ohjaajan asiakasmäärät. Pajan asiakaspalvelutyöt.</p> <p>Etsivän nuorisotyöntekijän asiakasmäärät ja toimenpiteet.</p> <p>Osallistumiskerrat.</p> <p>Nuorten tietoisuuden lisääminen ja osallistuminen toimintoihin.</p> <p>Edustukset kultakin koululta ja SAKK:sta.</p>	<p>Pidetään nuorisotilat auki, järjestetään perustoiminnan ohteen erilaisia toimintoja nuorten toiveiden mukaisesti.</p> <p>Järjestetään toimintaa ja tapahtumia nuorten toiveiden mukaisesti. Huomioidaan myös syrjäkylien nuoret.</p> <p>Toimintojen monipuolistaminen Nuorten tarpeita ja kiinnostuksen kohteita vastaavaksi.</p> <p>Harrastamisen iloa Inarissa –hankkeen kautta toiminnan monipuolistaminen. Harrastamisen iloa Inarissa –hanke LAAVI/608/2021. Avustus 63 300 €, omarahoitussuus 15 850 €. Avustuksen käyttöaika 1.8.2021-4.6.2023. Vapaa-aikaohjaajien palkkaaminen Ivaloon ja Inariin toiminnan monipuolistamiseksi ja toiminnan turvallisuuden lisäämiseksi (parityöskentely nuorisotilalla).</p> <p>Nuoren ohjaaminen ja opastaminen pajapolulle. Nuoren tukeminen ja kannustaminen. PAIKKO-osaamistodistus.</p> <p>Etsivä nuorisotyöntekijä tekee tiivistä yhteistyötä kunnan muiden toimijoiden kanssa. Käytössä valtakunnallinen palvelu yhteysetsivään.fi.</p> <p>Aktiivinen osallistuminen tapahtumiin ja koulutuksiin. Verkostotyön vahvistaminen ja seuranta.</p> <p>Käytetään monipuolisesti käytössä olevia tiedotuskanavia kohderyhmä huomioiden.</p> <p>Nuorisovaltuuston kokoukset, kärkihankelista, erilaiset aloitteet, osalli-</p>

	tukeminen ja kehittäminen	Kokoukset, osallistuminen kunnan päätöksentekoprosessiin, kärkihankelista.	suudet lautakuntiin tai vastaaviin. Yhteistyö muiden kuntien nuorisovaltuustojen kanssa. Nuorisovaltuustolle perustettiin vuonna 2022 oma toimintakassa, josta se voi tukea oppilaskuntia ja nuorten harrastusryhmiä.
<i>Tuottavuustavoitteet</i>	<i>Tuottavuustavoitteet</i> Nuorisotyön palvelumaksut 5 000 €	Nuorten työpajalla toteutetut toiminnot.	Viestintäpajan asiakastyöt.

Tunnusluvut

Tunnusluvut	2021 tp	2022 ta	2023 ta	2024 ts	2025 ts
Nettokustannukset €/ asukas					
nuorisotoimi	-34	-33	-37	-38	-40

Talousarvion perustelut

Talousarvio on laadittu annetun ohjeistuksen ja raamin mukaisesti.

3.6 Tekninen lautakunta

Toiminta-ajatus

Tekninen lautakunta tukee ja edistää kunnan strategian toteutumista.

Tekninen lautakunta vastaa viihtyisän, turvallisen ja terveellisen elinympäristön kehittamisestä ja ylläpidosta sekä elinkeinoelämän toimintaedellytysten edistämisestä.

Tehtävät

Teknisen lautakunnan tehtävänä on huolehtia asemakaavoituksesta, katujen ja yleisten alueiden rakentamisesta ja kunnossapidosta, mittaustoiminnasta, kartoituksesta sekä satamatoiminnasta. Lautakunta toimii rakennusvalvontaviranomaisena maankäyttö- ja rakennuslain 21 §:n mukaisesti.

Palvelusuunnitelma

Teknisen toimen toimintaperiaate on luoda kuntalaisille vaihtoehtoisia malleja asumiseen ja yrittämiseen sekä tarjota monipuolista tonttitarjontaa. Asemakaavoitus ja kunnallistekninen suunnittelu tehdään asukkaiden ja asiakkaiden tarpeisiin ja toiveisiin nojautuen huomioimalla suunnittelun edellyttämä vuorovaikutus osallisten kanssa. Tekninen toimi tuottaa maankäytön suunnittelun omana työnä.

Kunnallistekniikan rakentaminen ja ylläpito hankitaan ostopalveluna. Kaikessa ympäristörakentamisessa huomioidaan mahdollisuuksien mukaan ikääntyvän väestön liikuntamahdollisuuksien kehittäminen.

Ympäristötöissä pyritään työllistämään pitkäaikaistyöttömiä.

Rakennusvalvonta tukee asiakaskeskeisellä neuvonnalla hyvää rakentamiskulttuuria ja edistää rakennushankkeen eteenpäin viemistä ja loppuun saattamista. Rakennusvalvonta huolehtii lainsäädännössä rakentamiselle ja rakennetulle ympäristölle asetettujen tavoitteiden kuten kaavoituksen, hyvän kuntakuvan, turvallisuuden, terveellisyyden ja tarkoituksenmukaisuuden vaatimusten sekä yleisen edun huomioon ottamisen rakentamisessa ja rakennusten käytössä sekä vastaa rakennushanketietojen tuottamisesta rakennus- ja huoneistorekisteriin.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet

Kunnan maankäyttöä ohjataan yhteen sovittaen ja tarkoituksenmukaisesti.

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toimenpiteet
<i>Vaikuttavuustavoitteet</i>	<i>Vaikuttavuustavoitteet</i>		
Toimivat palvelut	Palvelutason säilyttäminen ja parantaminen peruspalveluissa	Asiakaspalaute	
Yritysten ja elinkeinojen edellytysten luominen.	Asemakaavojen laatiminen kunnan kehittymisen mahdollistamiseksi	Rakentamisen määrä Vapaiden tonttien määrä	sähköisten palveluportaalin kehittyminen
Monipuoliset ja viihtyisät elinympäristöt	Matkailu- ja ulkoilureitistöjen kehittäminen	Kävijämäärät	Asiakaslähtöinen ja ennakoiva asemakaavoitus
	Satamatoiminnan kehittäminen	venepaikat tavoitte/toteutuneet	Reitistöjen rakentaminen asiakaslähtöisesti Inarin ja Nellimin satamien suunnittelu.

<i>Tuottavuustavoitteet</i>	<i>Tuottavuustavoitteet</i>		
Yhteensovittava maankäyttö	Asemakaavoituksen sujuvoittaminen	Asemakaavan laatimisaajat	Kaavoitusprosessin hallinta
Laadukas infrastruktuuri	Ympäristörakentamisen ja hoidon laadun parantaminen	investointien suunnitelmallisuus	ennakoiva ympäristösuunnittelu
Innovatiivisuus	Lupakäytäntöjen sujuvoittaminen	Lupien käsittelyajat	Sähköisen lupajärjestelmän käyttö.
	Digitaalisten aineistojen avoimien rajapintojen tarjoaminen asiakkaiden käyttöön	Avoimien rajapintojen määrä	Atk-järjestelmien kehittäminen

Tekninen osasto toimenpiteet

Vuoden 2023 hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen tavoitteet ja toimenpiteet		
Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen tavoite	Toimenpide	Mittari
Parannetaan ympäristön esteettömyyttä	Esteettömyyselityksen pohjalta toimenpidesuunnitelma, toimenpiteiden toteuttaminen	toteutunut / ei toteutunut
Parannetaan liikenneturvallisuutta	Käsitellään koulujen ympäristön liikenneturvallisuutta liikenne-turvallisuustyöryhmässä, huomioidaan liikenneturvallisuuden näkökulma uusien koulukeskusten suunnittelussa ja toimintatavoissa	toteutunut / ei toteutunut
Ylläpidetään ja kehitetään kunnan liikunta- paikkoja liikunnan	Määritellään valtuustokauden alussa ja vuosittain yhteistyössä liikunnan edistämistä vastaavan tahon seuraavan vuoden kehittämistarpeet kunnan liikunta- paikoille	toteutunut / ei toteutunut

edistämisen tarpeet ja kuntalaisten toiveet huomioiden	Kartoitetaan kuntalaisten toiveet liikuntapaikkojen ja ulkoilureittien kehittämiseen (esim. penkit, pöydät, roskakorit, valaistus)	toteutunut / ei toteutunut
	Kehitetään Jänkkävaaran ja Mukkavuopajan alueiden liikuntapaikkoja (mm. luontopolku, monikäyttöreitti, frisbeerata, kesäpyöräilyreitit, Mukkavuopajan alueen liikuntapaikat)	toteutunut / ei toteutunut
	Edistetään turvallista ja viihtyisää asuinym- pääristöä	
	Laaditaan maapoliittinen ohjelma, joka ohjaa kunnan kaavoituksen ja ympäristön suunnittelua	toteutunut / ei toteutunut
	Pitkän aikavälin suunnitelman laatiminen vesisanee- rauksista ja katujen kunnostamisesta Inarin-Lapin Vesi Oy:n kanssa, suunnitelman toimenpiteiden toteutta- minen	toteutunut / ei toteutunut
	Parannetaan Inarin kylien siisteyttä ja viihtyisyyttä koordinoidulla yhteistyöllä kyläyhdistysten kanssa, koordinointivastuu on kunnalla	toteutunut / ei toteutunut

Tunnusluvut

Tunnusluvut	2021 tp (1 000 €)	2022 ta (1 000 €)	2023 ta (1 000 €)	2024 ts (1 000 €)	2025 ts (1 000 €)
Talous					
Toimintatulot	1445	555	704	716	730
Toimintamenot	-3109	-2471	-2673	-2731	-2794
Toimintakate (sito- va)	-1664	-1916	-1969	-2015	-2064

Talousarvion perustelut

Tekninen lautakunnan talousarvio sisältää yhdyskuntasuunnittelun, yhdyskuntarakentamisen sekä rakennusvalvonnan tehtävien hoitamiseen. Suunnitteluvuonna panostetaan taajamien viihtyisyyteen rakentamalla ja kunnostamalla lähivirkistysalueita ja lähiliikuntapaikkoja. Ympäristön kunnossapitotason parantamiseksi vuodelle 2023 esitetään kunnossapitoinsinöörin määräaikaisen viran perustamista.

Teknisen lautakunnan tarjoamien palveluiden määrä sopeutetaan kunnan matkailun ja väkiluvun muutokseen. Mikäli yksityisten investointien määrä kuntaan jatkuu nykyisellä tasolla, yksityiset investoinnit aiheuttavat painetta infranlaajentamiseen ja kunnossapitoon.

3.6.1 Tekninen lautakunta/yhdyskuntasuunnittelu

Toiminta-ajatus

Teknisten palveluiden hallinnosta ja kehittämisestä huolehtiminen. Maankäytön suunnittelua toteutetaan asiakaslähtöisesti kuntastrategian tavoitteiden mukaisesti. Mittaukseen ja kartoitukseen liittyvät tehtävät sekä niihin liittyvän tiedon tuottaminen.

Tehtävät

Vastuualueen suurimmat tehtäväkokonaisuudet ovat:

- maankäytön suunnittelutehtävät
- mittaus- ja kartoitustyöt
- Tonttien vuokraus ja myynti

Palvelusuunnitelma

Maankäytön suunnitelmia laaditaan ennakoiden ja priorisoiden kulloisenkin hetken ja tulevaisuuskuvan mukaiset tarpeet. Mittaus- ja kartoitustietoihin avataan avoimet rajapinnat mahdollisuuksien mukaan.

Hallintopalveluiden tuottaminen koko teknisen osaston tarpeisiin.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet			
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toimenpiteet
<i>Vaikuttavuustavoitteet</i>	<i>Vaikuttavuustavoitteet</i>		
Kunnan suunnitelmallinen kehittäminen	Kunta on aktiivinen maankäytön kehittämisessä ja suunnittelussa.	Kaavoitusreservi	asemakaavoitus

<i>Tuottavuustavoitteet</i>	<i>Tuottavuustavoitteet</i>		
Matkailun ja elinkeinojen hallitun kasvun turvaava asemakaavoitus	Kaunispään, Ivalon ja Inarin asemakaavojen saneeraus ja laajentaminen asiakaslähtöisesti nopeasti muuttuvassa toimintaympäristössä	Vuosittain rakennettavat alueet, Työpaikkojen määrän kehitys Väestön määrän kehitys	asemakaavoituksella turvataan yhdyskuntarakenteen kasvaminen ja kehittyminen Eri vastuualueiden tiivis yhteistyö
Yhdyskuntien kasvun edellyttävän maankäytön suunnittelun sujuvoittaminen	Sähköisten palveluiden kehittäminen	Asemakaava-alueen pinta-ala	resurssien varaaminen koulutuksesta huolehtiminen

Tunnusluvut

Tunnusluvut	2021 tp	2022 ta	2023 ta	2024 ts	2025ts
Asemakaavapinta-ala	1686 ha	1686 ha	1686 ha	1686 ha	1686 ha
Vapaat lomarakennustontit	3	0	0	0	0
Vapaat asuinrakennustontit	96	90	110	110	100
Vapaat teollisuustontit	11	14	10	10	6
vapaat liiketontit	3	2	2	2	2

Talousarvion perustelut

Kaavoitus

Asemakaavoja saneerataan ja laajennetaan rakennustoiminnan ylläpitämiseksi, yritysmahdollisuuksien parantamiseksi sekä vetovoimaisten vuokratonttien tuottamiseksi.

Maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistus sekä siihen liittyvät lainmuutokset edellyttävät henkilöstön

koulutusta suunnittelukaudella.

Mittaus ja kartoitus

Maanmittauslaitos on siirtynyt yleiseurooppalaiseen ETRS 89 koordinaattijärjestelmään. Oma suunnittelu ja kartta-aineisto siirretään ETRS 89 koordinaattijärjestelmään aineiston uudistumisen yhteydessä. Maanmittauslaitoksen tekemät laserkeilaukset helpottavat asemakaavan pohjakarttojen ajan tasallapitoa.

Alueiden myynti ja vuokraus

Tonttien saatavuutta ylläpidetään asemakaavoituksella.

3.6.2 Tekninen lautakunta/Yhdyskuntarakentaminen

Toiminta-ajatus

Yhdyskuntarakentaminen tuottaa turvallista ja viihtyisää asumista ja elinkeinotoimintaa tukevaa elinympäristöä.

Tehtävät

Vastuualueen suurimmat tehtäväkokonaisuudet ovat:

- katujen rakentaminen ja kunnossapito
- yleisten alueiden rakentaminen ja kunnossapito
- satamien rakentaminen ja kunnossapito
- maa- ja metsätilojen hoito
- liikunta- ja ulkoilualueiden rakentaminen ja kunnossapito
- moottorikelkkareittien rakentaminen ja kunnossapito
- hylättyjen ajoneuvojen siirtämiset (laki ajoneuvojen siirtämisestä 828/2008)

Palvelusuunnitelma

Yhdyskuntarakentamisen suurimmat tehtäväkokonaisuudet ovat:

- katujen rakentaminen ja kunnossapito
- yleisten alueiden rakentaminen ja kunnossapito
- satamien rakentaminen ja kunnossapito
- virkistysreittien rakentaminen ja kunnossapito
- moottorikelkkareittien rakentaminen ja kunnossapito
- venereittien merkitseminen
- pitkäaikaistyöttömien työllistäminen

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet			
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toimenpiteet
<i>Vaikuttavuustavoitteet</i> Yhdyskuntasuunnittelun vastuualue hoitaa sille kuuluvat tehtävät tehokkaasti, joustavasti ja taloudellisesti	<i>Vaikuttavuustavoitteet</i> Viihtyisän ja turvallisen kunnan kehittäminen	Asiakaspalaute	Lisätään tavoitetietoisuutta ja suunnitelmallisuutta
<i>Tuottavuustavoitteet</i> Asumisen ja elinkeinojen toimintaympäristöjen tuottaminen.	<i>Tuottavuustavoitteet</i> Uusien alueiden rakentaminen Vanhojen alueiden saneeraukset Ulkoilu- ja virkistysalueiden tuottaminen	Vuosittain rakennettavat uudet alueet Vanhojen alueiden saneeraukset	Resurssien varaaminen

Tunnusluvut

Tunnusluvut	2021 tp	2022 ta	2023 ta	2024 ts	2025 ts
Kaavateiden pituus	107,4 km	107,4 km	107,4 km	107,4 km	107,4 km
Venepaikkojen lukumäärä	455	456	456	456	456
Kunnossapidon piirissä olevien virkistysreittien pituus	19,1 km	19,1 km	19,1 km	19,1 km	19,1 km
Moottorikelkkareittien pituus	170 km	170 km	170 km	170 km	170 km
Työllistettyjen lukumäärä	14				
Henkilötyövuodet	6,1				

Talousarvion perustelut

Vuonna 2023 jatketaan katujen päällystämistä ja päällystevaurioiden korjaamista. Erityisenä kohteena on katujen runkorakenteiden kunnossapito, kuten reunapalteiden poistaminen ja ojien kunnostaminen. Katuvalojen saneerausta jatketaan suunnittelukaudella. Katujen ja yleisien alueiden saneerausta jatketaan suunnittelukaudella määrärahojen puitteissa.

Yksitysteiden kunnossapitoa avustetaan vuosittain kunnanhallituksen hyväksymin periaattein.

Kunnallistekniikan rakentaminen ja ylläpito hankitaan ostopalveluna. Kaikessa ympäristörakentamisessa huomioidaan mahdollisuuksien mukaan ikääntyvän väestön liikuntamahdollisuuksien kehittäminen.

Yhdyskuntarakentamisen vastuualueen tarjoamien palveluiden määrän tarve kasvaa kunnan matkailun ja väkiluvun lisääntyessä ja asemakaava-alueiden laajentuessa.

Matkailuympäristön kunnossapidon tehostamiseksi Saariselän alueelle palkataan kaksi kunnossapitotyöntekijää.

Vuorovaikutteisen infra- ja ympäristösuunnittelun tehostamiseksi tekniseen osastoon palkataan koko suunnittelukauden ajaksi määräaikainen suunnitteluinsinööri, jonka rakennusvalvontaan sisältyvän työpanoksen lisäksi 50 % suunnitetaan infra- ja ympäristösuunnitelmien tekemiseen.

3.6.3 Tekninen lautakunta/Rakennusvalvonta

Toiminta-ajatus

Lakisääteisten rakennusvalvonnan viranomaispalvelujen tuottaminen kunnan tarpeiden mukaisesti.

Tehtävät

Valvoa kaavojen noudattamista, huolehtia rakentamista ja muita toimenpiteitä koskevien lupien käsittelystä sekä valvoa rakennetun ympäristön kunnossapitoa.

Palvelusuunnitelma

- Auttaa ja neuvoa asiakkaita rakentamiseen liittyvissä kysymyksissä ja rakennuslupa-asioissa.
- Pyrkii nopeaan ja oikeudenmukaiseen päätöksentekoon lupa-asioissa, asiakasläheiseen palveluun sekä joustavaan rakennusaikaiseen valvontaan ja ohjaukseen.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toimenpiteet
<i>Vaikuttavuustavoitteet</i> Palvelukyky, tehokkuus Innovatiivisuus	<i>Vaikuttavuustavoitteet</i> Nopea ja joustava päätöksenteko Paperittomaan lupamenettelyyn siirtyminen	Lupamenettelyn käsitte-lyäika	Sähköisen arkiston luominen Rakennusvalvonnan laatusuunnitelman laatiminen
<i>Tuottavuustavoitteet</i> Terveellinen, turvallinen ja	<i>Tuottavuustavoitteet</i> Sujuva lupakäsittely ja rakennus-	Katselmusten saatavuus	Henkilöresurssista ja koulutuksesta

viihtyisä ympäristö	aikainen valvonta ja ohjaus		huolehtiminen
Tasapuolisuus ja oikeudenmukaisuus	Oikeudenmukaiset päätökset	oikaisuvaatimusten määrä	Toimiva yhteistyö, ennakoiva ohjaus ja valvonta Rakennusvalvonnan laatusuunnitelman käyttöönotto

Tunnusluvut

Tunnusluvut	2021 tp	2022 ta	2023 ta	2024 ts	2025 ts
Myönnetyt luvat yhteensä	413 kpl	300 kpl	300 kpl	300 kpl	300 kpl
Valmistuneet kerrosalat	15366 m ²	25000 m ²	25000 m ²	25000 m ²	25000 m ²
rakennus- ja toimenpide-luvat	210 kpl	200 kpl	200 kpl	200 kpl	200 kpl
Rakennuslupakatselmukset	518 kpl	368 kpl	368 kpl	368 kpl	368 kpl

Talousarvion perustelut

Toimiala on jatkuvassa lainsäädäntömuutoksessa, joten henkilöstön koulutus on tärkeää. Maankäyttö- ja rakennuslain uudistus on vireillä ja sitä tulee seurata, jotta pystytään valmistautumaan tuleviin muutoksiin.

Säädösmuutokset ja rakennusluvassa edellytettävät asiat ja asiakirjat ovat lisääntyneet jatkuvasti. Sähköisen asioinnin myötä asiakkaiden odotus on, että lupahakemukseen reagoidaan muutamassa työpäivässä. Se tarkoittaa sitä, että perusasioiden lisäksi myös lupahakemuksen teknisten suunnitelmien läpikäynti ja mahdollinen poikkeamisen tarve tulee tehdä aikaisempaa nopeammin. Sähköisen asioinnin negatiivisena puolena on lupahakemusten jättäminen hyvinkin puutteellisenä. Lupahakemukset keskittyvät edelleen touko-lokakuulle, samoin kuin katselmuksetkin. Ruuhkahuippujen hoitamiseen rakennusvalvonta tarvitsee lisäresurssia, joten talousarviossa on varauduttu suunnitteluinsinöörin määräaikaisen viran täyttämiseen koko suunnittelukaudelle.

3.6.4 Ympäristöterveydenhuolto, ympäristönsuojelu ja maaseututoimi

Toiminta-ajatus

Ympäristöyksikön vastuualueena on huolehtia terveysvalvonnasta, eläinlääkintähuollosta sekä maaseutuhallinnosta Inarin ja Utsjoen kuntien yhteistoiminta-alueella. Tulosalueen tavoitteena on turvata terveellinen, viihtyisä ja monimuotoinen ympäristö sekä tarjota laadukkaat palvelut alueen toimijoille ja kuntalaisille.

Ympäristönsuojelun viranomaistehtävät ovat siirtyneet 1.1.2020 Arktisen Lapin ympäristönsuojelu yhteistoiminta-alueen hoidettavaksi.

Ympäristöterveydenhuolto ja maaseututoimi eivät siirry 1.1.2023 alkaen hyvinvointialueelle. Alustavasti on suunniteltu, että ympäristöterveydenhuolto siirtyisi hyvinvointialueelle 1.1.2026 alkaen. Maaseututoimen osalta asia on vielä valmisteluvaiheessa ministeriössä. Siirtymäajaksi palvelut jäävät kunnan tuotettavaksi.

Tehtävät

Ympäristöterveydenhuollon tehtävänä on vähentää ja ennaltaehkäistä ihmisten terveyttä uhkaavia tekijöitä ja terveyshaittoja. Terveysvalvontaan sisältyy elintarviketurvallisuuden, terveydensuojelun ja tupakkalain valvonta. Elintarvikevalvonnassa valvotaan elintarvikkeita ja niiden valmistusta, markkinointia, kuljetusta, kaupantoa ja tarjoilua sekä selvitetään elintarvikeperäisiä epidemioita. Terveysuojelulain mukaiseen valvontaan sisältyvät mm. asuinhuoneistot, koulut ja oppilaitokset, lasten päivähoitopaikat, hoitokodit ja palvelutalot, kokoontumishuoneistot, uimarannat, uimahallit ja talousveden terveydellinen valvonta.

Eläinlääkintähuollon tehtäviin kuuluvat eläinlääkäripalvelut, eläinsuojelu ja eläinten hyvinvoinnin valvonta, eläinlääkintähuoltoon sisältyvä elintarvikkeiden turvallisuuden valvonta, eläintautien vastustaminen ja ennaltaehkäiseminen.

Maaseututoimen tehtävänä on hoitaa lakisääteiset maaseutuelinkeinoviranomaisen tehtävät yhteistoiminta-alueella sekä Mavin yhteistoiminta-alueen maksajavirastolle säätämät tehtävät ohjeiden ja määräysten mukaan. Erityspiirteinä ovat luontais- ja poroelinkeino- sekä kolttalain mukaiset tehtävät.

Tulosalueen toimielimenä ja viranomaisena jatkaa 1.1.2023 sosiaali- ja terveyslautakunnan nimeämä ympäristöjaosto.

Ympäristönsuojelun viranomaispalvelut tuotetaan Arktisen Lapin ympäristönsuojelun yhteistoiminta-alueelta.

Palvelusuunnitelma

Ympäristöterveydenhuolto: Ympäristöterveydenhuollon valvontaohjelma on laadittu ja hyväksytty vuosille 2020-2024. Vuosittainen eri lakien mukainen tarkastussuunnitelma laaditaan jokaiselle vuodelle erikseen ja hyväksytetään ympäristöjaostolla. Tavoitteena on 70-90 %:n toteuma paikalliseen valvontasuunnitelmaan nähden. Neuvonta- ja ohjauskäyntejä lisätään lakiuudistusten mukaisesti.

Eläinlääkintähuolto: Tuotetaan kunnalle määrätyt lakisääteiset peruseläinlääkäripalvelut ja valtion virkaeläinlääkärin palvelut koko yhteistoiminta-alueella. Panostetaan siihen, että kunnaneläinlääkärille osoitetut valvontatehtävät toteutetaan valvontasuunnitelman 2023-2024 mukaisesti. Vastaanottoiloja ja eläinlääkinnän palveluita kehitetään edelleen vuoden 2023 aikana (Röntgenlaitteiston käyttöönotto Ivalossa ja Utsjoen uusien tilojen varustelu).

Maaseututoimi: Hoidetaan Inarin ja Utsjoen kunnan maaseutuelinkeinoviranomaistehtävät yta-sopimusten mukaisesti sekä Ruokaviraston yhteistoiminta-alueen maksajavirastolle säätämät tehtävät ohjeiden ja mää-

räysten mukaan.

Ympäristönsuojelu: Huolehditaan siitä, että ympäristönsuojelun viranomaistehtävät ja -palvelut tuotetaan tehokkaasti ja laadukkaasti alueellemme yhteistoiminta-aluesopimuksen mukaisesti.

Strategiset pitkän aikavälin tavoitteet			
Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet	Mittari ja vertailuarvo	Toimenpiteet
<i>Vaikuttavuustavoitteet</i> Palvelukyky, tehokkuus, osaaminen	<i>Vaikuttavuustavoitteet</i> Asiantunteva, luotettava, tasa- puolinen ja joustava viranomais- toiminta		Sähköisen asioinnin lisääminen Henki- löresursseista ja koulutuksesta huo- lehtiminen (ILPPA, VIPU jne.) Toimiva yhteistyö, joustavat työtavat, asiakkaiden ohjaus ja neuvonta
<i>Tuottavuustavoitteet</i> Terveellinen, turvallinen ja viihtyisä ympäristö	<i>Tuottavuustavoitteet</i> Ympäristö- ja terveyshaittojen ennakoiva ehkäiseminen	Toimialakohtaiset valvon- tasuunnitelmat	Valvontasuunnitelmien noudattami- nen, toimijoiden neuvonta ja ohjaa- minen.

Tunnusluvut

Tunnusluvut	2021 tp	2022 ta	2023 ta	2024 ta	2025 ta
Ympäristöterveydenhuollon tarkas- tukset (etl, tsl, tupl, asterv) Näytteet	120	100-180	100-180		
Eläinlääkintähuollon käynnit		2000-2800	2500-3500	2500-3500	2500-3500
- hyötyeläimet	271	200-300	200-300	200-300	200-300
- lemmikit	2960	2500-3200	2500-3200	2500-3200	2500-3200
- valvonta käynnit	20	20-30	20-30	20-30	20-30
Maaseutuhallinnon tuki- ja kor- vauspäätökset (+ lausunnot ja tarkastukset)	451 (24 lausuntoa, 20 tarkastusta)	300-500	300-500		

Tunnusluvut	2021 tp (1 000 €)	2022 ta (1 000 €)	2023 ta (1 000 €)	2024 ts (1 000 €)	2025 ts (1 000 €)
Talous					
Toimintatulot	121	135	145	148	150
Toimintamenot	-601	-705	-770	-790	-810
Toimintakate (sitova)	-480	-570	-625	-642	-660

Talousarvion perustelut

Elintarvikelaissa ja terveydensuojelulaissa määritellyille kohteille on asetettu v. 2022 veroluonteinen valvonnan perusmaksu, joka lisää valvonnasta kertyviä maksutuottoja. Vuosimaksun vaikutus tuloihin täsmentyy v. 2023 aikana.

Kunnaneläinlääkäreiden työsidonnaisuuden ja työn kuormittavuuden keventämiseksi lähemmäksi työehtosopimuksen suosituksia, on vuodelle 2023 esitetty perustettavan neljäs kunnaneläinlääkärin virka. Tämän vaikutus talousarvioon on esitetty perusteluineen toiminnallisissa muutoksissa.

Toimitila- ja leasingvuokrat nousevat, johtuen Utsjoen tilavammista vastaanottotiloista ja röntgenlaitteistosta.

Ympäristönsuojelun yhteistoiminta-alueiden kuntakohtaiset maksuosuudet määräytyvät asukaslukujen suhteessa. Inarin kunnan osuus on näin ollen noin 34 % kokonaiskustannuksista. Arktisen Lapin ympäristönsuojelulta saatujen arvioiden mukaan kustannukset ovat nousemassa mm. henkilöstökulujen lisääntymisen vuoksi.

3.7. Kohderahoitteisen tehtävän käyttötalousosa

Kohderahoitteiset tehtävät ovat tehtäviä, jotka ovat sekä käyttötalouden että investointien osalta sidottu tuloarvioin ja määrärahoihin talousarvioon sekä tehtäviin joiden menoihin ja tuloihin ei rahoituseriä lukuun ottamatta osoiteta määrärahaa tai tuloarvioita. (Kuntaliitto 2016.)

Kohderahoitusta sovelletaan palveluja tuottavissa tehtävissä kuten liikelaitoksissa, muissa taseyksiköissä sekä nettoperiaatteella toimivissa yksiköissä, jotka saavat varsinaisen toimintansa rahoituksen kokonaan tai osittain korvauksena tuottamistaan palveluista. (Kuntaliitto 2016.)

Kohderahoitteisen tehtävän käyttötalousosassa esitetään tehtävän palvelusuunnitelman kuvaus, tehtävän tavoitteet ja niiden toteutumista mittaavat tunnusluvut, tehtävän tulosbudjetti ja tehtävän kokonaiskustannukset.

3.7.1 Kalatalouden kehittämisrahasto

Tehtäväkohtaiset tavoitteet

Rahaston keskeisenä tavoitteena on huolehtia rahaston varojen tuotolla kunnan ja valtion (MMM) 16.12.2008 allekirjoitetun sopimuksen toteuttamisesta ja toissijaisesti Inarin kalatalouden kehittämisestä ja hoidosta.

Rahaston menot sopeutetaan tuloihin.

Rahaston erityistavoitteet

1. Kalatalouden kehittämisvarat on eriytetty kunnan varoista. Osa varoista on sijoitettu Inarin kalanviljelylaitokseen ja lainattu Inergia Oy:lle Inarin Lapin Vesi Oy:n osakkeiden ostoon. Muutoin sijoitettujen varojen hoito on kilpailutettu. Tavoitteena on saada sijoitetuille varoille vähintään kolmen prosentin tuotto.
2. Kalatalouden kehittäminen rahoitetaan rahaston varoilla ja niistä saatavilla tuotoilla.
3. Rahaston toiminta sopeutetaan käytettävissä oleviin varoihin ja niistä saataviin tuottoihin.
4. Rahaston käytännön tehtävät toteutetaan kuntakonsernin omana työnä.

Palvelusuunnitelma:

Rahaston tehtävä on Inarin kunnan ja maa- ja metsätalousministeriön välisen sopimuksen mukaisesti kehittää alueen kalataloutta ja vesistöjen muuta käyttöä. Rahasto huolehtii käytettävissä olevien varojensa rajoissa kalankäsittelytilojen ja jäähileasemien ylläpidosta ja kehittämisestä, kalanpoikasten istutuksista sekä tutkimus- ja kehittämishankkeista. Rahasto saa tuottoa sijoitetusta n. 4,4 milj. euron pääomasta. Kalanviljelylaitokseen on sijoitettu varoja n. 1,9 milj. euroa. Laitos on edelleen vuokrattu Luonnonvarakeskukselle (Luke) 20 vuodeksi ja vuokra 8 %:n pääomasta. Inarin kunta maksaa korkoa liittyen Kalatalousrahaston maksamaan Inarin kalanviljelylaitoksen vesi- ja viemäri liittymismaksuun. Kalatalousrahasto on maksanut aikanaan Inarin kalanviljelylaitoksen vesi- ja viemäri liittymismaksun 122 000 euroa. Vuonna 2012 on sovittu, että kunta maksaa em. pääomalle korkoa samoin perusteiden kuin RKTL (nyk. Luke) maksaa tuottoa kalanviljelylaitokseen sijoitetulle pääomalle eli 8 %. Inergia Oy:lle on lainattu n. 1,2 milj. euroa Inarin Lapin Vesi Oy:n osakkeiden ostoon (korko 5,2 %), loput n. 1,3 milj. euroa on sijoitettu Elite Alfred Berg Oy:n kautta.

Rahastolla on hallitus, johon kuuluu kunnan edustajien lisäksi edustajat Maa- ja metsätalousministeriöstä, Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksesta, Metsähallituksesta, Luonnonvarakeskuksesta, Inarin kalastusalueesta ja Saamelaiskäräjistä. Lisäksi kunnanhallitus on 2.9.2019 päättänyt, että hallituksen kokouksiin kutsutaan asiantuntijajäseneksi läsnäolo- ja puheoikeudella kaupallisten kalastajien edustaja.

STRATEGISET PITKÄN AIKAVÄLIN TAVOITTEET			
Tavoitteet ja tunnusluvut	Tavoitearvo	Tavoiteluokka	Pääöstaso
Kannattavuus			
Inergia Oy:n antolainan (1,2 milj.) korkotuotto	5,2 %		
Sijoitetun pääoman tuotto	vähintään 3 %		

Tunnusluvut

Tunnusluvut	2021 tp (1 000 €)	2022 ta (1 000 €)	2023 ta (1 000 €)	2024 ts (1 000 €)	2025 ts (1 000 €)
Talous					
Toimintatulot	224	211	214	218	222
Toimintamenot	-241	--229	-239	-243	-248
Toimintakate (sitova)	-17	-18	-25	-25	-26

Talousarvion perustelut

Rahasto huolehtii käytettävissä olevien varojensa rajoissa kalankäsittelytilojen ja jäähileasemien ylläpidosta ja kehittämisestä, kalanpoikasten istutuksista sekä tutkimus- ja kehittämishankkeista. Rahaston menot sopeutetaan tuloihin.

Hallintosäännön mukaan rahasto kuuluu kunnanhallituksen alaiseen hallinto-osastoon. Rahastolla ei ole omaa henkilöstöä. Kalatalouden kehittämisrahaston elinkeinollinen toiminta kuuluu elinvoimalautakunnan tehtäviin ja toimivaltaan.

TULOSLASKELMA

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	2024	2025	Muutos TA 2022 / TA 2023
Kalatalouden kehittämisrahasto						
Tilin nimi						
TOIMINTATUOTOT	223 431	211 120	215 019	218 674	222 830	1,85%
Myyntituotot	16 856	10 150	10 485	10 663	10 866	
Maksutuotot	26 972	30 450	28 924	29 416	29 975	-5,01%
Muut toimintatuotot	179 603	170 520	175 610	178 595	181 989	2,98%
TOIMINTAKULUT	-240 771	-229 190	-240 172	-244 258	-248 904	4,79%
Henkilöstökulut	-450	-308	-309	-318	-328	0,24%
Palvelujen ostot	-76 547	-65 975	-72 310	-73 539	-74 937	9,60%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-162 624	-162 400	-167 346	-170 191	-173 425	3,05%
Muut toimintakulut	-1 150	-507	-207	-210	-214	
TOIMINTAKATE	-17 339	-18 070	-25 153	-25 584	-26 074	39,20%
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	145 946	139 760	144 760	144 760	144 760	3,58%
Korkotuotot	72 821	74 760	79 760	79 760	79 760	6,69%
Muut rahoitustuotot	74 731	65 000	65 000	65 000	65 000	0,00%
Muut rahoituskulut	-1 606					
VUOSIKATE	128 607	121 690	119 607	119 176	118 686	-1,71%
POISTOT JA ARVONALENTUMISE	-82 688	-75 000	-80 000	-80 000	-75 000	6,67%
Suunnitelman mukaiset poistot	-82 688	-75 000	-80 000	-80 000	-75 000	6,67%
TILIKAUDEN TULOS	45 919	46 690	39 607	39 176	43 686	-15,17%
TILINPÄÄTÖSSIIRROT	-45 919	-46 690	-39 607	-39 176	-43 686	-15,17%
Rahastojen muutos	-45 919	-46 690	-39 607	-39 176	-43 686	-15,17%

3.7.2 Ruokapalvelu liikelaitos

Tehtäväkohtaiset tavoitteet

Ruokapalvelu liikelaitos tuottaa ateriapalveluita hyvinvointialueelle, kuntakonsernin sisällä kunnan eri hallintokunnille ja kunnan osakeyhtiöille sekä henkilöstöruokailuun. Kokous – ja cateringpalveluita liikelaitos tuottaa kuntakonsernin sisällä eri hallintokunnille ja osakeyhtiöille sekä valtion laitoksille tai vastaaville resurssien mukaan. Ruokapalvelun liikevaihdosta 98 % muodostuu kuntakonsernin sisäisestä myynnistä.

Tavoitteena on ravitsemussuositusten mukaisesti valmistettujen sekä laadukkaiden ja asiakkaiden tarvetta vastaavien ateriapalvelujen tuottaminen ja oman toiminnan kehittäminen. Ruokalistojen ravitsemussuositusten mukaista sisältöä tarkastellaan yhdessä Ravistamo Oy:n ravitsemusterapeuttien kanssa. Oman toiminnan kehittämisessä pyritään edistämään lähiruokan käyttöä hyödyntämällä lähiruoka -hankkeesta saatua toimintamallia. Jatketaan edelleen reseptiikan kehittämistä ja edistetään alueellista yhteistoimintaa. Lähialueen kuntien kanssa tehdään yhteistyötä mm. yhteishankinnoissa.

Omaa toimintaa kehitetään osallistumalla *Kokonaisvaltaista ruokakasvatusta varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen* -hankkeeseen, hankkeen tavoitteena on tukea ruokakasvatustoiminnan kehittämistä koko kunnan tasolla.

Uuden koulukeskuksen keittiön toiminta käynnistyi osittain 16.9.2022. Toiminta pyritään siirtämään kokonaisu-

desaan koulukeskus Kaarteen keittiölle lokakuun -22 aikana. Toiminnan täysipainoisen siirtymisen viivästys on Ruokapalvelu liikelaitoksesta johtumattomista syistä.

Varaudutaan hyvinvointialueen perustamiseen liittyviin muutoksiin.

Asiakastyytyvää arvioidaan vuosittain toteutettavilla eri asiakasryhmille kohdennetuilla asiakaskyselyillä ja asiakaspalautteella. Ravitsemussuositusten toteutumista seurataan ruokatuotannon ohjausjärjestelmällä. Liikelaitoksen tavoitteena on kustannuksellisesti ja ajallisesti hallittu toiminta, joiden saavuttamiseksi toiminnassa hyödynnetään ruokatuotannon ohjausjärjestelmää.

STRATEGISET PITKÄN AIKAVÄLIN TAVOITTEET

Palvelusuunnitelma:

1. Liikelaitoksen liikevaihto kattaa oman toiminnan ja tavanomaiset investoinnit.
2. Liikelaitoksen toiminnan tavoitteena ovat asiakkaiden tarpeet ja odotukset, toiminnan kannattavuus sekä laadukkaat ja tehokkaasti tuotetut ruokapalvelun tuotantoprosessit.
3. Liikelaitos pyrkii huomioimaan toiminnassaan tavoitteiden mittaamisen, arvioinnin ja tuottavuuden seurannan.

Tavoitteet ja tunnusluvut	Tavoitearvo	Tavoiteluokka	Päätöstaso
Palvelun laatu			
Asiakastyytyväisyys	➤ 4		
Toimitusaika	< 2vkoa		
Taloudellisuus ja hinnoittelu			
Yksikköhinta kunnallisen tuotannon keskiarvosta	< 95%	Vaikuttavuus	Jhtk
		Tuotanto	Jhtk
Kannattavuus			
Katetuotto %	>32%	Tuotanto	Jhtk
Sijoitetun pääoman tuotto			
Ympäristötavoitteet			
Kuormitusaste	>10	Kannattavuus	Jhtk
Investoinnit			
Kustannusarvio			

Vuoden 2023 hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen tavoitteet ja toimenpiteet		
Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen tavoite	Toimenpide	Mittari
Ruokakasvatuksen edistäminen	Kokonaisvaltainen ruokakasvatus -hankkeeseen osallistuminen yhdessä varhaiskasvatuksen ja peruskoulujen kanssa	toteutunut / ei toteutunut
Kuntalaisten hyvän ravitsemuksen edistäminen	Ruokalistojen ravitsemuksellisen sisällön tarkastelu yhdessä Ravistamo Oy:n ravitsemusterapeuttien kanssa	Seuranta ruoantuotannon JAMIX-ohjausjärjestelmän avulla
Lähirooan osuuden lisääminen	Paikallisesti tuotettua ruokaa tarjotaan ainakin kerran kuukaudessa	toteutunut / ei toteutunut
Säännöllinen yhteistyö asiakkaiden kanssa	Säännölliset yhteistyöpalaverit asiakkaiden kanssa kaksi kertaa vuodessa	toteutunut / ei toteutunut

Tunnusluvut

Tunnusluvut	2021 tp (1 000 €)	2022 ta (1 000 €)	2023 ta (1 000 €)	2024 ts (1 000 €)	2025 ts (1 000 €)
Talous					
Toimintatulot	1486	1535	1300	1322	1347
Toimintamenot	-1702	-1539	-1420	-1453	-1488
Toimintakate (sitova)	--216	-3	-120	-131	-141

Talousarvion perustelut

Ruokapalvelu on aloittanut liikelaitoksena vuoden 2007 alusta. Sivistisosasto sekä hyvinvointialue ovat ateriapalveluiden suurimmat ostajat.

Ulkoisia asiakkaita ovat mm. kunnan henkilökunta (ateriamaksut), kunnan osakeyhtiöt sekä kuntayhtymä.

Henkilöstökustannukset ovat suurin menoerä n. 771 687 €. Kuluvan vuoden talousarvioon verrattuna vuoden 2023 talousarvion netto on 116 180 € suurempi. Henkilöstömäärä on 18,96 henkilötyövuotta.

Elintarvikekustannusten osuus kokonaiskustannuksista on n. 36 %.

	TP 2021	Alkuperäinen TA 2022	TA 2022 muutos	Muutettu TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	Muutos % TA 2022 / 2023
RUOKAPALVELU liikelaitos								
TOIMINTATUOTOT	1 485 921	1 535 433		1 535 433	1 300 000	1 322 100	1 347 220	-15,3 %
Myyntituotot	1 479 080	1 535 433		1 535 433	1 300 000	1 322 100	1 347 220	
Tuet ja avustukset	6 722							
Muut toimintatuotot	120							
TOIMINTAKULUT	-1 702 010	-1 538 860		-1 538 860	-1 419 607	-1 452 922	-1 488 320	-7,7 %
Henkilöstökulut	-682 027	-750 424		-750 424	-771 687	-794 837	-818 682	2,8 %
Palvelujen ostot	-211 372	-164 900		-164 900	-243 082	-189 101	-192 694	47,4 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-718 235	-565 100		-565 100	-393 502	-405 950	-412 713	-30,4 %
Muut toimintakulut	-90 376	-58 436		-58 436	-11 336	-63 034	-64 231	
TOIMINTAKATE	-216 089	-3 427		-3 427	-119 607	-130 822	-141 100	3390,6 %
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	3							
Muut rahoitustuotot	15							
Muut rahoituskulut	-12							
VUOSIKATE	-216 085	-3 427		-3 427	-119 607	-130 822	-141 100	3390,6 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-21 985	-20 554		-20 554	-22 000	-25 000	-30 000	7,0 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-21 985				-22 000	-25 000	-30 000	
Kertaluonteiset poistot		-20 554		-20 554				-100,0 %
TILIKAUDEN TULOS	-238 071	-23 981		-23 981	-141 607	-155 822	-171 100	490,5 %
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-238 071	-23 981		-23 981	-141 607	-155 822	-171 100	490,5 %

3.7.3 Tilapalvelu liikelaitos

Tehtäväkohtaiset tavoitteet

Tilapalvelu liikelaitos tuottaa hallintokuntien toimintojen tarpeisiin soveltuvia kohtuuhintaisia toimitiloja.

Palvelusuunnitelma:

Inarin Kiinteistöt Oy tuottaa Tilapalvelun rakennuksiin kiinteistö- ja laitoshuollon palvelut Inarin Kiinteistöt Oy:n ja Tilapalvelun välisen palvelusopimuksen mukaisesti, jota päivitetään tarvittaessa. Tilapalvelu liikelaitos pyrkii tehostamaan kiinteistöjen käyttöasteita yhdessä käyttäjien kanssa ja pyrkimään eroon vajaalla käytöllä olevista tiloista.

STRATEGISET PITKÄN AIKAVÄLIN TAVOITTEET

Tavoitteet ja tunnusluvut		Tavoiteluokka	Päätöstaso
Korjausvelan pienentäminen Korjausvelan määrä 2022 lopussa (vuoden 2019 hintatasossa)	11,6 milj.€	100 € / m ²	425 € / m ²
Energiankulutuksen vähentäminen Rakennusten energiatodistusten mukaiset energialuokat 2016 pää- sääntöisesti luokkaa F	Uudisrakentamisessa vähintään luokka A	Uudisrakentamisessa vähintään luokka A	Uudisrakentamisessa vähintään luokka A
Toimintojen tiivistäminen Käyttöasteen nostaminen ja vähällä käytöllä olevista rakennuksista luopuminen.	27 780 m ² 7010 hlö	4 m ² / asukas	3,96 m ² / asukas

Tunnusluvut

Tunnusluvut	2021 tp (1 000 €)	2022 ta (1 000 €)	2023 ta (1 000 €)	2024 ts (1 000 €)	2025 ts (1 000 €)
Talous					
Toimintatulot	4825	4158	3969	4036	5233
Toimintamenot	-3482	-3536	-4202	-3765	-4841
Toimintakate (sitova)	1342	621	-233	271	392

Talousarvion perustelut

Peruskunnalle vuokrattujen tilojen vuokriin sisältyvät energian, veden, jätehuollon, vakuutusten sekä rakennusten ja alueiden kunnossapidon lisäksi laitoshuolto kiinteistökohtaisesti sovitun mitoituksen mukaan, kiinteistöhoito- ja talonmiespalvelut sopimuksen mukaan sekä pääomakustannukset. Kustannuksia vuodelle 2023 nostaa Pienyritystalon purkukustannukset. Investointipuolella on huomioituna Inarin uuden koulun rakennuttamiskustannukset suunnitelmakaudella.

	TP 2021	Alkuperäinen TA 2022	TA- muutokset 2022	Muutettu TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	Muutos % TA 2022 / 2023
TILAPALVELU liikelaitos								
TOIMINTATUOTOT	4 824 527	4 157 791		4 157 791	3 969 029	4 036 502	5 233 196	-4,5 %
Myyntituotot	36 011	0		0	4 545	4 622	4 710	
Maksutuotot	61							
Tuet ja avustukset	150							
Muut toimintatuotot	4 788 305	4 157 791		4 157 791	3 964 484	4 031 880	5 228 486	-4,6 %
TOIMINTAKULUT	-3 482 292	-3 535 872		-3 535 872	-4 201 871	-3 765 539	-4 841 473	18,8 %
Henkilöstökulut	-128 933	-131 714		-131 714	-195 024	-139 081	-143 254	48,1 %
Palvelujen ostot	-1 746 815	-1 872 189		-1 872 189	-2 384 556	-1 976 588	-3 017 002	27,4 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 216 280	-1 131 015		-1 131 015	-1 204 369	-1 224 843	-1 248 115	6,5 %
Muut toimintakulut	-390 264	-400 954		-400 954	-417 922	-425 027	-433 102	
TOIMINTAKATE	1 342 235	621 919		621 919	-232 842	270 963	391 723	-137,4 %
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-43 243	-65 000		-65 000	-50 000	-50 000	-60 000	-23,1 %
Muut rahoitustuotot	260							
Korkokulut	-43 296	-65 000		-65 000	-50 000	-50 000	-60 000	-23,1 %
Muut rahoituskulut	-207							
VUOSIKATE	1 298 992	556 919		556 919	-282 842	220 963	331 723	-150,8 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-2 275 665	-2 374 541		-2 374 541	-863 441	-855 000	-855 000	-63,6 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-883 621	-821 400		-821 400	-863 441	-855 000	-855 000	5,1 %
Arvonalentumiset	-1 392 044	-1 553 141		-1 553 141				-100,0 %
TILIKAUDEN TULOS	-976 673	-1 817 622		-1 817 622	-1 146 283	-634 037	-523 277	-36,9 %
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-976 673	-1 817 622		-1 817 622	-1 146 283	-634 037	-523 277	-36,9 %

3.7.4 Saariselän kehittämisrahasto

Tehtäväkohtaiset tavoitteet

Saariselän kehittämisrahasto toteuttaa Inarin kunnan ja Metsähallituksen Laatumaan välillä 29.11.2011 allekirjoitettua sopimusta sopimuksen 6 kohdan 6 momentin mukaisesti: ”Kiinteistökehityksen aikaansaamat nettotuotot tämän sopimuksen tarkoittamalla alueella kunta ja kunnan omistama rinneyhtiö sitoutuvat käyttämään Saariselän laskettelu- ja hiihto-olosuhteiden sekä Saariselän kehittämiseen.”

Inarin kunta ja Laatumaa ovat vuosien kuluessa tehneet useita maankäyttö sopimuksia. Vuotuudessa tilinpäätöksessä on tehty solmituista sopimuksista yhteenveto. Sopimusten yhteisarvo vuoden 2014 lopussa oli 9.165.818 euroa. Sopimuksissa seuraavia tulevien vuosien rakentamisvastuita vuoden 2014 lopussa oli 1.283.741 euroa. Sopimuskannassa on tulevien vuosien saatavakirjauksia 1.020.504 euroa ja korkotuottokirjauksia 470.000 euroa eli yhteensä 1.490.504 euroa. Sopimusvastuut on siirretty vuoden 2015 alusta Saariselän kehittämisrahastoon sellaisena kuin sopimuskanta oikeuksineen ja velvoitteineen vuoden 2014 lopussa oli.

Saariselän kehittämisrahaston sääntöjä, tehtävänjakoa Saariselkä Oy:n kanssa sekä talousarvioperusteita tarkastellaan edelleen vuoden 2022 aikana.

Palvelusuunnitelmat

Toiminnan sisältö on määritelty valtuuston 27.3.2014 hyväksymässä säännössä: Rahaston tarkoituksena on Inarin kunnan ja Metsähallituksen Laatumaan välisen sopimuksen 29.11.2011 kohdan 6 mukaisesti; kiinteistökehityksen aikaansaamat nettotuotot kunta sitoutuu käyttämään Saariselän laskettelu - ja hiihto - olosuhteiden sekä Saariselän kehittämiseen. Rahaston tarkoituksena on vastata ensi vaiheessa Saariselän rinnealueen asemakaavan kunnallistekniikan toteutuksen rahoituksesta.

Tunnusluvut

Tunnusluvut	2021 tp (1 000 €)	2022 ta (1 000 €)	2023 ta (1 000 €)	2024 ts (1 000 €)	2025 ts (1 000 €)
Talous					
Toimintatulot	563	200	260	260	260
Toimintamenot	43	-30	-50	-51	-52
Toimintakate (sitova)	520	170	210	209	208

Talousarvion perustelut

Saariselän kehittämisrahaston tuotto-odotus perustuu Inarin kunnan ja Metsähallituksen Laatumaan väliisiin maankäyttökorvaussopimuksiin tai vastaaviin Saariselkään liittyviin sopimuksiin. Saariselän kiinteistökaupan kehittyminen vaikuttaa merkittävästi Saariselän kehittämisrahaston taloudellisiin toimintaedellytyksiin. Investointihankkeet koko suunnittelukaudelle selvitetään investointiohjelmassa.

	TP 2021	Alkuperäinen TA 2022	TA-muutokset 2022	Muutettu TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	Muutos % TA 2022 / 2023
SAARISELÄN KEHITTÄMISRAHASTO								
(taseyksikkö)								
TOIMINTATUOTOT	562 937	200 000		200 000	260 000	260 000	260 000	30,0 %
Muut toimintatuotot	562 937	200 000		200 000	260 000	260 000	260 000	30,0 %
TOIMINTAKULUT	-43 012	-30 450		-30 450	-50 462	-51 320	-52 295	65,7 %
Palvelujen ostot	-40 532	-30 450		-30 450	-50 462	-51 320	-52 295	65,7 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 480							
TOIMINTAKATE	519 925	169 550		169 550	209 538	208 680	207 705	23,6 %
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-5 215	-10 000		-10 000	-5 000	-5 000	0	-50,0 %
Korkokulut	-5 215	-10 000		-10 000	-5 000	-5 000	0	-50,0 %
VUOSIKATE	514 710	159 550		159 550	204 538	203 680	207 705	28,2 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-335 303	-199 912		-199 912	-242 200	-210 000	-200 000	21,2 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-335 303	-199 912		-199 912	-242 200	-210 000	-200 000	21,2 %
TILIKAUDEN TULOS	179 408	-40 362		-40 362	-37 662	-6 320	7 705	-6,7 %
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	179 408	-40 362		-40 362	-37 662	-6 320	7 705	-6,7 %

4. TULOSLASKELMAOSA

4.1 Tulovero- ja kiinteistöveroprosentit

Talousarvio ja -suunnitelma on valmisteltu seuraavien veroprosenttien pohjalta:

Tuloveroprosentti v. 2023 on 6,36.

Hyvinvointialueuudistuksen jälkeen ansiotuloverotuksen muutokset toteutetaan nykyisen verojärjestelmän sisällä. Kuntien tuloja siirretään valtiolle, joka rahoittaa hyvinvointialueiden toimintaa. Merkittävä osa tulojen siirtoa tehdään kunnallisveron kautta. Kaikkien kuntien kunnallisveroprosentteja alennetaan 12,64 prosenttiyksiköllä ja valtion verotusta kiristetään vastaavasti.

Kuntien vuoden 2023 tuloveroprosenttien määrittämisestä on säädetty sosiaali- ja terveydenhuolto- ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaantulusta annetun lain 55 §:n muuttamisesta annetussa laissa: " Kunnanvaltuuston on määrättävä vuoden 2023 tuloveroprosentiksi vuoden 2022 tuloveroprosentti vähennettynä 12,64 prosenttiyksiköllä."

Kiinteistöveroprosentit v. 2023:

1. yleinen kiinteistöveroprosentti 1,35
2. vakituisten asuinrakennusten veroprosentti 0,55
3. muiden kuin vakituisten asuntojen veroprosentti 1,15
4. rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentti 3,00
5. yleishyödylliset yhteisöt 0,00
6. voimalaitosrakennuksen veroprosentti on yleinen kiinteistöveroprosentti

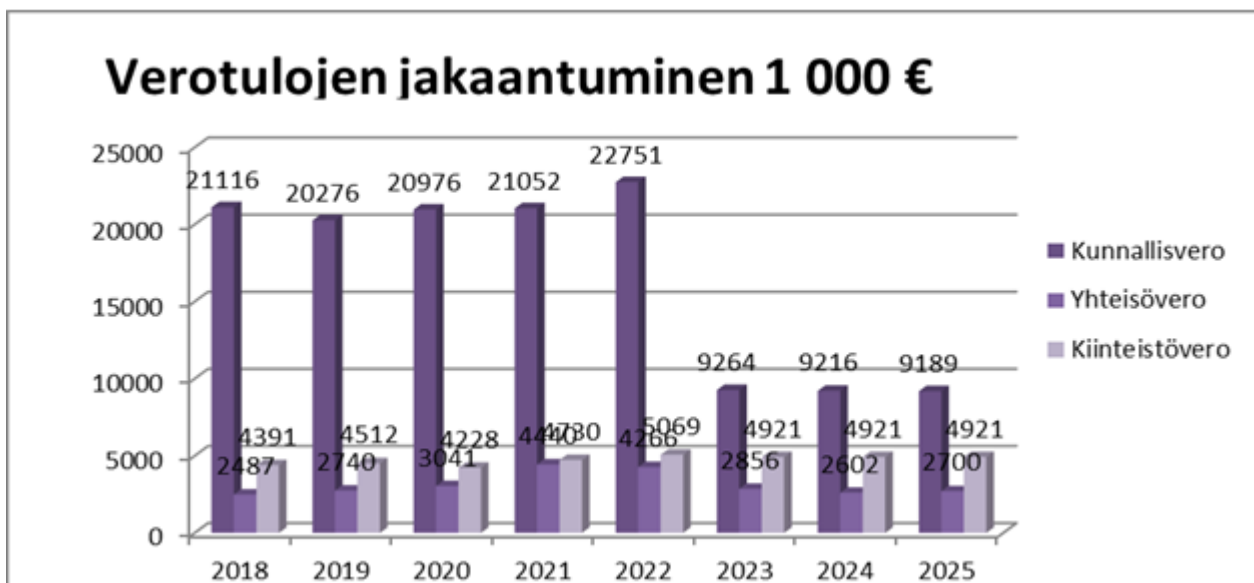
Talouden ja työllisyyden myönteinen kehitys on näkynyt positiivisesti sekä kunnallis- että yhteisöveron viime vuosien tilityksissä. Kunnallisveron suurin muutos koskee kuluvaan vuoteen ja johtuu jäännösverojen uudesta arvioidusta kertymärytmistä. Yhteisöveron parantunut ennuste selittyy pääosin varhaiskasvatusmaksun alentamisen kompensatiolla, joka nostaa kuntaryhmän yhteisöveron jako- osuuksia ja kertymäarvioita ensi vuodesta alkaen. Yhteisövero jatkaa vahvaa kehitystään. Valmistuvan verotuksen 2021 ennakkotiedoista käy ilmi, että kunnille maksuunpantava yhteisövero kasvaisi yli 40 prosenttia vuodesta 2020.

Verotuloja arvioidaan ensi vuonna kertyvän kaikkiaan n. 17 milj. euroa. Kunnallisveroa (ansio- ja pääomaverotuloa) arvioidaan kertyvän n. 9,3 milj. euroa. Yhteisöveroa arvioidaan saatavan n. 2,9 milj. euroa. Kiinteistöveroa saataneen lähes saman verran kuin kuluvaan vuonna eli n. 4,9 milj. euroa.

Inari

1 000 €

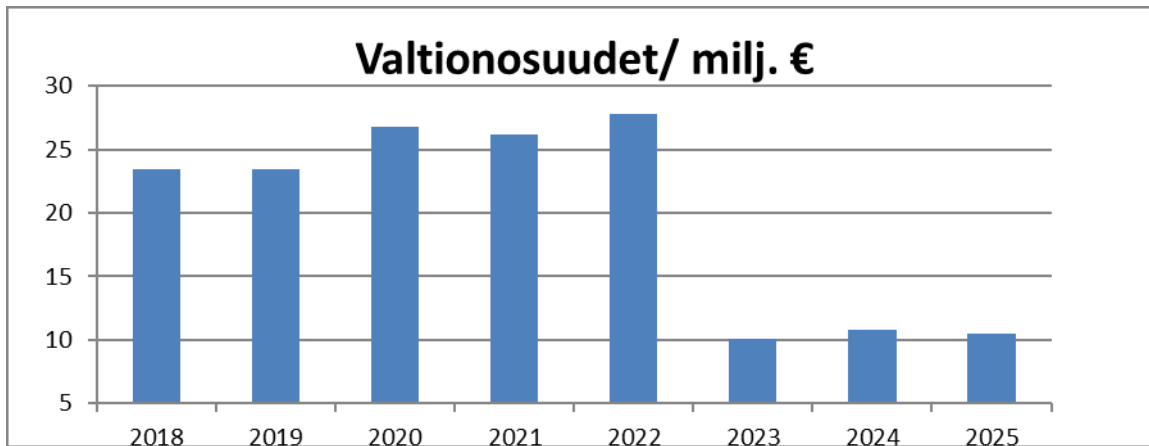
Yhteenveto					
TILIVUOSI	2021	2022**	2023**	2024**	2025**
Verolaji					
Kunnallisvero	21 052	22 751	9 264	9 216	9 189
<i>Muutos %</i>	0,4	8,1	-59,3	-0,5	-0,3
Yhteisövero	4 440	4 266	2 856	2 602	2 700
<i>Muutos %</i>	46,0	-3,9	-33,1	-8,9	3,7
Kiinteistövero	4 730	5 069	4 921	4 921	4 921
<i>Muutos %</i>	11,9	7,2	-2,9	0,0	0,0
VEROTULO KIRJATTAVA	30 223	32 087	17 042	16 740	16 811
<i>Muutos %</i>	7,0	6,2	-46,9	-1,8	0,4

4.2 Valtionosuudet

Valtionosuus on päivitetty sisältämään VM:n tuoreimmat valtion budjettiesitykseen sisältyvät muutokset. Myös sote-uudistuksen myötä kunnista hyvinvointialueille siirtyvien kustannusten vaikutus sisältyy laskelmaan.

Valtionosuuksia arvioidaan Kuntaliiton mukaan Inarissa kertyvän ensi vuodelle n. 10 milj. euroa. Kuluvalle vuodelle valtionosuuksia on arvioitu saatavan n. 27,8 milj. euroa. Lopulliset päätökset vuoden 2023 valtionosuusrahoituksesta saadaan perinteisesti joulukuun lopussa.

4.3 Poistot

Suunnitelman mukaiset poistot ovat koko suunnittelukaudella keskimäärin n. 1,9 milj. euron tasolla. Rakennusten tasearvojen alakirjauksia ei seuraaville vuosille ole suunniteltu. Alle 10 000 euron hankintoja ei oteta poistopohjaan. Poistojen määrään vaikuttaa ensisijaisesti kunnan investointiohjelman taso.

	TP 2021	Alkuperäinen TA 2022	TA-muutokset 2022	Muutettu TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	Muutos % TA 2022 / 2023
TUOSLASKELMA, ulkoinen								
INARI								
TOIMINTATUOTOT	12 276 008	11 466 133		11 466 133	7 064 513	6 838 114	6 946 743	-38,4 %
Myyntituotot	2 573 922	2 140 967		2 140 967	428 091	450 410	458 718	
Maksutuotot	3 143 445	3 042 546		3 042 546	720 118	687 609	700 675	-76,3 %
Tuet ja avustukset	3 913 469	2 563 643		2 563 643	2 419 014	2 400 985	2 439 123	-5,6 %
Muut toimintatuotot	2 645 171	3 718 977		3 718 977	3 497 290	3 299 110	3 348 227	-6,0 %
TOIMINTAKULUT	-63 390 425	-67 187 984	-25 000	-67 212 984	-32 021 542	-32 208 148	-33 262 955	-52,4 %
Henkilöstökulut	-28 579 131	-29 783 439		-29 783 439	-16 742 813	-17 216 909	-17 717 527	-43,8 %
Palvelujen ostot	-25 681 667	-25 774 623	-25 000	-25 799 623	-7 760 468	-7 144 420	-8 277 347	-69,9 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 680 601	-4 704 566		-4 704 566	-3 050 254	-3 058 897	-3 125 112	-35,2 %
Avustukset	-2 487 184	-2 461 157		-2 461 157	-1 106 354	-1 101 431	-1 108 919	-55,0 %
Muut toimintakulut	-1 961 842	-4 464 199		-4 464 199	-3 361 653	-3 686 491	-3 034 050	
TOIMINTAKATE	-51 114 417	-55 721 851	-25 000	-55 746 851	-24 957 029	-25 370 034	-26 316 212	-55,2 %
VEROTULOT	30 222 742	30 007 000		30 007 000	17 042 000	16 740 000	16 811 000	-43,2 %
VALTIONOSUUDET	26 166 607	27 700 000		27 700 000	10 149 700	10 800 000	10 500 000	-63,4 %
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	991 208	890 760		890 760	935 760	935 760	940 760	5,1 %
Korkotuotot	139 506	124 760		124 760	149 760	149 760	149 760	20,0 %
Muut rahoitustuotot	968 925	895 000		895 000	915 000	915 000	915 000	2,2 %
Korkokulut	-112 825	-125 000		-125 000	-125 000	-125 000	-120 000	0,0 %
Muut rahoituskulut	-4 398	-4 000		-4 000	-4 000	-4 000	-4 000	0,0 %
VUOSIKATE	6 266 140	2 875 909	-25 000	2 850 909	3 170 431	3 105 726	1 935 548	11,2 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-3 689 775	-3 356 195		-3 356 195	-1 970 000	-1 800 000	-1 750 000	-41,3 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 289 173	-1 782 500		-1 782 500	-1 970 000	-1 800 000	-1 750 000	10,5 %
Kertaluonteiset poistot	-8 558	-20 554		-20 554				-100,0 %
Arvonalentumiset	-1 392 044	-1 553 141		-1 553 141				-100,0 %
TILIKAUDEN TULOS	2 576 365	-480 286	-25 000	-505 286	1 200 431	1 305 726	185 548	-337,6 %
TILINPÄÄTÖSSIIRROT	-45 919	-46 690		-46 690	-39 607	-39 176	-43 686	-15,2 %
Rahastojen muutos	-45 919	-46 690		-46 690	-39 607	-39 176	-43 686	-15,2 %
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	2 530 446	-526 976	-25 000	-551 976	1 160 824	1 266 550	141 862	-310,3 %

5. INVESTOINTIOSA

Investointiosassa esitetään investointeja koskevat tavoitteet, hankkeiden kustannusarviot ja niiden jaksottuminen investointimenoina suunnitteluvuosille sekä investointiin saatavat rahoitusosuudet ja muut tulot.

Hanketavoitteet

Hankekohtaisissa tavoitemäärittelyksissä tulee selvittää, onko kyse uus-, laajennus- vai korvausinvestoinnista. Lisäksi tulee esittää, tavoitellaanko investoinnilla palvelutuotannon määrän lisäämistä, palvelukyvyn parantamista vai tuotannon tehostamista. Investointituloissa tulee eritellä rahoitusosuudet ja omaisuuden myynti.

INVESTOINTISUUNNITELMA 2023 - 2025

Kunnanhallitus

Maanhankinta ja -luovutus	TA 2022	TA 2023	TA 2024	TA 2025
Menot	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
Tulot	150 000	150 000	150 000	150 000
Rahoitusosuudet				
Omaisuuuden myynti	150 000	150 000	150 000	150 000
Netto	0	0	0	0

Hanketavoitteet:

Maanhankintaan käytetään maanmyyntitulojen vastaava määrä.

HR palkkahallinnon järjestelmä	TA 2022	TA 2023	TA 2024	TA 2025
Menot			-150 000	
Tulot				
Rahoitusosuudet				
Omaisuuuden myynti				
Netto	0	0	-150 000	0

Hanketavoitteet:

Palkkahallinnon järjestelmän hankinta.

Kirakkajoen luonnonuoman palauttaminen	TA 2022	TA 2023	TA 2024	TA 2025
Menot	-40 000			
Tulot	40 000			
Rahoitusosuudet	40 000			
Omaisuuuden myynti				
Netto	0	0	0	0

Hanketavoitteet:

Kunnanhallitus yhteensä	TA 2022	TA 2023	TA 2024	TA 2025
Menot	-190 000	-150 000	-300 000	-150 000
Tulot	190 000	150 000	150 000	150 000
Rahoitusosuudet	40 000	0	0	0
Omaisuuudenmyynti	150 000	150 000	150 000	150 000
Netto	0	0	-150 000	0

Sos. Ja terv.ltk yhteensä	TA 2022	TA 2023	TA 2024	TA 2025
Menot	-58 500	0	0	0
Tulot	0	0	0	0
Rahoitusosuudet	0	0	0	0
Omaisuu denmyynti	0	0	0	0
Netto	-58 500	0	0	0

Sivistyslautakunta

Koulujen kalustaminen	TA 2022	TA 2023	TA 2024	TA 2025
Menot	-260 000	-80 000	-450 000	
Tulot				
Rahoitusosuudet				
Omaisuu denmyynti				
Netto	-260 000	-80 000	-450 000	0

Hanketavoitteet:

2023 Sevetijärven koulun lisätilan kalustaminen

2024 Inarin koulun kalustaminen

Kirjasto ja vapaa-aika	TA 2022	TA 2023	TA 2024	TA 2025
Menot			-40 000	-40 000
Tulot				
Rahoitusosuudet				
Omaisuu denmyynti				
Netto	0	0	-40 000	-40 000

Hanketavoitteet:

Kirjaston modernisointi 2024 -2025

Varhaiskasvatuksen tilat	TA 2022	TA 2023	TA 2024	TA 2025
Menot	-50 000		-50 000	
Tulot				
Rahoitusosuudet				
Omaisuu denmyynti				
Netto	-50 000	0	-50 000	0

Hanketavoitteet:

V. 2024: Inarin varhaiskasvatuksen kiinteistöjen kalustaminen

Siv. Itk yhteensä	TA 2022	TA 2023	TA 2024	TA 2025
Menot	-310 000	-80 000	-540 000	-40 000
Tulot	0	0	0	0
Rahoitusosuudet	0	0	0	0
Omaisuuudenmyynti				
Netto	-310 000	-80 000	-540 000	-40 000

Tekninen lautakunta

Tiet yms. kiinteät rak.	TA 2022	TA 2023	TA 2024	TA 2025
Menot	-1 380 200	-1 200 000	-1 200 000	-1 200 000
Tulot				
Rahoitusosuudet				
Omaisuuudenmyynti				
Netto	-1 380 200	-1 200 000	-1 200 000	-1 200 000

Hanketavoitteet:

Kaavateiden saneerauksia jatketaan yhdessä Inergiakonsernin kanssa.

Vuosina 2023-2024: Kermikäntie, Hukkaperä, Peuratie, Pailakantie

Uusia kaavateitä Ivalo Inari

Satamat	TA 2022	TA 2023	TA 2024	TA 2025
Menot	-260 000	-150 000	-150 000	-150 000
Tulot				
Rahoitusosuudet				
Omaisuuudenmyynti				
Netto	-260 000	-150 000	-150 000	-150 000

Hanketavoitteet:

Inarin satama 2023 - 2024

Nellimin satama 2024 – 2025

Ulkoilu- ja liikunta-alueet	TA 2022	TA 2023	TA 2024	TA 2025
Menot	-185 000	-200 000	-100 000	-100 000
Tulot	10 500			
Rahoitusosuudet				
Omaisuuksienmyynti				
Netto	-174 500	-200 000	-100 000	-100 000

Hanketavoitteet:

Inarin Vuopajanniemi	50 000			
Mukkavuopajan virkistysalue		100 000	50 000	50 000
Kulkuväylät, aukiot, valaistus ja laavu vuonna 2023				
Pienten leikkipuisto, senioripuisto ja istutukset vuonna 2024				
Ulkokuntosali, trampoliiniparkki ja boulderointi vuonna 2025				
Seikkailuleikkipuisto vuonna 2026				
Inarin urheilualueen kunnostus		50 000	50 000	50 000

Kerttuojan loppuosan rakentaminen	TA 2022	TA 2023	TA 2024	TA 2025
Menot	-50 000			
Tulot				
Rahoitusosuudet				
Omaisuuksienmyynti				
Netto	-50 000	0	0	0

Hanketavoitteet:

Tekninen Itk. yhteensä	TA 2022	TA 2023	TA 2024	TA 2025
Menot	-1 875 200	-1 550 000	-1 450 000	-1 450 000
Tulot	10 500	0	0	0
Rahoitusosuudet	0	0	0	0
Omaisuuksienmyynti	0	0	0	0
Netto	-1 864 700	-1 550 000	-1 450 000	-1 450 000

Kalatalouden kehittämisrahasto

Veskonien kalasatama	TA 2022	TA 2023	TA 2024	TA 2025
Menot	-399 000	-399 000		
Tulot	197 000	197 000		
Rahoitusosuudet	197 000	197 000		
Omaisuuksienmyynti				
Netto	-202 000	-202 000	0	0

Hanketavoitteet:

Laajennus siirtyy v. 2023. Massakone (netto 12 000€) ja pakastekontti (10 000 €)

Kalatalous yhteensä	TA 2022	TA 2023	TA 2024	TA 2025
Menot	-399 000	-399 000	0	0
Tulot	197 000	197 000	0	0
Rahoitusosuudet	197 000	197 000	0	0
Omaisuu denmyynti	0	0	0	0
Netto	-202 000	-202 000	0	0

Ruokapalvelu liikelaitos

Koneet ja kalusto	TA 2022	TA 2023	TA 2024	TA 2025
Menot	-100 000	0	0	0
Tulot				
Rahoitusosuudet				
Omaisuu denmyynti				
Netto	-100 000	0	0	0

Hanketavoitteet:

Ruokapalvelu yhteensä	TA 2022	TA 2023	TA 2024	TA 2025
Menot	-100 000	0	0	0
Tulot	0	0	0	0
Rahoitusosuudet				
Omaisuu denmyynti				
Netto	-100 000	0	0	0

Tilapalvelu liikelaitos

Terveyskeskus	TA 2022	TA 2023	TA 2024	TA 2025
Menot	-130 000			
Tulot				
Rahoitusosuudet				
Omaisuu denmyynti				
Netto	-130 000	0	0	0

Hanketavoitteet:

Pienet hankkeet	TA 2022	TA 2023	TA 2024	TA 2025
Menot	-155 000	-155 000	-155 000	-155 000
Tulot				
Rahoitusosuudet				
Omaisuu denmyynti				
Netto	-155 000	-155 000	-155 000	-155 000

Hanketavoitteet:

Suunnittelemattomat korjaus- ja muutoshankkeet, voidaan käyttää myös siirtomäärärahana

Ivalon koulukeskus	TA 2022	TA 2023	TA 2024	TA 2025
Menot	-40 000			
Tulot				
Rahoitusosuudet				
Omaisuu denmyynti				
Netto	-40 000	0	0	0

Hanketavoitteet:

Vuoropäiväkoti	TA 2022	TA 2023	TA 2024	TA 2025
Menot		-200 000		
Tulot	27 000			
Rahoitusosuudet				
Omaisuu denmyynti	27 000			
Netto	27 000	-200 000	0	0

Hanketavoitteet:

Koulun käytössä olleen osan muutokset kielipesäkäyttöön

Inarin koulun lisätila A	TA 2022	TA 2023	TA 2024	TA 2025
Menot			-200 000	
Tulot				
Rahoitusosuudet				
Omaisuu denmyynti				
Netto	0	0	-200 000	0

Hanketavoitteet:

Muutokset päiväkotikäyttöön + piha-
alue

Inarin koulun lisätila B	TA 2022	TA 2023	TA 2024	TA 2025
Menot			-200 000	
Tulot				
Rahoitusosuudet				
Omaisuuudenmyynti				
Netto	0	0	-200 000	0

Hanketavoitteet:

Muutokset päiväkotikäyttöön + piha-
alue

Inarin koulu	TA 2022	TA 2023	TA 2024	TA 2025
Menot	-1 050 000			
Tulot	350 000			
Rahoitusosuudet	350 000			
Omaisuuudenmyynti				
Netto	-700 000	0	0	0

Hanketavoitteet:

2022: Rakennuttaminen ja valvonta, katetaan leasing-rahoituksella

Teknisen toimen tilat Inarin hiihtostadion	TA 2022	TA 2023	TA 2024	TA 2025
Menot	-220 000	-180 000		
Tulot				
Rahoitusosuudet				
Omaisuuudenmyynti				
Netto	-220 000	-180 000	0	0

Hanketavoitteet:

2023: rakennuksen kasvaneet kustannukset

Kunnantalo	TA 2022	TA 2023	TA 2024	TA 2025
Menot			-100 000	-2 450 000
Tulot				
Rahoitusosuudet				
Omaisuuudenmyynti				
Netto	0	0	-100 000	-2 450 000

Hanketavoitteet:

2024: peruskorjauksen suunnittelu ja tutkimukset

2025: peruskorjaus

Ivalon päiväkoti	TA 2022	TA 2023	TA 2024	TA 2025
Menot	-350 000			
Tulot				
Rahoitusosuudet				
Omaisuuudenmyynti				
Netto	-350 000	0	0	0

Hanketavoitteet:

Sääsuojahalli	TA 2022	TA 2023	TA 2024	TA 2025
Menot		-20 000		
Tulot				
Rahoitusosuudet				
Omaisuuudenmyynti				
Netto	0	-20 000	0	0

Hanketavoitteet:

2023: suunnitteluraha

Kiinteistöjen myynnit	TA 2022	TA 2023	TA 2024	TA 2025
Menot				
Tulot		200 000		
Rahoitusosuudet				
Omaisuuudenmyynti		200 000		
Netto	0	200 000	0	0

Hanketavoitteet:

Kielipesäkiinteistön myynti

Kirjasto	TA 2022	TA 2023	TA 2024	TA 2025
Menot				-75 000
Tulot				
Rahoitusosuudet				
Omaisuuudenmyynti				
Netto	0	0	0	-75 000

Hanketavoitteet:

2025: Sadevesijärjestelmä

Ivalon lukio	TA 2022	TA 2023	TA 2024	TA 2025
Menot		-500 000		
Tulot				
Rahoitusosuudet				
Omaisuu denmyynti				
Netto	0	-500 000	0	0

Hanketavoitteet:

2023: muutokset kansalaisopiston, nuorisotoimen ja muiden hallintokuntien käyttöön

Tilapalvelu yhteensä	TA 2022	TA 2023	TA 2024	TA 2025
Menot	-1 945 000	-1 055 000	-655 000	-2 680 000
Tulot	377 000	200 000	0	0
Rahoitusosuudet	350 000	0	0	0
Omaisuu denmyynti	27 000	200 000		
Netto	-1 568 000	-855 000	-655 000	-2 680 000

Saariselän kehittämisrahasto

Rinnealueen maanluovutus	TA 2022	TA 2023	TA 2024	TA 2025
Menot	0	0	0	0
Tulot	100 000	100 000	100 000	100 000
Rahoitusosuudet	0	0	0	0
Omaisuu denmyynti	100 000	100 000	100 000	100 000
Netto	100 000	100 000	100 000	100 000

Hanketavoitteet:

Vuosille 2023 - 2025 maanmyyntiä.

Infran peruskorjaus	TA 2022	TA 2023	TA 2024	TA 2025
Menot	-50 000	-300 000	-300 000	-300 000
Tulot	15 000			
Rahoitusosuudet	15 000			
Omaisuu denmyynti				
Netto	-35 000	-300 000	-300 000	-300 000

Hanketavoitteet:

Alueen infran peruskorjausta.

Ulkoilu- ja liikunta-alueet	TA 2022	TA 2023	TA 2024	TA 2025
Menot	-50 000	-175 000		
Tulot	15 000	50 000		
Rahoitusosuudet	15 000	50 000		
Omaisuuksienmyynti				
Netto	-35 000	-125 000	0	0

Hanketavoitteet:

Vuodelle 2022 suunniteltu Kuutamoladun valaisimien uusiminen siirtyy vuodelle 2023.

Kuutamoladun valaistus tarvitsee lisävirransyötön Kuutamoladulle.

Selkeintä olisi tuoda lisävirrann syöttö Prospektorin kaivoksen sivuitse ja samalla valaista myös Prospektorin kaivoksen sivuitse kulkeva reitti.

Lisääntyneelle kustannukselle haetaan liikuntapaikkarakentamiseen tarkoitettua valtionavustusta.

S-selän kehitt.rah. Yht.	TA 2022	TA 2023	TA 2024	TA 2025
Menot	-100 000	-475 000	-300 000	-300 000
Tulot	130 000	150 000	100 000	100 000
Rahoitusosuudet	30 000	50 000	0	0
Omaisuuksienmyynti	100 000	100 000	100 000	100 000
Netto	30 000	-325 000	-200 000	-200 000

INVESTOINNIT YHTEENSÄ

Investoinnit yhteensä	TA 2022	TA 2023	TA 2024	TA 2025
Menot	-4 977 700	-3 709 000	-3 245 000	-4 620 000
Tulot	904 500	697 000	250 000	250 000
Rahoitusosuudet	617 000	247 000	0	0
Omaisuuksienmyynti	277 000	450 000	250 000	250 000
Netto	-4 073 200	-3 012 000	-2 995 000	-4 370 000

Keskimäärin kolmessa vuodessa netto (2023 – 2025)

- 3 459 000

6. RAHOITUSOSA JA LAINAKANTA

Suunnittelukauden 2023 – 2025 nettoinvestointien määrä keskimäärin on n. 3,4 milj. euroa.

Ensi vuonna nettoinvestoinnit ovat n. 3 milj. euroa. Vuonna 2023 on varauduttu pitkäaikaisen lainanottoon 1 milj. euroa. Myös suunnitteluvuosille on suunniteltu lainanottoa 1 milj. euroa vuotta kohden. Lyhytaikaista korotonta tilapäislainaa on edellisten vuosien tapaan varauduttu antamaan mahdollisiin kylien kehittämishankkeisiin yhteensä 0,2 milj. euroa. Kunnanhallitus voi erillispäätöksillä antaa tilapäislainoja mm. kylien EU- tai muihin hankkeisiin.

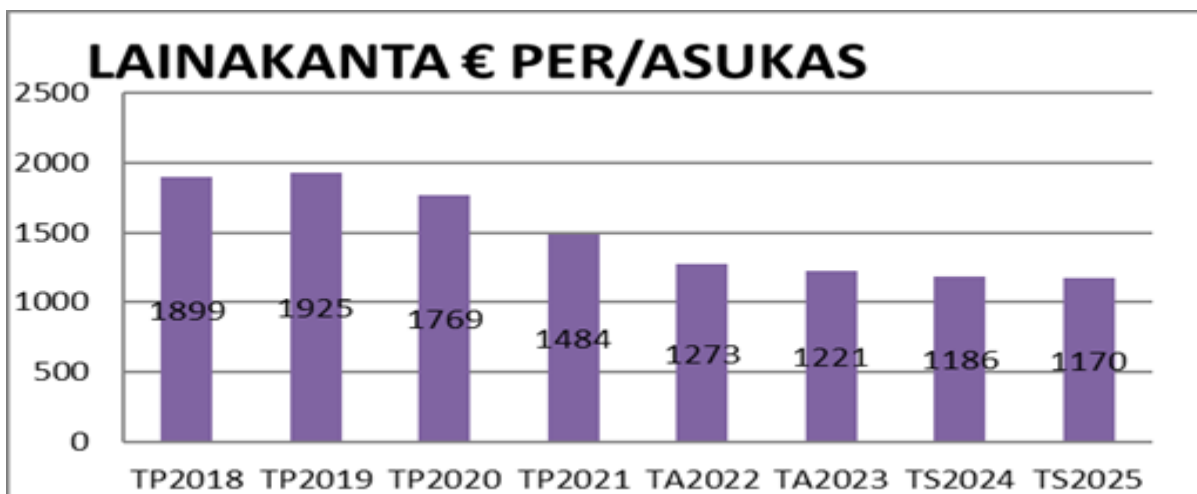
Suunnitelman mukaisia pitkäaikaisen lainan lyhennyksiä ensi vuonna on yhteensä n. 1,3 milj. euroa. Pitkäaikaisen lainan määrä ensi vuoden lopussa on n. 8,6 milj. euroa eli 1 221 €/asukas, mikä on edelleen reippaasti alle valtakunnan tason. Manner-Suomessa tunnusluku on keskimäärin 3 465. Inarin konsernin lainakanta vuoden 2021 tilinpäätöksessä oli 6 358/asukas. Manner-Suomen vastaava luku oli keskimäärin 7 681 €/asukas.

Tavoitteena on kunnan kassan pitäminen riittävän vahvana. Ensi vuonna kunnan maksuvalmius on 91 päivää. Maksuvalmiuden hoidon kannalta riittävänä voidaan pitää noin kahden viikon kassan riittävyyttä.

Tunnusluku *lainanhoitokate* kertoo tulorahoituksen riittävyyden lainojen korkojen ja lyhennysten maksuun. Hyvä, kun arvo on yli 2, tyydyttävä, kun arvo on 1-2. Jos arvo on 1 tai suurempi, tulorahoitus riittää lainojen hoitoon. Ensi vuonna Inarin lainanhoitokatteen tunnusluku on 2,43 eli hyvällä tasolla.

INARIN KUNTA						
Rahoituslaskelma 2023-2025	2020 tp	2021 tp	2022 ta	2023 ta	2024 ts	2025 ts
	€	€	€	€	€	€
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	6 057 735	6 266 171	2 850 909	3 170 428	3 105 732	1 935 549
Peruskunta	4 575 389	4 539 947	2 016 177	3 248 731	2 692 733	1 418 536
Elinvoimalkk/ Elinkeinot & kehitys N	109 957	0	0	0	0	0
Tilapalvelu liikelaitos	1 293 142	1 298 992	556 919	-282 841	220 965	331 723
Ruokapalvelu liikelaitos	-253 611	-216 085	-3 427	-119 607	-130 822	-141 101
Kalatalouden kehittämisrahasto	141 060	128 607	121 690	119 607	119 176	118 686
Saariselän kehittämisrahasto	191 798	514 710	159 550	204 538	203 680	207 705
Satunnaiserät						
Tulorahoituksen korjauserät						
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-3 635 327	-2 113 459	-4 977 700	-3 709 000	-3 245 000	-4 620 000
Peruskunta	-1 698 609	-1 194 364	-2 433 700	-1 780 000	-2 290 000	-1 640 000
Tilapalvelu liikelaitos	-1 628 832	-875 000	-1 945 000	-1 055 000	-655 000	-2 680 000
Ruokapalvelu liikelaitos	-11 379		-100 000			
Kalatalouden kehittämisrahasto	-43 350	-44 095	-399 000	-399 000	0	0
Saariselän kehittämisrahasto	-253 157	0	-100 000	-475 000	-300 000	-300 000
Rahoitusosuudet investointimeno	271 769	23 000	627 500	247 000	0	0
Peruskunta	234 169	23 000	50 500			
Tilapalvelu liikelaitos			350 000			
Kalatalouden kehittämisrahasto	37 600		197 000	197 000		
Saariselän kehittämisrahasto			30 000	50 000		
Pysyvien vast. hyödykkeiden luov	213 134	1 050 000	277 000	450 000	250 000	250 000
Peruskunta	190 436	770 000	150 000	150 000	150 000	150 000
Saariselän kehittämisrahasto		280 000	100 000	100 000	100 000	100 000
Tilapalvelu liikelaitos	22 698		27 000	200 000		
Toiminnan ja investointien rahavi	2 907 311	5 225 712	-1 222 291	158 428	110 732	-2 434 451
Rahoituksen rahavirta						
Antolainasaamisten lisäykset						
Antolainasaamisten vähennykset	200 000	200 000	200 000	200 000	200 000	200 000
Lainakannan muutokset						
Pitkäaik.lainojen lisäys	2 500 000	0	0	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Peruskunta	700 000				1 000 000	
Tilapalvelu liikelaitos	1 800 000			1 000 000		1 000 000
Saariselän kehittämisrahasto	0	0	0			
Lyhytaik.lainojen lisäys peruskunta						
Pitkäaik.lainojen vähennys	-3 645 037	-1 733 341	-1 561 742	-1 282 600	-1 232 600	-1 100 000
Peruskunta	-546 996	-775 998	-534 398	-400 000	-300 000	-300 000
Tilapalvelu liikelaitos	-1 235 441	-774 743	-844 744	-700 000	-750 000	-800 000
Saariselän kehittämisrahasto	-1 862 600	-182 600	-182 600	-182 600	-182 600	0
Lyhytaik. lainojen muutos						
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Toimeksiantojen varojen ja pääomier	327					
Saamisten muutos	-290 385	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
Korottomien velkojen muutos	2 154 779					
Rahoituksen rahavirta	919 684	-1 533 341	-1 361 742	-82 600	-32 600	100 000
RAHAVAROJEN MUUTOS	3 826 995	3 692 371	-2 584 033	75 828	78 132	-2 334 451
Lainakannan muutos						
Lainakanta 31.12.	12 135 333	10 401 992	8 840 250	8 557 650	8 325 050	8 225 050
Asukkaita 31.12.	6 862	6 855	6 945	7 010	7 020	7 030
KUNTALAINA €/ASUKAS	1 768	1 517	1 273	1 221	1 186	1 170
Kassavarat 1.1.	6 391 485	8 049 355	8 768 187	9 596 656	9 832 091	9 861 045
Kassavarat 31.12.	8 049 355	8 768 187	9 596 656	9 832 091	9 861 045	7 667 695
Kassan riittävyys, pv	43	47	47	91	91	65
Lainanhoitokate	1,66	3,46	1,76	2,43	2,48	1,80

LAINAKANTA	PERUSKUNTA	TILAPALVELU	SAARISELÄN KEHITT.RAH.	KOKO KUNTA YHTEENSÄ	Asukkaita	per/as
2022 - 2025	€	€	€	€		€/as
TP 2018	3 942 206	6 400 742	2 775 600	13 118 548		1 899
TP 2019	3 160 888	7 526 454	2 593 000	13 280 342		1 925
TP 2020	3 154 890	8 250 073	730 400	12 135 363		1 768
TP 2021	2 343 892	7 510 302	547 800	10 401 994		1 484
v. 2022						
*lyhennykset 2022	-534 398	-844 744	-182 600	-1 561 742		
*lainanotto 2022				0		
31.12.2022	1 809 494	6 665 558	365 200	8 840 252	6945	1 273
v. 2023						
*lyhennykset 2023	-400 000	-700 000	-182 600	-1 282 600		
*lainanotto 2023		1 000 000		1 000 000		
31.12.2023	1 409 494	6 965 558	182 600	8 557 652	7010	1 221
v. 2024						
*lyhennykset 2024	-300 000	-750 000	-182 600	-1 232 600		
*lainanotto 2024	1 000 000			1 000 000		
31.12.2024	2 109 494	6 215 558	0	8 325 052	7020	1 186
v. 2025						
*lyhennykset 2025	-300 000	-800 000		-1 100 000		
*lainanotto 2025		1 000 000		1 000 000		
31.12.2025	1 809 494	6 415 558	0	8 225 052	7030	1 170

7. HENKILÖSTÖOHJELMA

HENKILÖSTÖOHJELMA 2023

	Lukumäärä		Lukumäärä		
	TP2021	TA 2022	TA 2023	2024	2025
KUNNANHALLITUS					
kunnanjohtaja	1	1	1		
KUNNANHALLITUS YHTEENSÄ	1	1	1	1	1
HALLINTO-OSASTO					
Hallinto					
hallintojohtaja	1	1	1		
viestintä- ja yhteistoimintapäällikkö	1	1	1		
arkistosihteeri*	1				
tiedonhallinnan asiantuntija*		1	1		
taluspäällikkö	1	1	1		
taloussuunnittelija		1	1		
hallintosihteeri	1	1	1		
toimistosihteeri	3	3	3		
hyvinvointikoordinaattori	1	1	1		
atk-päällikkö	1	1	1		
harjoittelija (3 kk)					
*nimikkeen muutos					
ELINVOIMAPALVELUT					
Elinkeinojohtaja	1	1	1		
kehittämiskoordinaattori	1	1	1		
kv. asioiden koordinaattori	1	1	1		
yrittäjäneuvoja	1	1	1		
HALLINTO-OSASTO YHTEENSÄ	14	15	15	15	15
RUOKAPALVELU-LIIKELAITOS					
Ivalon valmistuskeittiö					
ruokapalvelujohtaja	1	1	1		
ruokapalvelu esimies	1	1	1		
dieettikeittäjä	1	1	1		
keittäjä	3	3	3	2	2
ravitsemistyöntekijä (keittiöap.)	4	4	4		
ravitsemistyöntekijä (ruoanjakaja)	6,76	6,76	6,76		
toimistosihteeri			0,5	0,5	0,5
Yhteensä	16,76	16,76	17,26	16,26	16,26

	Lukumäärä		Lukumäärä		
	TP2021	TA 2022	TA 2023	2024	2025
Inarin palvelukeittiö					
keittäjä-työnjohtaja	1	1			
ravitsemistyöntekijä (keitiöap.)	1	1	1	1	1
ravitsemistyönt./peruspalveluteht. (ruoanjakaja)	0,2	0,2	0,2		
Yhteensä	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2
RUOKAPALVELU-LIIKELAITOS YHT.	18,96	18,96	19,46	18,46	18,46

SIVISTYSOSASTO

Hallinto

sivistysjohtaja	1	1	1		
hallintosihteeri	1	1	1		
toimistosihteeri	1,5	0,5	1		
sosiaalityöntekijä	1	1	-1		
psykologi	1	1	-1		
Yhteensä	5,5	4,5	3	3	3

Perusopetus

rehtori	2	2	1,5		
apulaisrehtori			0,5		
toimistosihteeri	2	2,5	2,5		
opettajaviranhaltija	69	69	69		
joista inarinsaamenkielisessä ja inarin- saamenkielen opetuksessa	5	6	6		
joista koltansaamenkielisessä ja kolta- saamenkielen opetuksessa	1	1	1		
joista pohjoissaamenkielisessä ja pohjoissaamenkielen opetuksessa	9	9	9		
tuntiopettaja (päätoiminen)	1	1	1		
joista pohjoissaamenkielisessä ja pohjoissaamenkielen opetuksessa	1	1	1		
koulunkäynninohjaaja	14	16	14		
virastomestari			1		
Yhteensä	88	90,5	89,5	89,5	89,5
Tilapäinen määräaikainen henkilöstö					
tuntiopettaja (päätoiminen)	6	6	6		
* joista inarinsaamenkielisessä ja inarin- saamen kielen opetuksessa	2	2	2		
*joista pohjoissaamenkielisessä ja pohjois- saamen kielen opetuksessa		2	1		
koulunkäynninohjaaja	6	5	4,5		

	Lukumäärä		Lukumäärä		
	TP 2021	TA 2022	TA 2023	2024	2025
rehtori	1	1	0,5		
apulaisrehtori			0,5		
toimistosihteer	0,5	0,5	0,5		
opettajaviran haltija	8	8	8		
Yhteensä	9,5	9,5	9,5	9,5	9,5
Kansalaisopisto					
rehtori	1	1	1		
opettajaviran haltija	1	1	1		
suunnittelija-opettaja	1	1	1		
tuntiopettaja (päätoiminen)	5	5	5		
Yhteensä	8	8	8	8	8
Kirjasto					
kirjastotoimen johtaja	1	1	1		
kirjastonhoitaja	2	2	2		
kirjastovirkailija	3	3	3		
kuljettaja-virkailija	1	1	1		
Yhteensä	7	7	7	7	7
Kulttuuritoiminta					
kulttuurisihteer	1	1	1		
Yhteensä	1	1	1	1	1
Vapaa-aikatoimi					
vapaa-aikasihteer	1	1	1		
erityisryhmien liikunnanohjaaja	1	1	1		
uinninvalvoja-uimaopettaja	1	1	1		
liikuntapaikkojen hoitaja	2	2	2		
nuoriso-ohjaaja	2	2	2		
viestintäpajan toiminnanohjaaja	1	1	1		
etsivän nuorisotyön ohjaaja	1	1	1		
Yhteensä	9	9	9	9	9
määräaikainen liikunnanohjaaja	1				
Varhaiskasvatus					
varhaiskasvatusjohtaja	1	1	1		
varhaiskasvatusyksikön johtaja	1	1	1		
varh.kasv. erityisopettaja	1	1	1		
toimistosihteer*	1,5	2	2		

* lisäys 0,5/kielipesät liikkeensiirto v. 22

	Lukumäärä	Lukumäärä			
	TP 2021	TA 2022	TA 2023	2024	2025
Päiväkodit					
päiväkodinjohtaja	3	3	3		
varh.kasv. opettaja *	13	15	15		
varh.kasv. erityisopettaja*	1	1	2		
varh.kasv. Sosionomi**			1		
ryhmäavustaja	2,5	4	4		
lastenhoitaja ***	18	19	21		
päiväkotiapulainen	1	1	1		
keittäjä-päiväkotityöntekijä	1	1	1		
* 1.8.2023 alkaen uusi toimi Ivalon pk					
** 1.8.2023 alkaen uusi toimi Inarin pk					
***1.8.2022 alkaen uusi toimi Inarin pk					
Perhepäivähoito ja kielipesät					
perhepäivähoitaja *	16	13	11		
lastenhoitaja	13	13	13		
varhaikasvatuksen opettaja		2	2		
hallintopäällikkö (inarinsaamen kielipesä)	1	-1			
toimistosihteerit **		0,5	-0,5		
*) nimikkeenmuutos 2 pph lastenh. toimeksi, 1 lakkautus					
**) + 9 lh/kielipesät 1.8.21. Nimikemuutokset 2 lh opettajan toimeksi: 1 Kielipesään ja 1 Päivänsineen					
***) hallintopäällikön uudelleen sijoittaminen ja palvelussuhteen tehtävänmuutos toimistosihteeriksi					
Varhaiskasvatus yhteensä	74	77,5	79	79	79
SIVISTYSOSASTO YHTEENSÄ	202	207	206	206	206
TEKNINEN OSASTO					
Hallinto					
tekninen johtaja	1	1	1		
hallintosihteerit	1	1	1		
toimistosihteerit	1	1	1		
Yhteensä	3	3	3	3	3
Rakennusvalvonta					
rakennustarkastaja	1	1	1		
tarkastusinsinööri	1	1	1		
lupasihteerit	1	1	1		
suunnitteluinsinööri		0,5	0,5		
Yhteensä	3	3,5	3,5	3,5	3,5
Yhdyskuntasuunnittelu					
kaavoitusinsinööri	1	1	1		

	Lukumäärä		Lukumäärä		
	TP 2021	TA 2022	TA 2023	2024	2025
mittausinsinööri	1	1	1		
kaava-suunnittelija	2	2	2		
Yhteensä	4	4	4	4	4
Yhdyskuntarakentaminen					
maanrakennusmestari	1	1	1		
reittimestari	1	1	1		
suunnitteluinsinööri		0,5	0,5		
kunnossapitoinsinööri*			1		
varastonhoitaja-työvalmentaja	1	1	1		
kunnossapitotyöntekijä**	5	7	7		
Yhteensä	8	10,5	11,5	11,5	11,5
* uusi virka					
Ympäristövalvonta					
Inari ja Utsjoki v. 2008 -isäntäkuntana Inari					
kunnaneläinlääkäri	3	3	4		
terveydensuojelutarkastaja	2	2	2		
Maaseututoimi					
maataloussihteeri	1	1	1		
Yhteensä	6	6	7	7	7
TEKNINEN OSASTO YHTEENSÄ	24	27	29	29	29
TILAPALVELU-LIIKELAITOS					
kiinteistöpäällikkö	1	1	1		
projekti-insinööri	1	1	1		
TILAPALVELU-LIIKELAITOS YHTEENSÄ	2	2	2	2	2
HENKILÖSTÖ YHTEENSÄ	261,96	270,96	272,46	271,46	271,46
Muutos henkilöä		9	1,5	-1	
muutos, %		3,44	0,55	-0,37	